

โครงการ พัฒนากুমินทัศน์ สวนในบางกอก

ภายใต้พลวัตชุมชน ดลอบบางปรัทษน จ.กรุงเทพมหานคร

BANGKOK'S INNER ORCHARD DEVELOPMENT PROJECT BASED ON DYNAMICS OF THE BANGPRATHUN COMMUNITY.

เอกลักษณ์เป็นเอกลักษณ์

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาคใต้

ประเพณีตามวิถี

วิถี

นางสาว วรพร โททองสถิตย์ 59020092

โครงการ พัฒนาภูมิทัศน์ สวนในบางกอก ภายใต้พลวัต ชุมชนคลองบางประทุน จ.กรุงเทพมหานคร

BANGKOK'S INNER ORCHARD DEVELOPMENT PROJECT BASED ON DYNAMICS OF THE BANGPRATHUN COMMUNITY.
รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final report)

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ วรศักดิ์ เหลืองสุวรรณ

จัดทำโดย
นางสาว วราพร ไคมทองสถิตย์ รหัส 59020092

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2563

ABSTRACT

บทคัดย่อ

สวนในบางกอกเป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมของการทำเกษตรกรรมสวนผลไม้ที่มีประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยอยุธยาที่แสดงถึงภูมิปัญญาของรูปแบบการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ที่เป็นระบบร่องสวน ปัจจุบันพื้นที่สวนในบางกอกคืออาณาบริเวณสวนชานเมืองด้านตะวันตกของกรุงเทพมหานคร สวนผลไม้เหล่านี้ให้ประโยชน์ในด้าน ความมั่นคงทางอาหาร ระบบนิเวศน์ และประวัติศาสตร์ ภาพอดีตของกรุงเทพมหานคร สวนผลไม้เหล่านี้ปัจจุบันมีความเสี่ยงที่จะสูญสลายไปจากความเติบโตของความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว “ชุมชน คลองบางประทุน” ชุมชนชาวสวนในบางกอกที่อัตลักษณ์ของความเป็นชุมชนชาวสวนในบางกอกที่เด่นชัดทั้งในแง่กายภาพของพื้นที่ที่มีวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับคลอง รวมถึงในแง่ประวัติศาสตร์ในปัจจุบันนี้กำลังอยู่บนความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อย่างรวดเร็ว โดยโครงการนี้จะเป็นโครงการต้นแบบของการอนุรักษ์และพัฒนาในแง่การส่งต่อภูมิปัญญาจึงเป็นที่มาของโครงการ พัฒนาภูมิทัศน์สวนในบางกอก ภายใต้พลวัตชุมชน คลองบางประทุน จ. กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับคลังใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้เลยหากขาด การสนับสนุน คำแนะนำต่างๆ และ การช่วยเหลือ จากทุกๆท่านที่มีความเกี่ยวข้อง จึงขอแสดงความขอบคุณ
ทุกๆท่าน มา ณ ที่นี้

อาจารย์ วรศักดิ์ เหลืองสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ รวมถึงข้อคิดเห็น จากความคิดที่มีต่อโครงการตั้งแต่ขั้นต้น จนถึงกระบวนการออกแบบ
รวมถึงชี้แนะ แนวทางในการแก้ไข พัฒนางาน ซึ่งได้มาซึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อาจารย์ ไก่ รัตฤทธิ

อาจารย์ที่ปรึกษา ชี้แนะ แนวทางการวิเคราะห์งานในขั้นต้น ทำให้ได้รับแนวทางในการดำเนินงานต่อ สามารถมองเห็นภาพ และเชื่อมโยงออกมาเป็น
งานได้อย่างบรรลุผล

นาย นาวิณ มีบรรจง

กลุ่มรักษ่าบางประทุน และชาวบ้าน ชุมชน คลองบางประทุน ที่ตลอดเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำ และพาสำรวจพื้นที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนจนทำให้
สามารถถ่ายทอดงานออกมาได้ ความทุ่มเทที่มีต่อนักศึกษาที่สนใจต่อชุมชน ทำให้สามารถเรียนรู้ชุมชนได้อย่างลึกซึ้ง

คณาจารย์ภาควิชา ภูมิสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกๆท่านที่คอยชี้แนะ และให้คำแนะนำตั้งแต่
การให้คำปรึกษาเรื่องแนวทางการสนทนากับกรรมการวิทยานิพนธ์ และคอยให้ความรู้ ตลอดระยะเวลา ที่เรียนมาในมหาลัย

สายรหัส 52 92 พี่พริ้ม พี่น พี้เดีย พี่บี และพี่จูน้องๆ สายรหัสที่คอยให้คำปรึกษา
คำแนะนำ รับฟัง ช่วงเหลืองานในทุกๆเรื่อง เป็นกำลังใจที่ดีเยี่ยมตั้งแต่ปีหนึ่ง

ครอบครัว พี่มัน ป้า และคุณแม่ ที่คอยเป็นแรงใจ แรงมือ คอยซัพพอร์ตในทุกๆด้าน

เพื่อนๆ ในภาควิชาทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ หลายๆคนที่คอยเป็นแรงรับฟังที่ดีเยี่ยม ผลักดันให้สามารถทำวิทยานิพนธ์บรรลุจนสำเร็จ
เพื่อนมัธยมที่คอยรับฟังให้กำลังใจ เพื่อนๆรวมกลุ่มตรวจฉบับ ที่คอยพูดคุย ถามไถ่ และผ่านมามาด้วยกันได้

ขอขอบคุณสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาแห่งนี้

ขอขอบคุณที่ทำให้ตัดแปลงเนื้อหาและเรียงอ้างอิง

วราพร โคมทองสถิตย์
ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า		หน้า		หน้า
บทที่1 บทนำ					
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	6	3.11 ปริมาณน้ำและการใช้พื้นที่ในแต่ละฤดู	43	บทที่5 ผลงานการออกแบบ	
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	14	3.12 ชุดกลุ่มดินในพื้นที่	44	5.1 ผังโครงการ	71
1.3 ขอบเขตของเนื้อหา	15	3.13 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	45	รูปแบบการเข้าถึงพื้นที่	72
1.4 วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน	15			เส้นทางภายในโครงการ	73
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15	3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่โครงการ ระดับมหภาค		รูปแบบ ถนนทางเดิน	74
บทที่2 ประมวลความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงาน		ลักษณะอาคารซึ่งในพื้นที่	46	โครงการใช้พื้นที่ไม้	77
2.1 ระบบนิเวศน์สวนยกร่อง	17	การเข้าถึง พื้นที่	47	รูปแบบพื้นที่ไม้ในโครงการ	78
2.2 แนวทางการจัดการสวนยกร่อง	18	รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน	48	5.2 พื้นที่ภายในโครงการ	80
2.3 แนวทางรูปแบบการจัดการสวนมะพร้าวกับพืชผลอื่นๆ	19	ตำแหน่งสถานที่สำคัญและบ้านเรือน	49	5.3 รายละเอียดพื้นที่ The Orchard Community Learning Center	81-91
2.4 สวนในบางกอก สวนยกร่องกับความเป็นป่าในเมือง	21	ผังการใช้เส้นทางส่งออกสินค้าเกษตรกรรม	50	5.4 รายละเอียดพื้นที่ทางเดินริมน้ำ	92-97
2.5 สวนในบางกอก สวนยกร่องกับลักษณะของ Permaculture	22	ผังโครงข่ายเส้นทางน้ำ	51	5.5 รายละเอียด พื้นที่ Living Heritage Museum Of Bangprathun	98-106
บทที่3 การรวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน		ตำแหน่งพื้นที่กิจกรรมของชาวบางพระตน	52	5.6 รายละเอียดพื้นที่ Orchard Heritage And Recreation park	107-117
3.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา		3.15 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่โครงการ ระดับกลางภาค		บทที่6 ผลสรุปโครงการ	
3.1.1 การวิเคราะห์คัดเลือกพื้นที่	24	การวิเคราะห์ตำแหน่งพื้นที่ออกแบบโครงการ	53	6.1 การประเมินผลและผลสรุปโครงการ	119-121
3.1.2 การคัดเลือกมายังพื้นที่สวนในบางกอกตอนล่าง	25	สภาพพื้นที่โดยรวมโครงการ	54		
3.1.3 การคัดเลือกมายังพื้นที่ชุมชนคลองบางพระตน	26	ศักยภาพของพื้นที่	55		
3.2 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา	28	3.16 การวิเคราะห์พื้นที่ประเมินศักยภาพในการพัฒนา	56		
3.2.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาในระดับมหภาค	29				
3.3 ประวัติศาสตร์ของชุมชนบางพระตนและพื้นที่รอบข้าง	30	บทที่4 รายละเอียดและแนวคิดโครงการ			
3.4 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน คลองบางพระตน	31	4.1 แนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่	58		
3.4.1 ประชากร และจำนวนครัวเรือน	32	4.2 ผังแม่บท	59		
3.4.2 รายได้ครัวเรือน	32	4.3 แนวคิดหลักในการออกแบบโครงการ	62		
3.4.3 กิจกรรมประจำวันของชาวบ้านและชาวสวน	32	4.4 รายละเอียดโครงการ	63		
3.5 ภูมิปัญญาด้านต่างๆของบางพระตน	33	4.5 แนวคิดเพื่อนำมาสู่พื้นที่ออกแบบ	64		
3.5.1 ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม	34	4.6 แนวคิดการออกแบบบางผัง	65		
3.5.2 ภูมิปัญญาด้านของหวาน	35	4.7 แนวคิดการออกแบบอัตลักษณ์ของพื้นที่	66		
3.6 เบื้องต้น วิวัฒนาการอดีตสู่ปัจจุบัน	36	4.8 วิเคราะห์ผู้ใช้งานโครงการ	67		
3.7 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในชุมชน	38	4.9 องค์ประกอบการใช้งานพื้นที่ในอาคาร	68		
3.8 พืชพรรณและทรัพยากรในชุมชน	40	4.10 ขนาดพื้นที่การใช้งานโครงการ	69		
3.9 สภาพแวดล้อม	41				
3.10 ช่วงเวลาของฤดู พืชผลไม้ในพื้นที่	42				

เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับใช้ในการดำเนินงานในขั้นสุดท้ายนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า
ไปเพื่อการอื่นใดในเชิงพาณิชย์

ที่มาและความสำคัญ

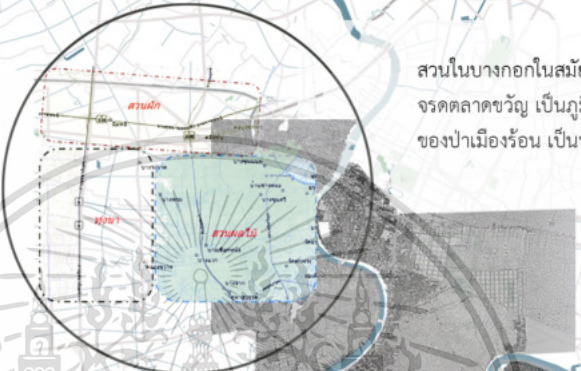
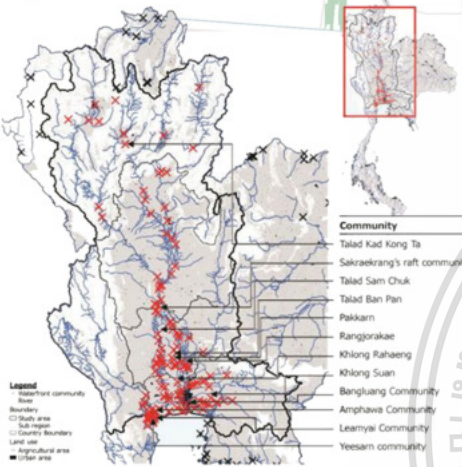
สวนในบางกอก ภูมิทัศน์วัฒนธรรม คน คลอง สวน ที่ถูกหลงลืม

เขื่อนดิน

บทที่ ๐๑

ที่มาและความสำคัญ

สวนในบางกอกในสมัยก่อนมีอาณาบริเวณยาวไปตามชายฝั่งแม่น้ำ
จรดตลาดขวัญ เป็นภูมิทัศน์ที่มีเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความร่มรื่น
ของป่าเมืองร้อน เป็นบริเวณที่ล้อมรอบพื้นที่เมือง

ลักษณะของชุมชน ที่มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานหนาแน่น
ในฝั่งที่ราบลุ่มภาคกลาง จึงเกิดวัฒนธรรมการอยู่รวมกัน
เป็นสังคม

ชุมชนสวนผลไม้

เศรษฐกิจพื้นฐานของชาวบางกอก

บางกอกนั้นเป็นเมืองด่านภาษี

ที่สำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ที่เรียกว่า

“ขนอนบางกอก”(Canen Bangkok) ทำหน้าที่เป็นด่านเก็บภาษีเรือสินค้า

นอกเหนือจากสำคัญในฐานะเมืองด่านภาษีแล้ว บางกอกยังเป็น

ที่ตั้งของชุมชนเกษตรกรรมทำสวนผลไม้ที่สำคัญและมีชื่อเสียงทางด้าน

รสชาติได้โดยผลิตผลที่ได้มาจากสวนผลไม้เหล่านี้เรียกกันว่า

“ของสวน”

บาทหลวงตาชาร์ด (Guy Tachard)

การรวมกันเป็นเมืองด่านภาษีและการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในฝั่งที่ราบลุ่มภาคกลาง จึงเกิดวัฒนธรรมการอยู่รวมกันเป็นสังคม

ชุมชนสวนผลไม้

บางกอกนั้นเป็นเมืองด่านภาษีที่สำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ที่เรียกว่า “ขนอนบางกอก”(Canen Bangkok) ทำหน้าที่เป็นด่านเก็บภาษีเรือสินค้า นอกเหนือจากสำคัญในฐานะเมืองด่านภาษีแล้ว บางกอกยังเป็นที่ตั้งของชุมชนเกษตรกรรมทำสวนผลไม้ที่สำคัญและมีชื่อเสียงทางด้านรสชาติได้โดยผลิตผลที่ได้มาจากสวนผลไม้เหล่านี้เรียกกันว่า “ของสวน”

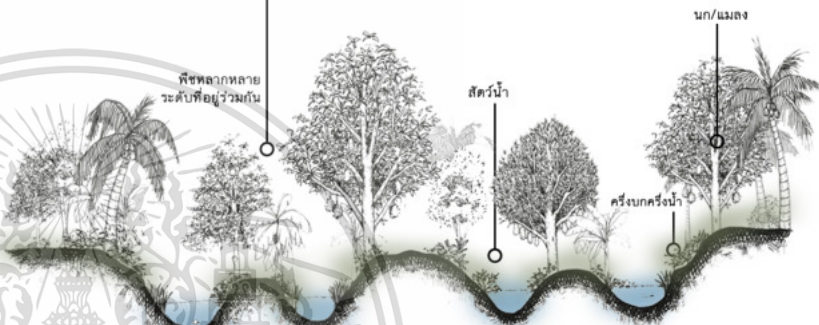
บาทหลวงตาชาร์ด (Guy Tachard)

ที่มาและความสำคัญ

คุณค่าของสวนยกร่องในแง่ระบบนิเวศน์

- ให้ความหลากหลายของพืชพันธุ์ และสัตว์

- สวนยกร่องเป็นแก้มลิงที่ทำการเกษตรได้ ระบบสวนยกร่องเป็นระบบชลประทานขนาดเล็กที่สร้างพื้นที่กักเก็บน้ำในปริมาณ 380 ลูกบาศก์เมตร ต่อไร่
- ให้พื้นที่สีเขียวของเมืองและท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งโอโซนที่มีความร่มรื่นและช่วยลดมลภาวะทางฝุ่น

คุณค่าของสวนยกร่องในแง่วิถีชีวิต

- สวนยกร่องสร้างความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจชุมชน นอกจากการทำสวนแล้วยังมีการเปิดพื้นที่เพื่อการกระจายสู่ตลาดชุมชนท้องถิ่นเกิดเป็นวิถีชีวิตที่อิงกับธรรมชาติ
- สวนยกร่องสร้างอัตลักษณ์ของการใช้ชีวิตที่ยึดถือกับการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ

คุณค่าของสวนยกร่องในแง่ประวัติศาสตร์

- สวนยกร่องเป็นลักษณะภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับน้ำและคน จากภาพในลูกถ้วยไว้ทำให้เห็นลักษณะบริบทของพื้นที่ชัดเจนของพื้นที่บางกอก ซึ่งเป็นมรดกวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าและปัจจุบันเหลือเพียงภาพทรงจำและร่องรอยของอดีต

- สวนยกร่องเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนในสมัยอดีต ที่คิดระบบการใช้ประโยชน์และพึ่งพาระหว่างคนกับธรรมชาติ รวมถึงเป็นภาพลักษณ์ของแพทเทิร์นการทำสวนมาจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งถือเป็นระบบเกษตรกรรมที่มั่งคั่งและสืบทอดต่อกันมาหลายชั่วคน

- สวนยกร่องเป็นเสน่ห์ของกรุงเทพฯ เดิมจากที่กรุงเทพฯเคยใช้คลองเป็นการสัญจรสาธารณะ สวนยกร่อง หรือสวนในบางกอกเป็นหนึ่งในเสน่ห์ของกรุงเทพฯ ที่ปัจจุบันกำลังถูกความไม่เข้าใจในพื้นที่ฐานของการพัฒนาที่มุ่งไปข้างหน้า

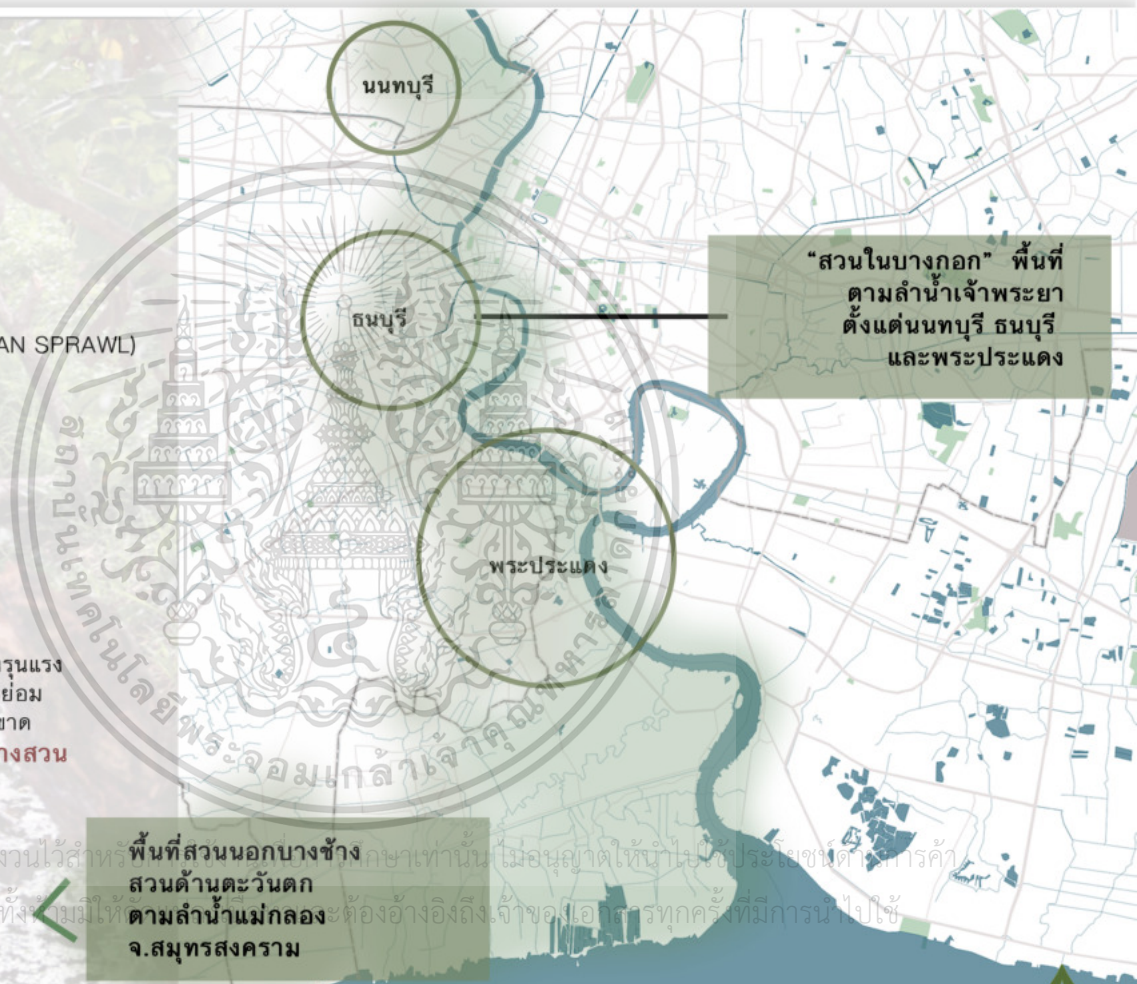
สถานการณ์ สวนกรร่ง กำลังเปลี่ยนไป

จากผลของการขยายตัวของเมือง (URBAN SPRAWL) ทำให้สวนกรร่งที่เคยเชื่อมกันเป็นผืนในความสัมพันธ์ระหว่าง

สวนในบางกอก-ตอนบน
สวนในบางกอก-ตอนล่าง
และสวนนอกบางช้าง

กำลังถูกรุกรานและได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องของหย่อมพื้นที่สวนผลไม้เดิม เกิดการแบ่งแยกตัดขาดออกจากกัน ทำให้ระบบของโครงสร้างสวนกรร่งที่ถูกเมืองเข้ามาแทนที่ กำลังจะสูญหายไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับพื้นที่สวนนอกบางช้าง ส่วนด้านตะวันตก
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตามลำน้ำแม่กลองจะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
จ.สมุทรสงคราม

สวนในบางกอก

พลวัตของการเปลี่ยนแปลง

อดีต

เดิมทีกรุงเทพฯเคยเป็น
ป่าชายเลนมาก่อน

สมัยอยุธยา
มีการตั้งถิ่นฐาน ทำสวนผัก ไร่นา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3
จีนเข้ามาค้าขาย ทำให้ได้รับอิทธิพล
การทำสวนจากจีนตอนใต้

รัชกาลที่ 5
เมืองแห่งผลไม้ที่มีความรุ่งเรืองพืชผล
เริ่มเกิดผลผลิตเสริมจากเกษตรกรรม

ปัจจุบัน

สวนในบางกอก
กับบริบทที่อยู่คู่กับชุมชนดั้งเดิม

สวนร้อยปีกลุ่มสุดท้าย
ย่านกัลปพฤกษ์

ชุมชนชาวสวนผลไม้ที่ถูกผลกระทบจาก
ความเจริญของเมืองทำให้ลักษณะดั้งเดิม
ของสวนในพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตเริ่มหายไป

สวนในบางกอก คลองบางประทุน

แนวทางในการพัฒนาพื้นที่สวนในบางกอกที่กำลังเริ่มหมดไป

1

1. ส่งเสริมบทบาทของสวนในบางกอกให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมมรดกโลก

**อนุรักษ์สวนในบางกอกเป็นการ
ฟื้นคุณค่าให้กลับคืนสู่พื้นที่**

- คุณค่าด้านประวัติศาสตร์
- คุณค่าด้านระบบนิเวศน์
- คุณค่าด้านวิถีชีวิต

2

พัฒนา พื้นที่ คักยภาพของชุมชนเพื่อต้อนรับกับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงของเมือง

บูรณาการธรรมชาติ+เรื่องราว

เพื่อเป็นแหล่งศูนย์กลางในการเรียนรู้และรวบรวมมรดกของสวนในบางกอก และรูปแบบของการพัฒนาชุมชนจะเป็นการเพิ่มให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืนจากพื้นที่ในโครงการ

จึงเป็นที่มาของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ

พัฒนาภูมิทัศน์ สวนในบางกอก ภายใต้พลวัต ชุมชน คลองบางประทุน จ.กรุงเทพมหานคร

(BANGKOK'S INNER ORCHARD DEVELOPMENT PROJECT BASED ON DYNAMICS OF THE BANGPRATHUN COMMUNITY.)

เจ้าของโครงการ และผู้สนับสนุน

กลุ่มบริษัทบางปะทุน
และชาวบ้าน สำหรับ
การดำเนินการและ
เป็นกำลังสำคัญของ
โครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วิจัยและพัฒนาพืชพันธุ์ของ
สวนเพื่อ พัฒนาและก้าวสู่
มรดกเกษตรกรรมโลกของ
สวนเกรียง

สำนักสนับสนุนสุขภาวะ
เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม
โครงสร้างพื้นฐาน
ที่ดีของชุมชน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นในการฟื้นฟู
หรืออนุรักษ์ย่านชุมชนเก่าเพื่อส่งเสริม
สถานะความเป็นย่านชุมชนเก่า

1

เพื่อให้สวนในบางกอกยังสร้างคุณค่าให้กับพื้นที่
ทั้งในบริบทของเมืองและพื้นที่อยู่อาศัยชุมชน

2

เพื่อให้ชุมชนดั้งเดิมสามารถอยู่ร่วมกับ
ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ปรับตัวกับ
การเปลี่ยนแปลงของเมือง

3

เพื่อมุ่งหวังให้โครงการนี้เป็นโครงการนำร่องสู่
การปรับตัวของชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. งานวิเคราะห์

วิเคราะห์ข้อมูลระดับมหภาค
วิเคราะห์ข้อมูลระดับจุลภาค
วิเคราะห์รูปแบบโครงการที่ตอบโจทย์
วิเคราะห์รูปแบบผู้ใช้งานในโครงการ
วิเคราะห์รูปแบบการใช้งานภายในโครงการ
วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบ

2. งานออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบ
การวางผังโครงการ
การวางระบบต่างๆในโครงการ
การออกแบบทางสัญจรในพื้นที่เชื่อมต่อโครงการ
การออกแบบพื้นที่สำหรับกิจกรรมในโครงการ
การออกแบบทางภูมิทัศน์ ส่วนในบางกอก
การออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ในโครงการ

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

- 01 ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งในด้านปัญหาที่ทำให้สวนยกร่องที่มีคุณค่าเป็นภูมิทัศน์ดั้งเดิมของชาวสวนในบางกอกลดลง
- 02 ศึกษาคุณค่าของสวนในบางกอกในด้านต่างๆ ทั้ง ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ระบบนิเวศน์ และ ด้านวิถีชีวิต เพื่อวิเคราะห์บทบาทของโครงการที่จะเกิดขึ้นให้เหมาะสมกับพื้นที่ วิถีชีวิตของคน รวมถึงบริบทต่างๆที่เปลี่ยนแปลงของกาลเวลา
- 03 ศึกษาข้อมูลพื้นที่ของ เกษตรกรรมสวนยกร่อง ในพื้นที่สวนในบางกอกเพื่อกำหนดวิเคราะห์คัดเลือพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์จาก ลักษณะทางกายภาพของ พื้นที่ที่กำลังเปลี่ยนไป รวมถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ได้รับผลกระทบ
- 04 การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ
วิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการจากลักษณะของการใช้ประโยชน์พื้นที่ในขอบเขตที่ดินชุมชน
วิเคราะห์พื้นที่รวมถึง บริบทดั้งเดิมภายใน สิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค
วิเคราะห์ลักษณะเด่นของพื้นที่เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ
วิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้งานในพื้นที่ รวมถึงรูปแบบการใช้งาน
วิเคราะห์ตำแหน่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นภูมิทัศน์ที่ชัดเจนและครอบคลุม
- 05 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลกรณีศึกษาที่มีความคล้ายคลึงกันในโปรแกรม
- 06 ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้ภูมิทัศน์วัฒนธรรมมีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้น
- พฤศจิกายนการทำงานโดยเน้นไปที่การทำงานจากคนในพื้นที่
- ศึกษาองค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ที่ทำให้
- 07 กำหนดแนวทางและแนวคิดในการออกแบบ
- 08 การออกแบบและพัฒนาแบบโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้

โครงการพัฒนาภูมิทัศน์สวนในบางกอก ภายใต้พลวัตชุมชน บางประทุน เป็นโครงการที่เกิดจากความต้องการแก้ไขปัญหาด้านสวนยกร่อง และชุมชนชาวสวนในสภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการเป็นพื้นที่นันทนาการ ปรับตัวของสวนยกร่อง และวิธีการใช้ภูมิปัญญาในการดำรงชีวิต ผ่านการสืบค้นหารากฐาน เพื่อส่งต่อภูมิทัศน์วัฒนธรรมนี้ให้ยังคงอยู่สืบไป ทำให้ได้ฝึกทักษะของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน รวมถึงการผสมผสานรูปแบบเพื่อนำมาซึ่งแนวทางการแก้ไข ผ่านความเข้าใจอย่างทอ้งแท้เป็นงานออกแบบ ที่เป็นพื้นที่สื่อกลางทำให้ชุมชน ผู้ที่สนใจ เข้ามาศึกษาจาก ผู้มีความรู้หรือราชูญ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปเพื่อการอื่นใดในเชิงพาณิชย์

2.1 ระบบนิเวศน์สวนยกร่อง

คุณค่า ด้านระบบนิเวศน์

มรดกภูมิปัญญา เกษตรเชิงนิเวศ ที่ซับซ้อนและมีคุณค่าสูงในการเปลี่ยนแปลงสภาพดินเหนียวในพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงของแม่น้ำเจ้าพระยา ให้กลายเป็นแหล่งปลูกพืชเมืองร้อนชั้นดีอีกทั้งกลายเป็นแหล่งผลิตพืชผลสายพันธุ์ดีมากมาย จนกลายเป็นเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

ระบบนิเวศน์สวนยกร่อง มีพืชผลที่สร้างรายได้ให้กับชาวสวน ได้แก่ มะพร้าว - แหล่งวัตถุดิบการทำน้ำตาลมะพร้าว หมาก- วัฒนธรรมของคนไทยในสมัยโบราณ ทองหลาง - ใช้สำหรับเป็น ค้ำ ให้พืชเกาะเลื้อย เช่นพล พืชผักอื่นๆ และเป็นปุ๋ยชั้นดีของพืชสวนยกร่อง

ไม่เพียงแต่ไม้ผลเมืองร้อนที่ต้องอาศัยความชื้นสูงเท่านั้น แต่มีการนำไม้ผลซึ่งต้องการช่วงอากาศเย็น เช่น ลิ้นจี่ หรือลำไย เข้ามาปลูกในระบบสวนยกร่องด้วย เป็นการทดลองนำชนิดพืช และการพัฒนาสายพันธุ์พืช มาปลูกในระบบสวนยกร่อง

แนวทางการรูปแบบการจัดการสวนยกร่อง

1

การจัดการดินและน้ำ โดยการสร้างคันดินกั้นน้ำท่วม ยกระดับดินขึ้นเป็นร่องเพื่อระบายน้ำและระบายอากาศ รวมทั้งเอื้ออำนวยในการปรับปรุงบำรุงดิน

2

จัดการแสงแดด ลม และความชื้นในอากาศ โดยการปลูกพืชที่เลื้อย เช่น ทองหลาง หรือกล้วย (พืชประเภทนี้ทำหน้าที่หลายอย่าง เช่น เป็นพืชนำร่องในการปรับปรุงบำรุงดิน แม้กระทั่งให้ผลผลิตที่ใช้เป็นอาหาร)

3

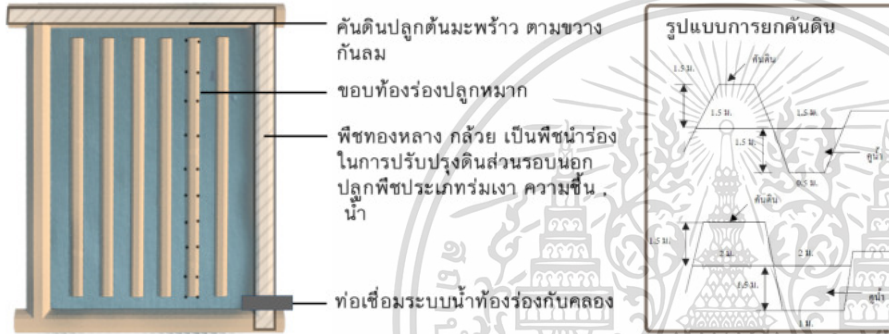
การจัดการระบบการปลูกพืช เช่น พืชที่ต้องการแสงแดดมาก หรือมีร่มเงามาก จะถูกจัดให้ปลูกในบริเวณคันดินรอบนอก ส่วนด้านในก็ปลูกพืชประเภทต่างๆ ที่ต้องการร่มเงา ความชื้น หรือน้ำ ตามความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังสื่อโซเชียลมีเดียอื่นใด

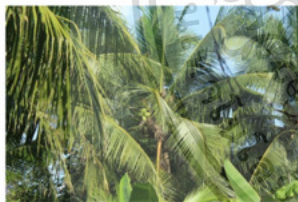
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 แนวทางรูปแบบการจัดการสวนยกร่อง

กายภาพของสวนยกร่อง

ท่อที่เชื่อมกับคลองในอดีตใช้ท่อตาล ปัจจุบันเป็นท่อพีวีซี

แนวมะพร้าวคือ แนวคันดินบนและเขตสวน

ริมร่องมักจะปลูกหมาก

แนวทางการจัดการสวนยกร่อง

“ลอกท้องร่อง”. การทำสวนแบบดั้งเดิมที่เป็น “สวนแบบยกร่อง” เมื่อใบไม้ที่ร่วงหล่นนานนับปีทับถม ลงในร่องสวนโดยเฉพาะใบทองหลาง การศึกษาเท่านั้น

ช่วยไม่ให้น้ำในร่องสวนเน่าเสีย ร่องรับน้ำฝน เก็บกักไว้ใช้รดน้ำได้ตลอดทั้งปี การลอกโดยใช้ที่สาดเลน เรียกว่า “ขนาดลอก” ใช้ดักเลนใช้แรงเหวี่ยงให้เข้าไปยังโคนไม้ผล หรือโปะดินเลนขึ้นไว้บนดินเพื่อกันคันดิน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำสวนอีกวิธีหนึ่ง ที่ยังรักษาการทำสวนแบบดั้งเดิม เพื่อผลผลิต อันเป็นอัตลักษณ์

ภูมิปัญญาในการสังเกตธรรมชาติระบบน้ำในสวนยกร่อง

ชาวสวนจะปรับตัวกับธรรมชาติของระบบสามน้ำ

1. สังเกตและศึกษาพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่
2. สังเกตเวลาน้ำขึ้นน้ำลง

ชาวสวนจะปล่อยให้ น้ำเข้าออกท้องร่องตามธรรมชาติ เพื่อให้ น้ำไหลเวียนเปลี่ยนถ่าย โดยผ่านท่อตาล

ในฤดูแล้ง ชาวสวนจะเปิดรับน้ำจืดไว้ใช้เต็มท้องร่อง และปิดฝาท่อไม่ให้น้ำเค็มเข้ามา

2.3 แนวทางรูปแบบการจัดการสวนมะพร้าวกับพืชผลอื่นๆ

สวนมะพร้าวผสมผสาน เน้นความยั่งยืน บนเส้นทางสายเกษตร
ในการทำสวนมะพร้าวแบบผสมผสาน เราจะยึดหลักการปลูกป่า5ระดับ
คือ มีการปลูกพืชหลายชนิดในแปลงเดียวกัน แต่จะมีความสูงต่างระดับกัน
เป็นการสร้างระบบนิเวศที่ก่อให้เกิดการเกื้อกูลกันเหมือนป่าธรรมชาติ
"การทำสวนแบบนี้ จะเรียกว่า เบลูจเกษตร"

ซึ่งจะมีการปลูกพืชทั้ง ระยะเวลาสั้นและระยะยาว เพื่อสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง

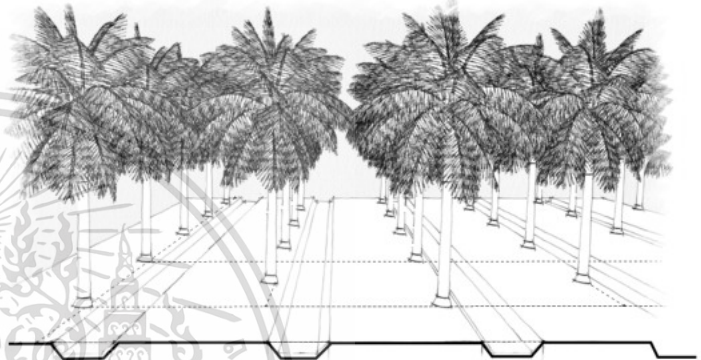
- พืชระยะสั้น

เป็นพืชที่ปลูกไว้ทานในครอบครัว แบ่งปันกับเพื่อนบ้าน และนำไปขาย เป็นรายได้เสริมมา

- พืชระยะยาว

เป็นไม้ผล ไม่เศรษฐกิจ ที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการปลูก
แต่สามารถเก็บผลผลิตได้ยาวนาน ซึ่งจะเป็รายได้หลักของเรา

โดยจะแยกเป็นระดับต่างๆและตัดแปลงให้เหมาะสมกับการทำสวนมะพร้าว
ซึ่งจะไม่เหมือนกับหลักการในที่อื่นๆ

มะพร้าวน้ำหอมจะปลูกระยะ6เมตร ส่วนมะพร้าวแกงจะปลูกระยะ8-9เมตร

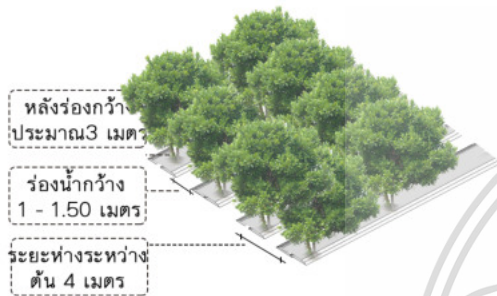
- ระดับที่ 1 พืชไต่ดิน เช่น ขิง ข่า สدابัว มันสำปะหลัง : พืชหัว
- ระดับที่ 2 พืชเรียกดิน เช่น คენห่า ผักบุ้ง น้ำเต้า แตง มะระ : พืชผัก
- ระดับที่ 3 พืชเตี้ย เช่น พริก มะเขือ กะเพรา ตะไคร้ : พืชสมุนไพร
- ระดับที่ 4 พืชกลาง เช่น ดอกแค กลัวย โกลโก้ พริกไทย สับรู่ : พืชสวน
- ระดับที่ 5 พืชสูง คือ มะพร้าว : พืชหลัก

ปลูกมะพร้าวในระยะเต็ม จะต้องมีการตัดแต่งกิ่ง โดยให้มะพร้าวได้รับแสงที่เพียงพอ ไม่มีพืชชนิดใดสูงอยู่เหนือต้นบนของต้นมะพร้าว
ปลูกมะพร้าวในระยะที่ห่างมากขึ้น โดยอาจจะปลูกในระยะ10เมตรหรือมากกว่านี้ ตามความเหมาะสม

แนวทางรูปแบบการจัดการน้ำ

แก้ไขปัญหาน้ำเค็ม ไม่สามารถนำน้ำในคลองธรรมชาติมาใช้ได้
แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งทางเป็นคลองเป็นคลองเก่าและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ชาวสวนจึงสร้างบ่อน้ำสำรอง
โดยเสริมคันดินโดยรอบสวนทำให้เกิดบ่อ
ปกติมาตรฐานบ่อ 25*20*3 เมตร

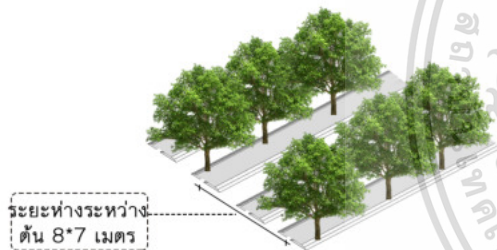
สวนชมพู

การเตรียมหลุมปลูก
โดยทั่ว ๆ ไป หลุมปลูกจะใช้ขนาด
50 * 50 * 50 (กว้าง * ยาว * ลึก)

ลิ้นจี่

การเตรียมหลุมปลูก
โดยทั่ว ๆ ไป หลุมปลูกจะใช้ขนาด
50 * 80 (กว้าง * ลึก)

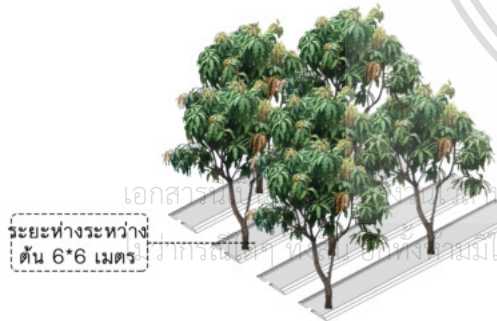

ส้มโอ

การเตรียมหลุมปลูก
โดยทั่ว ๆ ไป หลุมปลูกจะใช้ขนาด
20*20 (กว้าง * ลึก)
1 ไร่ ปลูกได้ 35 ต้น

ส้มโอ ชอบขึ้นไม่ชอบแดด
เริ่มต้นให้ดี ควรปลูกแบบยกร่อง
ส้มโอจะเริ่มให้ผลผลิตครั้งแรกเมื่อ
อายุ 3-4 ปีขึ้นไป

- ****
- การปลูกไม้บังลม
ในแปลงที่มีลมแรงควรเตรียมการปลูกไม้บังลมไว้ก่อนโดยพิจารณาถึง
1. ทิศทางลม
  2. ชนิดไม้บังลมที่จะปลูกควรโตเร็ว กิ่งก้านน้อย ทรงสูง ทนทานต่อสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะด้านทานลมได้ดี เช่น ไม้ไผ่รวก
  3. ปลูกให้ห่างจากแถวลิ้นจี่ อย่างน้อย 6 เมตร
  4. การปลูกไม้บังลม ปลูก 2 แถว สลับฟันปลา และควรปลูกไม้บังลมก่อนปลูกลิ้นจี่ 1 ปี เป็นอย่างน้อย ไม้บังลมจะมีกิ่งแนวขึ้น อยู่กับระยะความยาวของสวนกับความสูงของไม้บังลม

มะม่วง

การเตรียมหลุมปลูก
โดยทั่ว ๆ ไป หลุมปลูกจะใช้ขนาด
50*50 (กว้าง * ลึก)
1 ไร่ ปลูกได้ 45 ต้น

มะพร้าว

การเตรียมหลุมปลูก
โดยทั่ว ๆ ไป หลุมปลูกจะใช้ขนาด
50*75 (กว้าง * ลึก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้คัดลอกไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมให้ติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 02-2554111 หรือเยี่ยมชมให้ตัดแปลงเนื้อหาและตัดต่อวีดิทัศน์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตล่วงหน้า

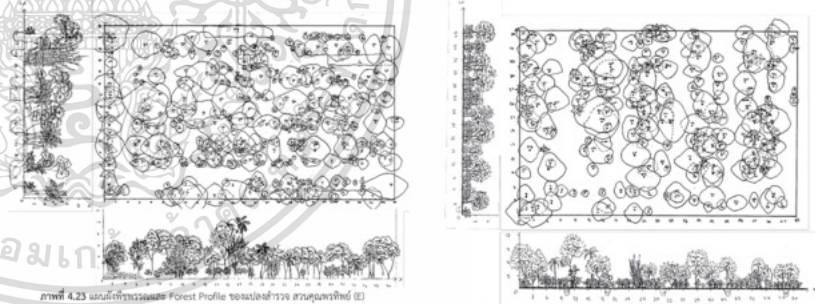
2.4 สวนในบางกอก สวนยกร่องกับความเป็นป่าในเมือง

ที่นอกเหนือจากการเป็นพื้นที่เพื่อผลิตอาหารยังทำหน้าที่ทางด้านการสร้างความสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สวนผลไม้ที่มีการปลูกไม้ยืนต้นแบบผสมผสานหลากหลายชนิด มีทรงพุ่มของต้นไม้แผ่ขยายซ้อนทับกันในลักษณะเป็นชั้นๆ คล้ายคลึงกับธรรมชาติของป่าไม้ ส่งผลทำให้สวนผลไม้ดังกล่าวเกือบทั้งหมดมีคุณลักษณะความเป็นป่าตามเกณฑ์ของ UNFCCC

สวนในบางกอกสามารถแบ่งกลุ่มตามสภาพของสวนผลไม้ ออกเป็น 3 ประเภท ที่สอดคล้องกับความหลากหลายของพืชพรรณ
 1) สวนดั้งเดิม 2) สวนที่มีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาใหม่ 3) สวนรกร้าง
 หากพิจารณาเฉพาะไม้ยืนต้นที่มีความสูงตั้งแต่ 2 เมตรขึ้นไป จะประกอบด้วยพืชพรรณจำนวน 159 ต้น โดยมีชนิดพันธุ์พืชจำนวน 36 ชนิด ชนิดพืชที่มีจำนวนมากได้แก่ ชมพู่มะเหมี่ยว *Syzygium malaccense* (36) กส้วย *Musa sapientum* (27) มะละกา *Carica papaya* (15) ชมพู่ *Syzygium samarangense* (15)

บทสรุปความแตกต่างระหว่าง สวนโบราณและสวนในปัจจุบัน

ลักษณะความเป็นสวนโบราณ ย่านจอมทอง

โดยพืชพรรณในสวนพืชพรรณจำนวน 700 ต้น โดยมีชนิดพันธุ์พืชจำนวนทั้งหมด 93 ชนิด โดยชนิดพืชที่มีจำนวนมาก ได้แก่ ทองหลวง *Erythrina fusca* (110)
 ข่า *Alpinia galanga* (41)
 มะนาว *Citrus aurantifolia* (32)
 ลิ้นจี่ *Litchichinensis* (32)

หากพิจารณาเฉพาะไม้ยืนต้นที่มีความสูงตั้งแต่ 2 เมตรขึ้นไปจะประกอบด้วยพืชพรรณจำนวน 292 ต้น โดยมีชนิดพันธุ์พืชจำนวน 58 ชนิด

โดยชนิดพืชที่มีจำนวนมาก

ได้แก่ ลิ้นจี่ *Litchi chinensis* (31)

กล้วยตานี *Musa balbisiana* (24)

ขนุน *Artocarpusheterophyllus* (20)

สรุปได้ว่า สวนดั้งเดิม หรือสวนโบราณ จะมีการทำสวน ซึ่งเป็นลักษณะที่เห็นได้ทั่วไปในสวนที่มีการปลูกไม้ อย่างต่อเนื่องจะมีความหลากหลายพืชพรรณ เกษตรกรรมเพื่อขายผลผลิต อยู่ในระดับสูงและมีลักษณะของสวนยกร่องที่ไม่ถูกปรับแต่ง ทำให้มีลักษณะของต้นไม้ที่ไม่เป็นระเบียบ

2.5 สวนในบางกอก สวนยกทรงกับลักษณะของ Permaculture

PERMACULTURE วัฒนธรรมยั่งยืน:

ว่าด้วยแนวคิดและการออกแบบพื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

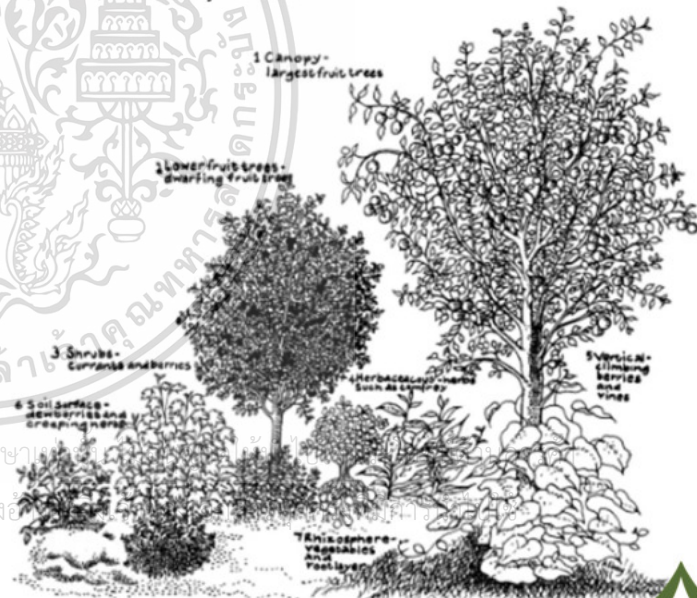
โดยการออกแบบแบบวัฒนธรรมยั่งยืน เน้นการผลิตอาหารที่หลากหลาย การหมุนเวียนทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อบริเวณให้น้อยที่สุด

รูปแบบการพัฒนาจะใช้วิเคราะห์จัดการจาก 5 ระบบ ดังนี้

ออกแบบพื้นที่การใช้งาน (Zones)
 การปลูกแบบใกล้ชิดและซ้อนความสูง (Stack and pack)
 วางระบบ (Systematic design)
 ระบบการจัดการน้ำ
 ระบบการจัดการของเสียและน้ำเสีย การจัดการของเสียหรือขยะ

แนวทางในรูปแบบการใช้งานต้นไม้

- Canopy Layer ต้นไม้ใหญ่
- Understory Layer ต้นไม้ที่ต้องอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่อีกที
- Shrub Layer พุ่มไม้ ต้นไม้ที่มีความสูงจำกัด เช่น ต้นไม้ตระกูลเบอร์รี่
- Herbaceous Layer ต้นไม้ล้มลุก เช่น ต้นไม้ที่โตในช่วงหน้าหนาว และสมุนไพร
- Groundcover Layer พืชคลุมดิน เพื่อช่วยเพิ่มสารอาหารให้กับพื้นดิน
- Underground Layer พืชหัว เห็ด หรือสิ่งอะไรที่เกี่ยวข้องกับดิน
- Vertical Layer ไม้เลื้อย

บทที่ 3

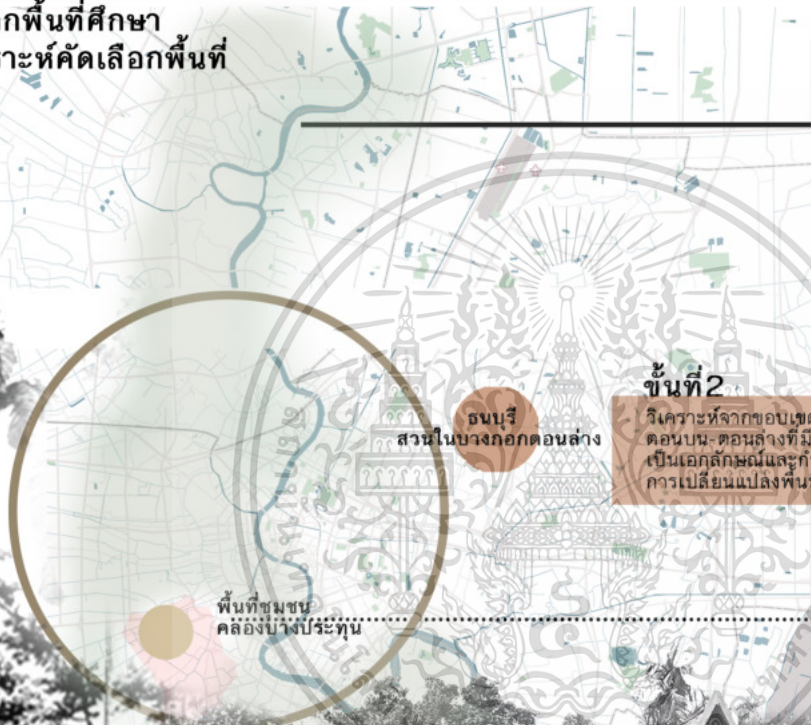
การรวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปเพื่อการอื่นใดในเชิงพาณิชย์

บทที่ ๐๓

3.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา 3.1.1 การวิเคราะห์คัดเลือกพื้นที่

ภูมิทัศน์วัฒนธรรม
สวนในบางกอก

ขั้นที่ 1
วิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ กายภาพ
เพื่อศึกษาลักษณะภูมิทัศน์วัฒนธรรม
ที่โดดเด่นในแง่ของสวนยกทรง

**“สวนในบางกอก” พื้นที่
ตามลำน้ำเจ้าพระยา
ตั้งแต่นทบุรี ธนบุรี
และพระประแดง**

ขั้นที่ 2

วิเคราะห์จากขอบเขตพื้นที่สวนในบางกอก
ตอนบน- ตอนล่างที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะที่
เป็นเอกลักษณ์และกำลังเผชิญกับปัญหาของ
การเปลี่ยนแปลงพื้นที่อย่างชัดเจน

ธนบุรี
สวนในบางกอกตอนล่าง

พื้นที่ชุมชน
คลองบางพระทุน

ขั้นที่ 3

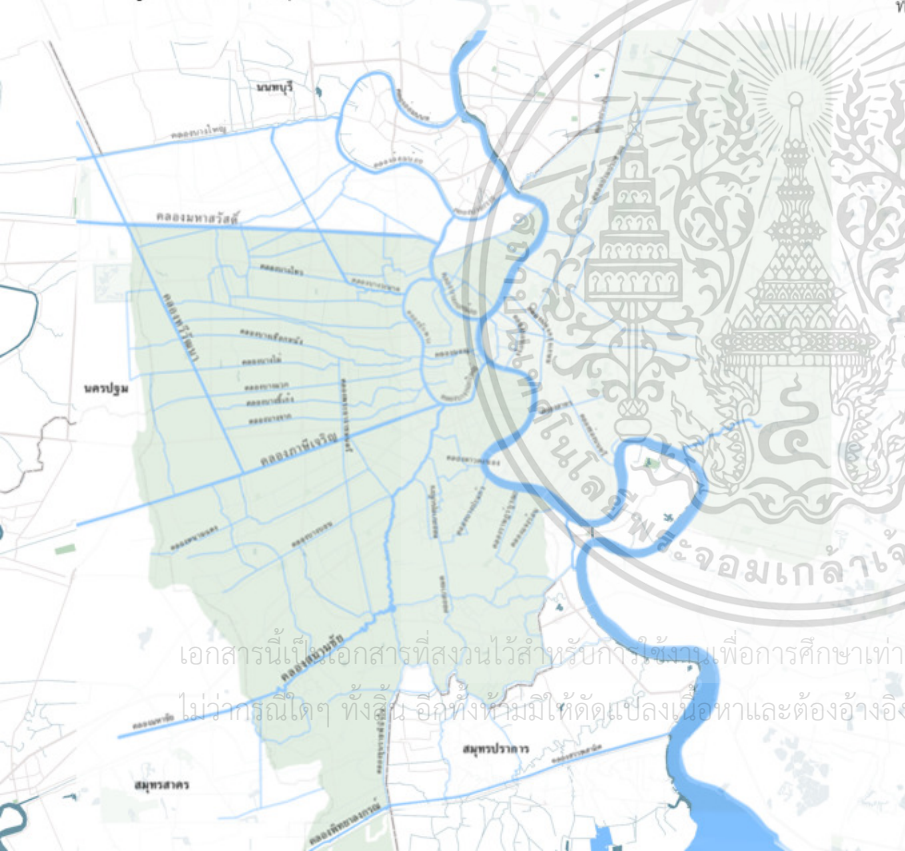
วิเคราะห์จากพื้นที่ที่ยังคงเหลือร่องรอยของ
อดีตมีลักษณะกายภาพที่โดดเด่นในแง่การเป็น
สวนในบางกอก และกำลังเผชิญปัญหาการ
เปลี่ยนแปลงพื้นที่ในระดับชุมชน

3.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา

3.1.2 การคัดเลือกมายังพื้นที่สวนในบางกอกตอนล่าง

แผนผังแสดงเส้นทางแม่น้ำ ลำคลองที่มีความสัมพันธ์ก่อให้เกิดภูมิทัศน์วัฒนธรรมแม่น้ำที่สำคัญของบางกอก

ทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานของสวนในบางกอก

คนไทยได้ตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ราบลุ่มริมน้ำ ลักษณะชุมชนได้พัฒนาขึ้นสู่ชุมชนเกษตรกรรมหรือชุมชนชาวสวน ที่เรียบง่าย และยึดอาชีพทำสวนมาหลายชั่วอายุคน ทำให้เกิดความผูกพันกับ สวน และสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ที่สมดุล มีวัฒนธรรมของตนเอง ที่เป็นมรดกตกทอด

ธนบุรี เป็นเมืองราชธานีเก่า ปัจจุบันเหลือฐานะเป็นเพียงเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร สมัยก่อนได้ชื่อว่าเป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ เป็นที่ตั้งของ สวนในบางกอก การทำสวนผลไม้มาช้านานคิดที่เป็นที่นิยม เช่น ลิ้นจี่ บางขุนเทียน ส้มเขียวหวานบางมด เงาะบางยี่ขัน

แม่น้ำลำคลองหลายสายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต

วิถีแห่งยุคสมัย รูปแบบการประกอบ อาชีพที่สัมพันธ์กับพื้นที่

การใช้ลำคลองเป็นการสัญจร

เรือค้าขายแม่ค้าย่านฝั่งธน

ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเรือสวนริมคลอง

เรือขนส่งสินค้า ผลผลิตมะพร้าว

เอกสารนี้เพื่อเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึง
ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเรือสวนริมคลอง

บทที่ ๐๓

3.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา

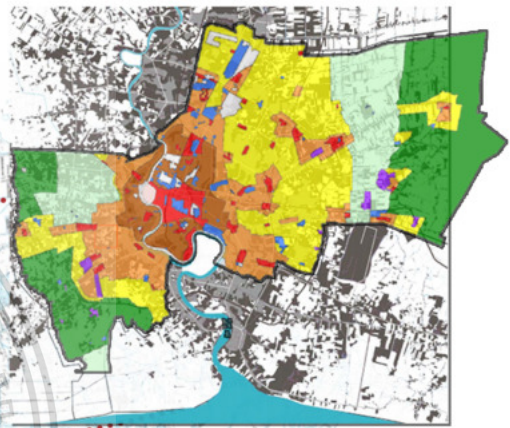
3.1.2 การคัดเลือกมายังพื้นที่ชุมชนคลองบางประทุน

พื้นที่เขตจอมทอง

แผนที่กรุงเทพฯ พ.ศ. 2453
ที่มา : กุฎีคัมภีร์ในบางกอก:
การศึกษาจากแผนที่และภาพถ่ายโบราณ
(วุฒิสงษ์ ทวีวงศ์และ สิริกิต อธิศรีโคต)

แผนที่แสดงลักษณะการใช้ที่ดินโดยการจำแนกพื้นที่ออกเป็นพื้นที่นาและพื้นที่สวน ซึ่งมีรายละเอียดที่แสดงถึงลักษณะทางกายภาพของสวนในบางกอก ได้แก่ ขอบเขตอาณาบริเวณของพื้นที่สวนในบางกอกที่ครอบคลุมพื้นที่โดยรอบตัวเมืองในขณะนั้น

MICRO SCALE
วิเคราะห์จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5

เขตจอมทอง
หนึ่งในขอบเขตพื้นที่สวนในบางกอกที่กำลังได้รับผลกระทบจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่กำลังถูกให้พัฒนาเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมือง

ในอดีต

ปัจจุบัน

พื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนทรภู่ได้พรรณนาถึงคลองบางประทุนใน
'นิราศเพชบุรี' ช่วงหนึ่งว่า

"บางประทุนเหมือนประทุนได้อุ่นจิต
พอป้องปิดเป็นหลังคานิจาเอ๋ย
หนาน้ำค้างพราวพรมลมร่าเอย
พียงเขยอนอนอุ่นประทุนบัง"

เป็นอาคารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ โดยเน้นการเรียนการสอน
โดยมีคณาจารย์ที่สอน มีความรู้ความเข้าใจดี และมีความสามารถสูง

บทที่ ๐๓

3.2 ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

ระดับ MACRO SCALE

พื้นที่ชุมชนริมคลองบางประทุน
ระยะทางรวม 1.4 กิโลเมตร

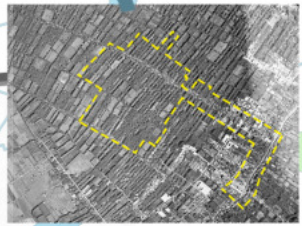
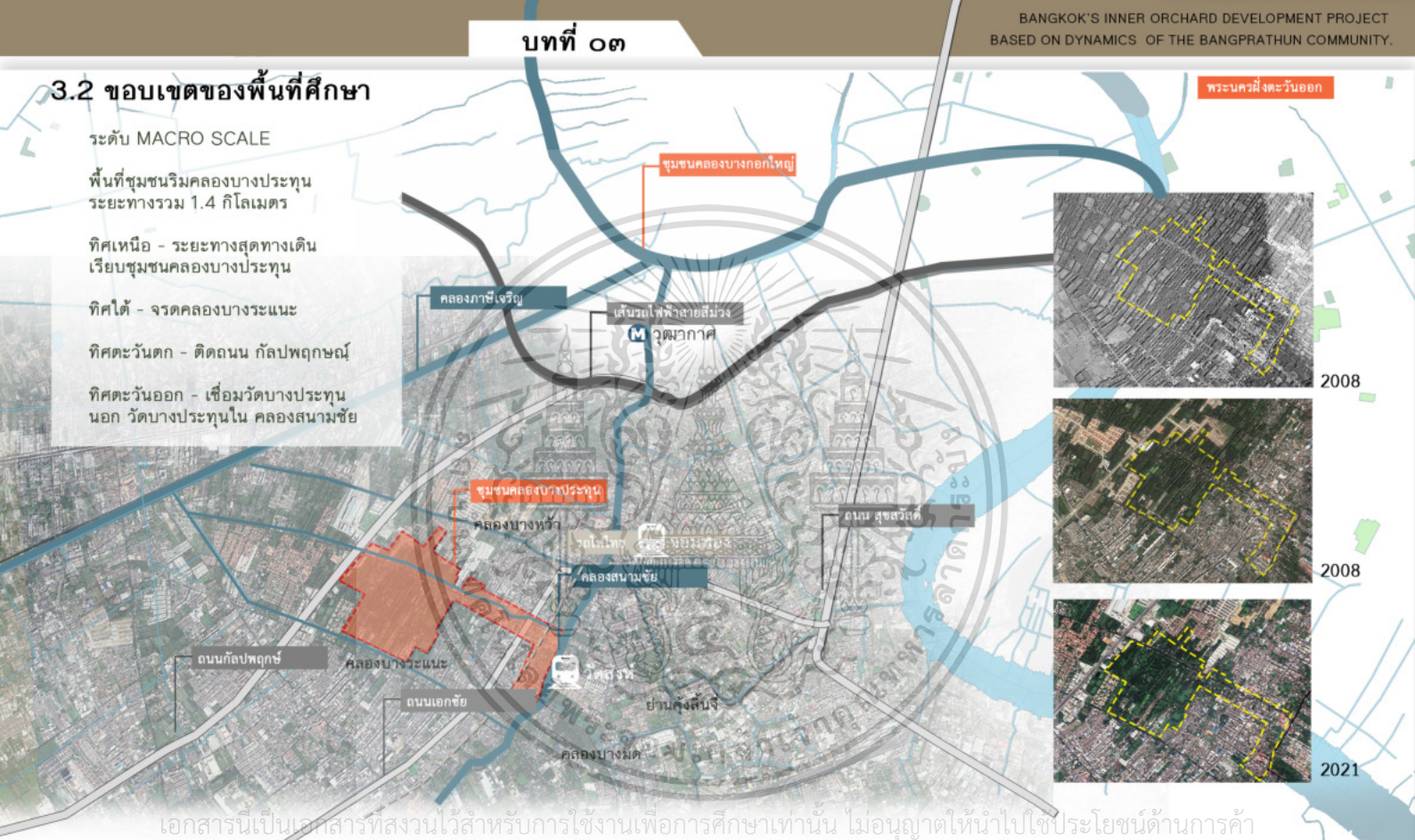
ทิศเหนือ - ระยะทางสุดทางเดิน
เรียบชุมชนคลองบางประทุน

ทิศใต้ - จรดคลองบางระแนะ

ทิศตะวันตก - ติดถนน กัลปพฤกษ์

ทิศตะวันออก - เชื่อมวัดบางประทุน
นอก วัดบางประทุนใน คลองสนามชัย

พระนครฝั่งตะวันออก

2008

2008

2021

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

CULTURAL LANDSCAPE

พื้นที่ที่มีภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่แสดงถึงลักษณะของสวนในบางกอกอย่างชัดเจน

FOOD SECURITY

ชุมชนที่ยังคงรูปแบบของการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรตอบสนองความต้องการบริโภคของคนในพื้นที่และระแวกรอบข้าง

ECOLOGICAL

เป็นพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ผืนสุดท้ายในย่านกัลปพฤกษ์ที่ยังทำหน้าที่สนองการเป็นปอดของคนเมืองได้

3.2 ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

3.2.1 ในระดับมหภาค (Vison)

พื้นที่ตั้งโครงการ
ระดับภาพใหญ่

พื้นที่ชุมชนเอกชัย 31 พื้นที่ชุมชนริมคลอง
บางประทุนระยะทาง 2 กิโลเมตร และพื้นที่สวนถัดจาก
คลองออกไป 2 กิโลเมตร จนถึงคลองบางระนะ
แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

พื้นที่แนวคลองสนามชัยระยะทาง 580 เมตร จาก
วัดบางประทุนนอก จนถึงวัดไทร ซึ่งเป็นแนวพื้นที่
ที่ยังคงหลงเหลือร่องรอยของอดีต ภูมิทัศน์และวิถี
ชีวิตริมคลอง

พื้นที่ชุมชนริมคลองบางประทุน

พื้นที่สวนคลองบางประทุน

พื้นที่แนวคลองสนามชัย 580เมตร

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เรียกวาสวน ไร่ นา ที่คลองด้านหรือคลองสนามชัย ซึ่งเป็นคลองสาย
ประวัติศาสตร์ที่เคยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ สามารถสัญจรไปถึงจังหวัดสมุทรสาคร
ออกสู่ทะเลอ่าวไทยได้ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงเป็นอาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์
โรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่

บทที่ ๐๓

3.3 ประวัติศาสตร์ของชุมชนบางปะทุนและพื้นที่รอบข้าง

มีการทำสวนผลไม้
 สวนหมาก-พลู ระบบ
 นิเวศน์สมบูรณ์

มีการปลูก ส้มเขียวหวาน
 บางมด

การทำหมาก-พลูหายไป ขายไม่ได้
 เนื่องจากห้ามกินหมาก-พลู

ย้ายมาแมลงปวยเริ่มเข้ามา
 ในการทำสวนผลไม้

ปรากฏชื่อ ตำบล บางปะทุน
 ขึ้นในโฉนดที่ดิน หลักฐานยืนยัน
 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนบางปะทุน

กำเนิดตลาดน้ำทาง
 ธรรมชาติ วัดไทร

จัดตั้งเป็นเทศบาลธนบุรี
 ชื่อตำบลบางปะทุนหายไป
 ไปอยู่ในอำเภอบางขุนเทียน

ตลาดน้ำวัดไทรแหล่งทำ
 มาหากินของคนบางปะทุน
 โด่งดัง โดยเฉพาะการขายอบ

ยุคปฏิวัติเขียว มีการสร้าง
 เขื่อนหลังสงครามโลกทำให้
 ระบบน้ำเริ่มเน่าเสีย

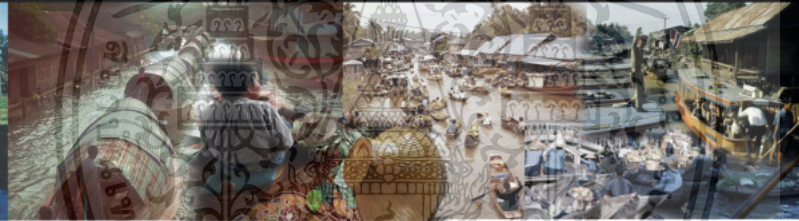
สมัยรัชกาลที่5

สมัย 2470

สมัย 2479

สมัย 2479

สมัยรัชกาลที่9 2508

คนนอกพื้นที่เริ่มเข้ามา

ราคาที่ดินสูงขึ้น

สมัยรัชกาลที่9 ปี2554

สมัยรัชกาลที่9 ปี2545

สมัยรัชกาลที่9 ปี2528

สมัยรัชกาลที่9 ปี2520

สมัยรัชกาลที่9 ปี2515

เกิดการรวมตัวของคนในพื้นที่
 เป็นกลุ่มรักษ้างบางปะทุนเพื่อสืบสาน
 รักษา พื้นที่ชุมชนแห่งนี้ไว้

สร้างถนนกัลปพฤกษ์
 ตัดเข้าพื้นที่สวน นายทุน
 กว้างซื้อที่ดิน

มีการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างถนน
 เอกชัย พื้นที่สวนหายไป ราว
 10-20 % เริ่มเป็นอาคารพาณิชย์
 บ้านจัดสรร

ตลาดน้ำวัดไทรวาย เนื่องจาก
 ไม่ได้มีการจัดการ และเมื่อเรือ
 ท้องเที่ยวมากขึ้นส่งผลกระทบต่อ
 คลื่นที่เรือพายแม่ค้าล้ม

รวมฝั่งธน และพระนคร
 เป็นกรุงเทพฯ เปลี่ยนตำบล
 และอำเภอเป็นแขวงจอมทอง
 เขตบางขุนเทียน

วันนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

สวนส้ม - สวนรกร้าง
**ท่อน้ำเสียทิ้งลงคลอง
 น้ำท่วมใหญ่กรุงเทพ**

สวนผลไม้ - รกร้าง
ท่อน้ำเสียทิ้งลงคลอง

สวนผลไม้ - รกร้าง

เรื่องข้างเหลือเพียงหนึ่งสำ

ลูกหลานชาวสวนเข้ารับราช
 กาล ในสวนผลไม้แม่น้ำเจ้าพระยา

ลูกหลานชาวสวนเข้ารับราช
 กาล ในสวนผลไม้แม่น้ำเจ้าพระยา

บทที่ ๐๓

ประวัติศาสตร์ของชุมชนบางประทุนและพื้นที่รอบข้าง ในช่วงปัจจุบัน

คลองบางประทุน ผังเมืองถูกเปลี่ยน
เป็นสี่ลัม เมืองขยาย มีการเข้ามา
ของห้างร้านต่างๆ

พ.ศ 2556

เกิดความร่วมมือในโครงการ
ฟื้นฟูชุมชนอนุรักษ์
ร่วมกับสถาบันอาศรมศิลป์
จัดทำ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

พ.ศ 2559

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

บางประทุน

BANGPRATHUN
COMMUNITY LEARNING CENTER

บางประทุน

เริ่มได้รับความสนใจจากการเป็นชุมชนที่
พยายามพื้นที่ต่อกระแสการเติบโตของเมือง
พื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ธรรมชาติที่โอบล้อม
วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ที่ควรค่าต่อการคง
ไว้ซึ่งพื้นที่มรดกสวนเกษตรกรรมของโลก

บทที่ ๐๓

3.4 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนคลองบางประทุน

3.4.1 ประชากร จำนวนครัวเรือน

หมู่ที่ 8
50 ครัวเรือน

หมู่ที่ 9
100 ครัวเรือน

หมู่ที่ 10
250 ครัวเรือน

ประชากรแบ่งเป็น 2 พื้นที่
 คือชุมชนเมืองและชุมชนเกษตรกรรม
 ทำอาชีพ ด้านพาณิชย์กรรม
 และเกษตรกรรมดั้งเดิม

3.4.2 รายได้ครัวเรือน

- ยังคงยึดอาชีพที่เป็นเกษตรกรรมอยู่ (ซึ่งมีรายได้ 10,000-20,000 บาท/เดือน)
- การทำอาชีพเสรีโดยสาว ทั้งเพื่อทางการสัญจรและการค้าขายในพื้นที่
- อีกทั้งส่วนนี้ยังเป็นพื้นที่ ที่เป็นตัวผลักดันด้านกิจกรรมของเมืองอีกทีหนึ่ง เช่นการค้าขายภายนอก และการค้าขายในชุมชนเอง มีพื้นที่ศูนย์กลาง คือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางประทุน ที่เป็นในเรื่องของการทำกิจกรรม และการค้าขายของในชุมชนเอง ซึ่งในปัจจุบันก็เริ่มมีการท่องเที่ยวเข้าถึงพื้นที่บ้าง ในบางเวลา

3.4.3 กิจวัตรประจำวันของชาวบ้านและชาวสวนทั่วไป

6.00-11.00
เช้าสวน

ชาวสวนเริ่มออกมาพบปะออกงาน นำข้าวไปขายที่ตลาดและพื้นที่อื่นๆ

14.00-17.00
เช้าสวนทำกิจกรรม

ตอนมีค
หัตถกรรม จักรสาน

11.00-13.00

กลับบ้านพักกินข้าว
พักผ่อนเนื่องจากอากาศร้อน

16.00

เด็กในชุมชนเลิกเรียน
กลับบ้าน

ชาวสวนจะมีการใช้งานมากกว่า 50% ของเวลาทั้งหมดภายในสวน

เด็กในชุมชน

บุคคลระแวกใกล้เคียง

คนวัยชรา

อาชีพค้าขาย

อาชีพราชการ

กลุ่มชาวสวน

3.5 ภูมิปัญญาด้านต่างๆของบางประทุน

ภูมิปัญญา ๓ บางประทุน

บรรยากาศสงบร่มเย็นสองฟากฝั่งคลอง เป็นใจให้เกิดศิลปินแห่งชาติและราชบัณฑิตด้านดนตรี ช่างหัตถกรรมและศิลปกรรมในคลองแห่งนี้ เช่น อาจารย์บุญยงค์/อาจารย์บุญยังค์ เกตุคง ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) อาจารย์สมใจ นิ่มเล็ก (ราชบัณฑิตด้านสถาปัตยกรรมไทย) และกลุ่มช่างแทงหยวก บ้านคลองยาว บ้านทำงานจักสาน รวมถึงงานฝีมือสำคัญที่ได้รับการยอมรับคือ กาวเย็บอบ

“วัฒนธรรม ขนบ ขนมตระกูลทอง ต้องคลองบางประทุน”

3.5.1 ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

หมวดงอบแห่งบางประทุน ——— “หัตถกรรมจากภูมิปัญญา”

ซื้อไม้มาจากตลาดน้ำวัดไทร เอามาลอกแล้วตาก
 สานแล้วเอาไปขายที่ตลาดน้ำวัดไทร เวลาสานขายกันแต่ละบ้านก็จะมาช่วย
 ลงแขกกันสานงอบได้ที่ละร้อยๆ ก็อาศัยเวลาว่างจากงานสวนมาทำขายกัน
 เหมือนเป็นงานอดิเรก

ขั้นตอนการขึ้นงอบ

1. ขึ้นโครงงอบ ขนาดหัวอย่างของเด็ก ของผู้ใหญ่ โครงทำจากท่อนไม้ที่ผ่าตามไส กลึงไปเรื่อยๆ จนได้เป็นทรงงอบที่ต้องการ
2. โครงเสร็จก็เอามาสานแล้วเย็บขอบงอบ งอบแต่ละที่ก็มีความละเอียดความถี่ของตะเข็บต่างกัน ธรรมชาติของไม้ 15 เข็มจำนวนเข็มยิ่งเยอะตะเข็บหมวกยิ่งชิดละเอียด บางคนเขาจะตีริมขึ้นมาเกือบ กลางหมวกเป็นลายสานละเอียดเลย ที่ไขว้หัวข้างในก็มีลายต่างกัน ตีริม (ขอบหมวก) ก็ต่างกันในแต่ละที่

สานทางมะพร้าว

ทางมะพร้าวไม่เปล่าประโยชน์ ชุมชนบางประทุนมีหัตถกรรมที่
 สรรคสร้างจากภูมิปัญญาเพื่อทำให้เกิดประโยชน์และความสวย
 งามที่มาจากธรรมชาติ อย่างเช่นทางมะพร้าว ที่นำมาพัฒนาเป็น
 ของใช้ภาชนะ หรือชุดตกแต่งของพื้นที่ ซึ่งถือเป็น ความสวยงาม
 ที่หาได้ยากเช่น ชุมชนที่ยังมีการส่งต่อรากฐานของอดีตมาสู่
 ปัจจุบัน

วิธีสานทางมะพร้าว

1. เม็ดทางมะพร้าว

เลือกมะพร้าวที่ใบยาว และใบดกกว่าใบเล็ก
 ใบเล็ก ใช้ตัดเส้น

2. สานทางมะพร้าว

สานตามยาวไปเรื่อยๆ

3. ทำเส้นยาว

นำเส้นที่ตัดมาผูกติดกันให้แน่นๆ และ
 ตัดเป็นเส้นยาวๆ

4. สานเส้นยาว

นำเส้นที่ตัดมาผูกติดกันให้แน่นๆ และ
 ตัดเป็นเส้นยาวๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษา
 ไม่สามารถนำออกเผยแพร่ได้โดยไม่ได้รับอนุญาต
 หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อที่ ๐๒-๒๖๕๒๖๖๖

3.5.2 ภูมิปัญญาด้านของหวาน

ขนมใส่ไส้

ลูกเป็ล็ก ป้าเล็ก นิมมา

ของดีขึ้นชื่อบางปะทุน เป็นกิจการครอบครัวที่เป็นรายได้เสริม เป็นการสร้างมูลค่าให้กับมะพร้าวที่มีอยู่มากในพื้นที่ชุมชนบางปะทุน ตำนานช่างของหวานบางปะทุน

ลักษณะพิเศษ รัชสรรคจากวัตถุดิบธรรมชาติของท้องถิ่น มีการใช้สีของอัญชันเป็นสีของแป้งหุ้มมะพร้าว และขนาดเล็กพอดีคำ

วิธีทำขนมใส่ไส้

1.เตรียมใบตอง

เตรียมใบตองสดตามแบบ เดี่ยว และไม้กีด

2.ทำไส้มะพร้าว

ทำไส้มะพร้าว จากน้ำตาลปี๊บ มะพร้าวคั่ว เนื้ออ่อน และกะทิ บีบไส้มะพร้าว และอบควันเทียนเพื่อความหอม

3.ทำแป้งที่หุ้มไส้มะพร้าว

ใช้แป้งข้าวเหนียวขาวกับน้ำอัญชันผสมกัน นวดแล้วนำมาห่อไส้มะพร้าว

4.ทำแป้งหุ้มขนมใส่ไส้

นำแป้งข้าวเหนียวผสมกับแป้งข้าวเจ้า ผัดจนเข้ากัน ใส่น้ำอัญชันให้สีน้ำเงินเข้มขึ้นอีกนิด และนวดให้เข้ากัน

5.หยอดแป้งทาละหอยขนมใส่ไส้

นำแป้งข้าวเหนียวใส่ในหม้อทอดใบตอง จากนั้นนำไส้มะพร้าววางบนแป้งหุ้มขนมใส่ไส้ แล้วนำแป้งทาละหอยมาโรยบนแป้งหุ้มขนมใส่ไส้ที่ ทยอยกดให้พอดี ในตอง คัดด้วยนิ้ว และถัดด้วยไม้กีดดี เพื่อขยิบมันเงาจากนั้นนำไปนึ่ง

3 ประเพณีการปลูกต้นไม้

ประเพณีของชาวสวนบางปะทุนที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต และความผูกพันกับคนในชุมชน แสดงถึงความช่วยเหลือ และการดำรงชีวิตที่แฝงไปด้วยปรัชญา

การลงแขก ปลูกต้นไม้ใหม่ทั้งชนิด เป็นประเพณีที่ส่งต่อกันมาของชาวสวนในบางกอก มีขั้นตอนในการทำดังนี้

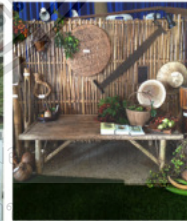
ปลูก
ครั้ง
วัน

- ทำการพินดิน ในการใช้จอบ หรือสองง่าม ตากแดดไว้ประมาณสี่ปดาห์ ดินจะร่วนซุย เหมาะที่จะปลูกต้นไม้
- เมื่อได้กิ่งพันธุ์มาแล้ว จะเก็บไว้ปลูกภายใน 3 วัน โดยจะเริ่มจากปักไม้ค้ำแห่งหลุมปลูก
- หลังจากปักไม้ จะเริ่มนำกิ่งของพืชพันธุ์มาตามหลุมพร้อมไม้ปักยึด แล้วลงมือปลูก ใช้ดินร่วนก้อนเล็กกลบรอบโคน แล้วจึงผูกไม้ยึดป้องกันลมพัดโยก
- กลบโคนต้นไม้ให้เต็ม แล้วจึงตามด้วยการรดน้ำด้วยแครง

** ส่วนมากจะใช้กับพื้นที่สวนที่เป็นการทำสวนใหม่ของชาวบ้าน พันธุ์ไม้ที่ใช้เป็นที่นิยมปลูก เช่น ลิ้นจี่ ส้มเขียวหวาน

4 เทศกาลนิทรรศกาล /กิจกรรมที่เกิดขึ้น

เทศกาลดนตรีริมคลอง เป็นเทศกาลการกระตุ้นด้านกิจกรรมของคนใน และนอกชุมชนให้เกิดการเห็นถึงคุณค่าพื้นที่ เห็นถึงกิจกรรมอีกทั้งยัง ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

นิทรรศกาลภาพเล่าเรื่อง จัดขึ้นมาเป็นจำนวน 2 ครั้ง จากการรวมกลุ่ม ของรักษ์ บางปะทุนเพื่อสืบสานพื้นที่แห่งปัญญา

ซึ่งประโยชน์ด้านการค้า
 สิ่งที่มีการนำไปใช้

3.7 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในชุมชน

รูปแบบของพื้นที่ริมคลองและด้านในสวน บริเวณห่างจากวัด

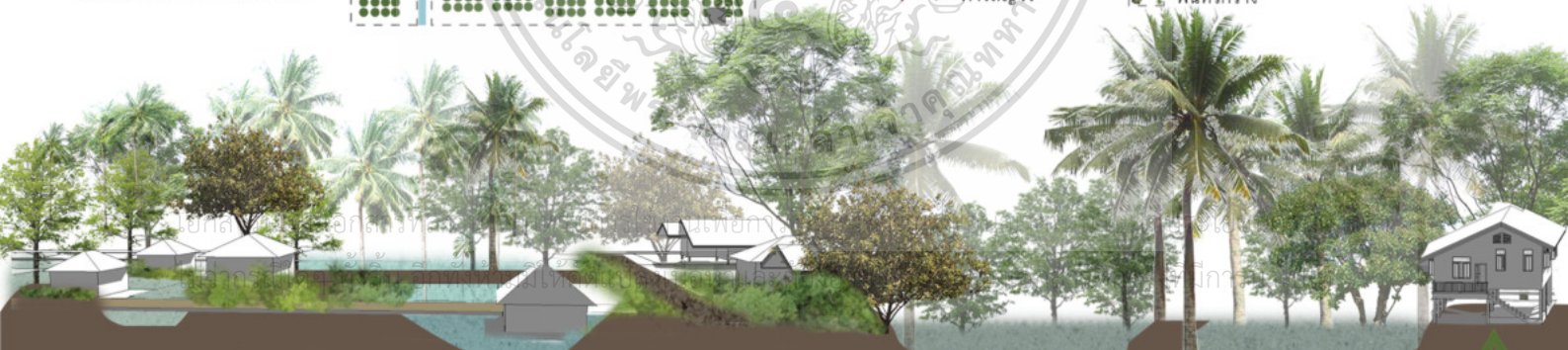
ลักษณะของสถาปัตยกรรมภายในหมู่บ้าน

บ้านที่อยู่ในเรือสวน

ใช้วัสดุที่หาง่ายจากท้องถิ่นเช่นไม้
 สังกะสี และไม้ฝา

ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัว เพราะเป็นพื้นที่ในสวน ในวิถีชีวิตเดิมที่อยู่กับสวน จึงมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานกันแบบกลุ่มครอบครัว ในแต่ละซอยย่อย จะเชื่อมต่อไปยังคลอง ที่จะใช้เป็น เส้นทางสัญจรหลัก และใช้เป็นหน้าบ้าน ของคนในชุมชนท่าเรือชุมชน

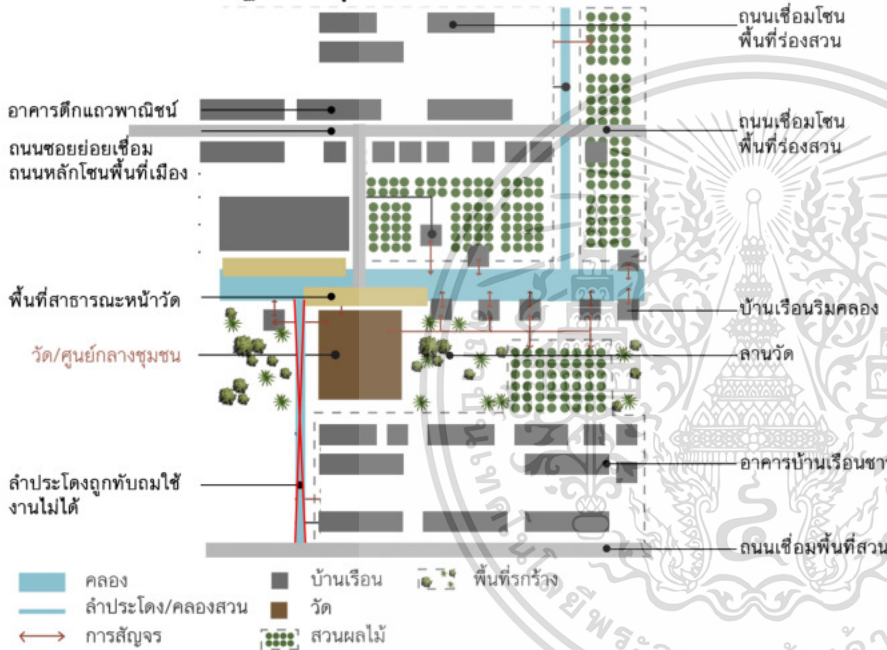

ลักษณะของรูปแบบการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบัน
 อยู่อาศัยเป็นกลุ่มของอาคาร ส่วนมากเป็นคนในเครือญาติ

ลักษณะของรูปแบบการตั้งถิ่นฐานในอดีต
 1軒มักจะประกอบด้วยบ้านหลัง และด้านหลังของบ้านเป็นสวนยกทรง

บทที่ ๐๓

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในชุมชนพื้นที่ใกล้วัด

พื้นที่ชุมชนใกล้วัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่พักในพื้นที่ติดกับวัด มีลักษณะเริ่มเป็นบ้านเรือนในเชิงพาณิชย์เพราะมีบริเวณใกล้ถนน เอกชัย ซึ่งเป็นถนนที่ตัดผ่านทำให้เกิดความเจริญ
 และส่งผลทำให้เกิดชุมชนหนาแน่นขึ้น บ้านเรือนริมคลองเริ่มพัฒนาเป็นร้านค้าบ้านป้องกันคนเข้าพื้นที่

3.9 สภาพแวดล้อม

บางประทุนมีต้นทุนทางธรรมชาติ คลอง , สวนยกร่อง , พื้นที่สีเขียว ขนาดใหญ่

การค้า
ใช้
ของเอกลั

3.10 ช่วงเวลาของฤดู พืช ผลไม้ในพื้นที่

แบ่งออกเป็น

1. ผลไม้ที่ให้ผลผลิตตลอดปีไม่จำกัดฤดู สามารถออกดอกได้ตลอดทั้งปี ไม่จำกัดฤดูกาล เช่น มะพร้าว และ กล้วย พืชที่ทำเงินได้ตลอดทั้งปี ชาวสวนมักจะปลูกสลับกับพืชฤดูกาลเพื่อเป็นการ สร้างรายได้เสริม
2. ไม้ผลที่ให้ผลผลิตได้ในบางช่วงของปี คือ สามารถออกดอกและให้ผลได้มากกว่า 1 ครั้งในรอบปี แต่ไม่ให้ผลผลิตต่อเนื่อง เช่น ส้มบางมด
3. ไม้ผลที่ให้ผลผลิตได้ปีละครั้งในฤดูกาลที่จำเพาะ เช่น ช่วงเดือนใดเดือนหนึ่ง เป็นประจำในชวงปี เช่น ลิ้นจี่ มะม่วง เป็นต้น

ผลไม้ที่พบมาก	เดือน												
	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	
ส้มโอ		*											
ลิ้นจี่				*	*						●	●	
มะพร้าว	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
กล้วย	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
มะม่วง				*	*	*	*	*	*	*	●	●	
ชมพู	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

--- ช่วงตัดแต่งกิ่ง
 ● ออกดอก

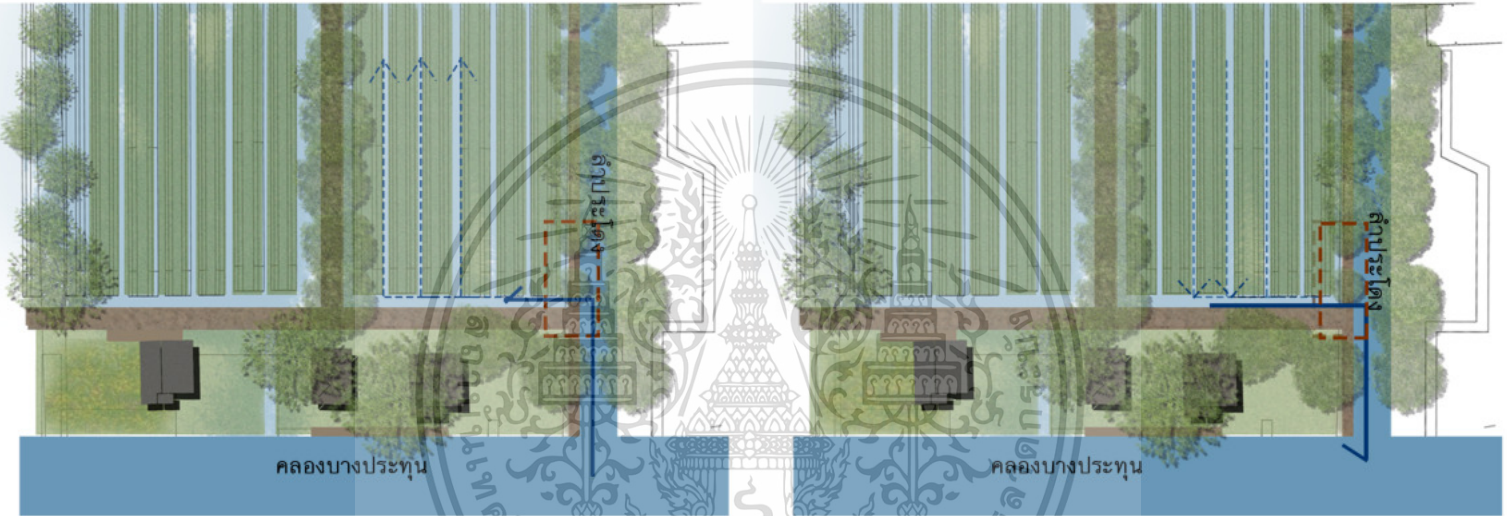
— ระยะเวลาเจริญผล

* มะม่วง กล้วย ชมพู * เก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงติดผลอ่อนจนถึงช่วงเก็บเกี่ยวจะใช้เวลาประมาณ 60 วัน

ชาวสวนในคลองบางประทุนเป็นชาวสวนที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ยึดถือวิธีการทำ สวนแบบดั้งเดิม ซึ่งใช้วิธีคือ สวนชนิดล่างหรือชนิดใกล้บ้านจะปลูกพืชผักสวนครัวประเภท พริก ข่า ตะไคร้ มะกรูด โหระพา กะเพรา สะพลู รวมทั้งผลไม้บางชนิดที่มีราคาแพงและต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น ลิ้นจี่ กระท้อน ชมพู ฯลฯ

3.11 ปริมาณน้ำและการใช้พื้นที่ในแต่ละฤดู

1 ในช่วงปกติ

น้ำจากคลองจะเชื่อมกับคูน้ำ (ลำประโดง) โดยมีท่อคาลเป็นรูปแบบดั้งเดิมในการนำน้ำเข้าสู่ร่องสวน ซึ่งระดับน้ำเดิมมีความลึก 2.3 เมตร และยังใช้เป็นการสัญจรจากคลองน้ำสู่คูน้ำ

2 ระดับน้ำในช่วงน้ำทะเลหนุนหรือมีการเปิดเขื่อนกั้นน้ำ

ระดับน้ำจะมีความเค็มและเป็นน้ำกร่อยจากการที่ทะเลหนุน ไม่สามารถใช้ในการเกษตรได้ คนในพื้นที่จึงมีการปิดทวงน้ำ หรือท่อน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3 ในช่วงฤดูฝน

น้ำจะมีการล้นเอ่อที่สูง พื้นที่เกิดการสัญจรทางเท้าลำบาก เนื่องจากการระบายน้ำท่วมขัง รวมไปถึงน้ำที่เอ่อจากคูน้ำ ลำคลอง และร่องสวน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๐๓

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

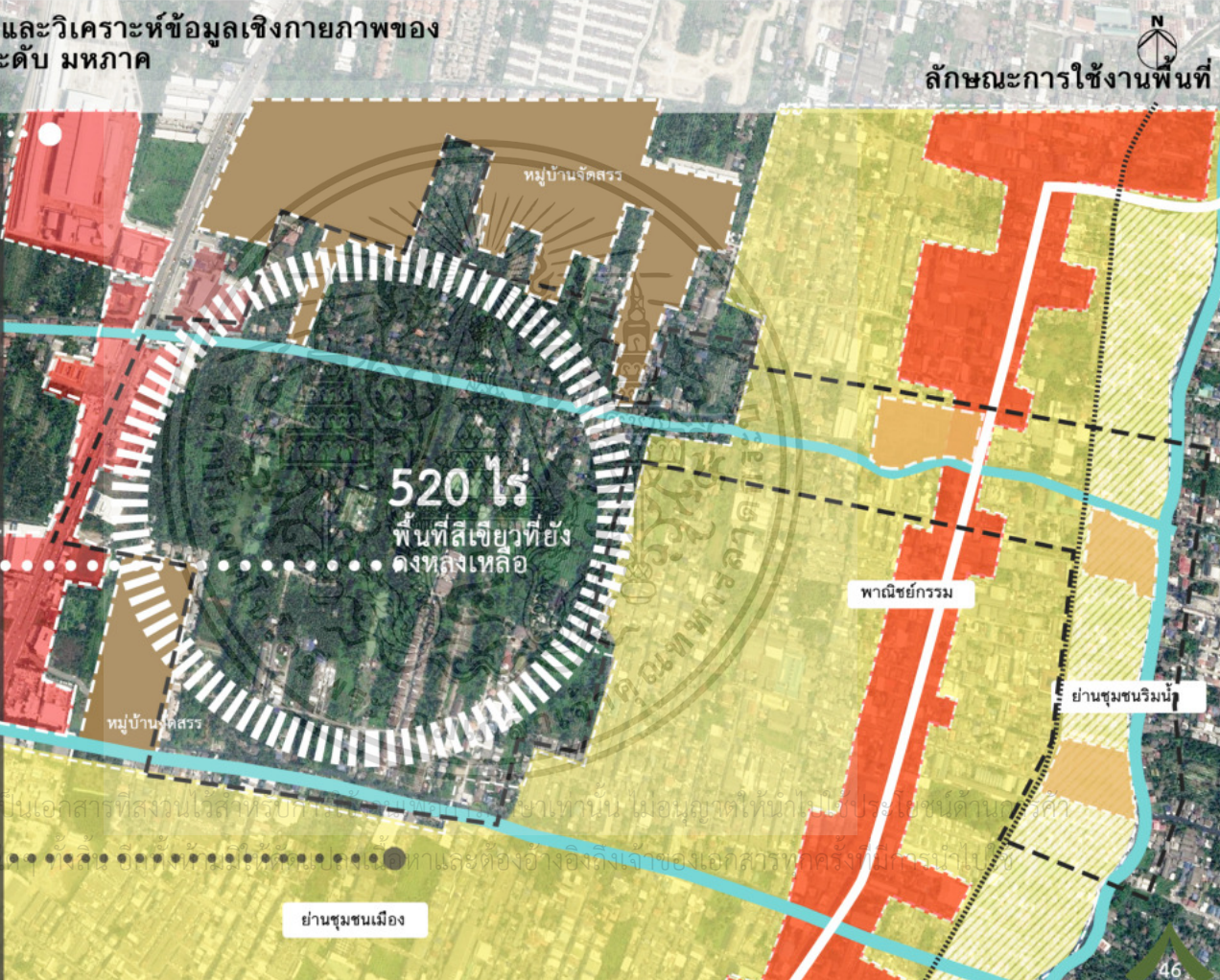
ลักษณะการใช้งานพื้นที่

พาณิชย์กรรม
พื้นที่ที่อยู่ติดกับถนน กัลปพฤกษ์ ซึ่งเป็นถนนเส้นหลักทำให้เกิด กลุ่มก้อนของพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ เช่น แมคโคร โลตัส เพื่อตอบสนองต่อ ย่านการอยู่อาศัยในสมัยปัจจุบัน

ย่านชุมชนริมน้ำ
พื้นที่ที่ยังคงเห็นวิถีชีวิต ชาวบางกอกที่อยู่ร่วมกับน้ำ มีสถาปัตยกรรมเก่าแก่ หลังเหลือน้อย

ย่านเกษตรกรรม
ชุมชนเกษตรกรรม เกิดพื้นที่ทางการเกษตร และเป็นพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ที่ใช้เป็น Green Belt ของเมือง ชุมชนเป็นพื้นที่ที่มีวิถีชีวิต อยู่ร่วมกับน้ำและมีคลองน้ำเป็นหลักในการทำอาชีพ และคมนาคม

ย่านชุมชนเมือง
พื้นที่บริเวณย่านวัดไทร มีความเป็นเมืองเห็นได้ชัด ทำอาชีพด้านพาณิชย์กรรม เป็นส่วนมาก รวมถึงเป็นชุมชนกึ่งพาณิชย์กรรม

เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปประโยชน์ด้านการศึกษา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีจำเป็น

ย่านชุมชนเมือง

บทที่ ๐๓

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค การเข้าถึงพื้นที่

LEGEND

- โครงข่ายลำประโดง
- คลองขุด
- คลองเส้นหลัก
- ถนนในชุมชน
- ท่าเรือ
- ทางเดินภายในชุมชน
- - - ทางเดินเข้าสวน
- ..... ทางรถไฟ

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- มะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวท้าว สวนผสมต่าง
- สวนลิ้นจี่เก่า
- สวนต้นแบบวัฒนธรรมชาวสวนโบราณ
- สวนส้มบางมดอนุรักษ์
- พื้นที่บ่อน้ำ / ปลูกผักบุ้ง
- พื้นที่เปล่า รกร้าง

พื้นที่สวนในขอบเขตคงเหลือ135 ไร่ ซึ่งยังคงเป็นพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ แต่ในพื้นที่ทางการเกษตรมีการกวาดซื้อจากนายทุนไป จึงเกิดพื้นที่รกร้างในหลายพื้นที่

ปัจจุบันชุมชนคลองบางประทุน หลงเหลือพื้นที่ที่ยังทำการเกษตรเพียงแค่ 10%-20% ของชุมชนชาวสวน

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

ลักษณะของการส่งออกผลผลิตจะเป็นลักษณะของการกระจายตัวตามบ้าน และให้รถสามล้อเข้าไปรับ โดยที่ไม่มีพื้นที่ศูนย์รวมสินค้า หรือพื้นที่แปรรูปของชุมชน

เศรษฐกิจในชุมชนส่วนใหญ่เกิดจากการส่งออกทั้งกันผลผลิตทางการเกษตร วนม อาหาร และสินค้าทำมืออื่นๆ ที่จะมีการส่งออกไปสู่ตลาดหรือโพรรวมไปถึงการส่งออกสู่ภายนอกชุมชนเองในย่านพาณิชย์กรรม ซึ่งช่วงฤดูกาลในแต่ละช่วงชุมชนจะมีผลผลิตทางการเกษตรที่แตกต่างกันออกไป เช่น มะพร้าว ลิ้นจี่ กกล้วย มะม่วง ทั้งหมดเหล่านี้จะถูกนำมาแปรรูปเป็นสินค้าชุมชน

ผังการใช้เส้นทางส่งออกสินค้าเกษตรกรรม

- รถสามล้อเข้ารับในพื้นที่
- ลำกระโดง ลำเลียงผลผลิตออกสู่คลองสาธารณะ (ในอดีต)
- เรือขนส่งผลผลิตไปขายยังตลาดน้ำวัดโทร วัดสิงห์

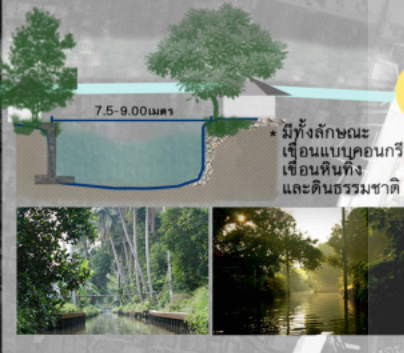
ปัจจุบันไม่มีตลาดน้ำแล้ว
เปลี่ยนมาขายบนบก

ทางไปวัดโทร

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

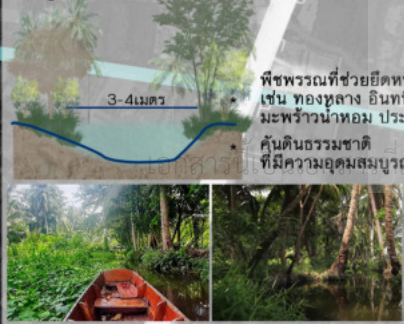
1. คลองสายย่อยบางประทุน

คลองบางประทุนเป็นคลองสายเล็กย่านบางขุนเทียน เขตจอมทอง เชื่อมต่อคลองภาษีเจริญและสนามชัย ยาว4กมประกอบด้วยคนสองฝั่ง ซอยเอกชัย 14 และ16

มีทั้งลักษณะเขื่อนแบบคอนกรีตเขื่อนหินทิ้งและดินธรรมชาติ

2. คูน้ำลำประโดง

พืชพรรณที่ช่วยยึดหน้าดิน เช่น ทองหลาง อินทนิลน้ำ มะพร้าว น้ำหอม ประดู่ มะขาม
คืนดินธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์

ผังโครงข่ายเส้นทางน้ำ

โครงข่ายลำประโดง เรือผ่านได้
โครงข่ายลำประโดง เรือผ่านไม่ได้
คลองย่อย
คลองหลัก
ท่าเรือ

3.14 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ มหภาค

ตำแหน่งพื้นที่กิจกรรมของชาวบางปะขุน

3.15 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการในระดับ จุลภาค

การวิเคราะห์ตำแหน่งพื้นที่ออกแบบโครงการ
 พื้นที่โครงการ พัฒนามิติทัศน์สวนในบางกอก
 ภายใต้พลวัตชุมชน คล่องบางประทุน

1 The Orchard Community Learning Center

18.75ไร่

- ☑ Landuseเหมาะแก่การพัฒนา
- ☑ อยู่ติดถนนหลัก
- ☑ เข้าใช้งานพื้นที่สะดวก
- ☑ เชื่อมต่อพื้นที่นอกโครงการได้ง่าย
- ☑ เป็นพื้นที่ศูนย์เกษตรเดิม

2 The Orchard Heritage And Recreation Park

35ไร่

- ☑ พื้นที่ตั้ง ใจกลางบริเวณสวน ซึ่งเป็นพื้นที่โล่งปอร์นาขนาดใหญ่
- ☑ ปรับรับน้ำขนาดใหญ่ สามารถพัฒนาได้
- ☑ พื้นที่สวนยกทรงแบบสมบูรณ์เพื่อการเรียนรู้
- ☑ เป็นพื้นที่เชื่อมต่อไปคลองบางระนะ

3 Living Heritage Museum of Bangpraton

37ไร่

- ☑ มีสิ่งตัวนิตติคลองเช่าถึงได้ง่าย
- ☑ พื้นที่สวนโบราณ ศักยภาพในการอนุรักษ์
- ☑ บ้านเรือนชาวบ้านที่ร่วมโครงการ
- ☑ เครือข่ายโครงน้ำ ล้ำกระโดงที่เชื่อมคลองสมบูรณ์

บทที่ ๐๓

3.15 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการเขาระดับ จุลภาค

ศักยภาพของพื้นที่

ลักษณะเป็นพื้นที่ว่าง บริเวณหน้าทางเข้า มีพื้นที่เปิดโล่ง ร่องสวน รวมถึงศูนย์เกษตรที่สามารถพัฒนาในโครงการ

3 Living Heritage Museum of Bangprathun

เส้นทางริมคลอง ความยาว 300 เมตร เป็นพื้นที่ทางเดินชุมชนที่สามารถพัฒนาให้เกิดบทบาทของภูมิทัศน์ริมคลองได้

พื้นที่สวนที่สวนลัดคลอง ที่มีศักยภาพในการเป็นพื้นที่รวมเรื่องราวของบางปะอิน ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์และสวนชุมชน

พื้นที่รับน้ำสีเขียวขนาดใหญ่ มี Potential ในการเป็นส่วนของชุมชนได้ ประกอบด้วยสวนสวนผสมผสานในทันทีรอบข้าง

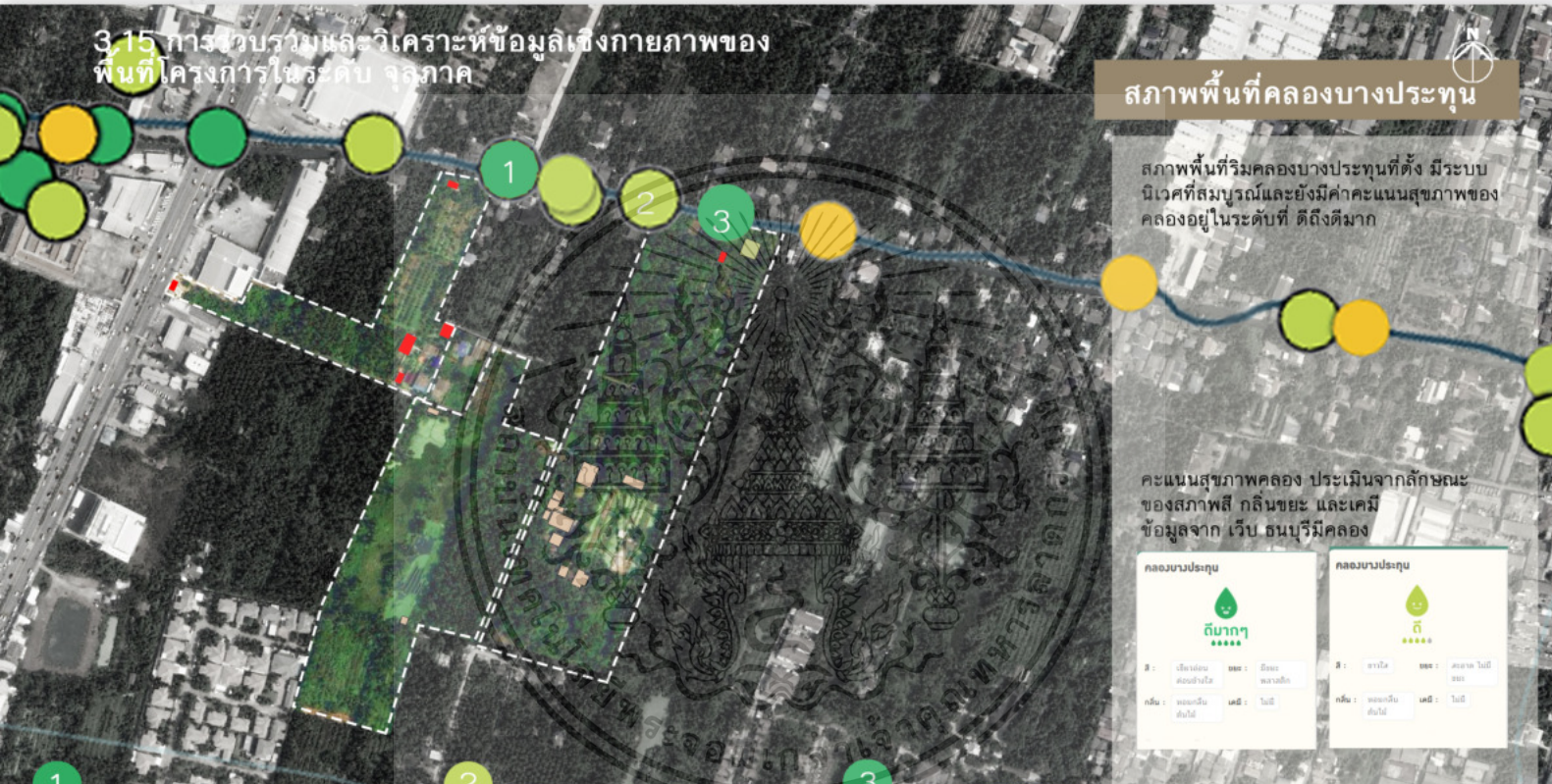
1 The Orchard Community Learning Center

2 The Orchard Heritage And Recreation Park

บทที่ ๐๓

3.15 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่โครงการเขาระดับ จุฬาลงกรณ์

สภาพพื้นที่คลองบางประทุน

สภาพพื้นที่ริมคลองบางประทุนที่ตั้ง มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์และยังมีค่าคะแนนสุขภาพของคลองอยู่ในระดับที่ ดีถึงดีมาก

คะแนนสุขภาพคลอง ประเมินจากลักษณะของสภาพสี กลิ่นขยะ และเคมี ข้อมูลจาก เว็บ ธนบุรีมีคลอง

คลองบางประกูก		คลองบางประกูก	
	ดีมาก		ดี
สี : เขียวปนใส	ตะกอน : ไม่มี	สี : เขียวใส	ตะกอน : ไม่มี
กลิ่น : ไม่มี	เคมี : ไม่มี	กลิ่น : ไม่มี	เคมี : ไม่มี

3.16 การวิเคราะห์พื้นที่ประเมินศักยภาพการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ

	เศรษฐกิจชุมชน	ระบบนิเวศน์โครงข่ายลำประโดง	สภาพแวดล้อม
Problem	ยังไม่เกิดการพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจแบบรวมกลุ่ม	โครงข่ายลำประโดงในอดีตถูกทับถมทำให้พื้นที่สวนบางส่วนเป็นพื้นที่ตาดบอดไม่สามารถทำการเกษตรต่อได้	พื้นที่สวนบางส่วนคงสภาพกร้าง ไม่มีการจัดการและพื้นที่กิจกรรมยังไม่ถูกส่งเสริม
Strength	ชุมชนมีรูปแบบการทำสวนที่ประกอบด้วยความรู้ซึ่งรวบรวมจากปราชญ์ชาวบ้านไว้	เป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่เกิดจากภูมิปัญญาในการรักษาสภาพของสวนยกร่องและสร้างโครงข่ายการเข้าถึงด้วยทางน้ำในทุกชนิดสวนควรค่าต่อการอนุรักษ์	มีภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่หาได้ยากในพื้นที่ชุมชนเมือง และเป็นแหล่งพื้นที่สีเขียวสุดท้ายในย่านกัลปพฤกษ์
Opportunities	โอกาสด้านส่งเสริมให้เป็นชุมชนด้านการเรียนรู้	พัฒนาเพื่อใช้เป็นเส้นทางกรเข้าถึงได้หลายเส้นทาง	โอกาสด้านส่งเสริมให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์สีเขียวของชุมชนและเมือง

- ๑** ทางยกระดับ อันตรายต่อการขับขีในเวลาฉุกเฉิน ทางเดินเปลี่ยว ไม่มีไฟข้างถนนหรือตามทางสวน
- ๒** ทางแยก จุดอับที่อันตรายต่อการขับขียนพาหนะ รวมถึงมีความคับแคบของการสัญจร
- ๑** มีการใช้คืนคอนกรีตทำที่กัน บางส่วนถูกคลื่นซัดพังทลาย ระบบนิเวศน์เปลี่ยน รวมถึง สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
- ๑** โครงข่ายลำประโดงถูกทับถมจากหมักม่านจัดสรร หรือพื้นที่กร้างทำให้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตร
- ๒** พื้นที่เสื่อมโทรมไม่ได้รับการพัฒนา

บทที่ 4

รายละเอียดและแนวคิดโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปเพื่อการอื่นใดทั้งสิ้น

4.1 แนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่

- * โดดเด่นด้านภูมิทัศน์
- ความหลากหลายทางชีวภาพ
- และระบบนิเวศน์
- ระบบความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ความมั่นคงทางอาหารและชีวิตความเป็นอยู่
- วัฒนธรรม และองค์การทางสังคม

* หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ระบบมรดกทางการเกษตรโลก GLAHS Globally Important Agricultural Heritage System / FAO

4.2 ผังแม่บท VISION PLAN

ORCHARD AGRICULTURE HERITAGE

พัฒนาพื้นที่สวนในบางกอกสู่การเป็นมรดกสวนเกษตรกรรมโลก

STRATEGY LIFE CORRIDOR BLUE CONNECT ROUTE

Reconnecting people with water once again

GREEN PATE

A network of green; share values of Cultural Landscape and adapt its use.

SERVICE ROUTE OF BANGPRATHUN

4.2 ผังแม่บท

GREEN PATH

AGRICULTURE ZONE

TRANSITION HOUIING ZONE

URBAN ZONE

CULTURAL RIVERFRONT

LEARNING SPACE

COMMUNITY SPACE

FOREST PARK

FOREST PARK
Recreation area

COMMUNITY SPACE

POCKET PARK
Recreation SPACE

CITY PARK
Recreation area

COMMUNITY SPACE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ทางมูลนิธิฯ ให้ความสำคัญในการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่จำกัดสิทธิ์

พื้นที่ออกแบบนำร่องเพื่อพัฒนาสู่วิสัยทัศน์
เป็นการวางโครงข่ายพื้นที่เพื่อต่อยอดคุณค่าของ
ภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่โดดเด่น 3 ด้านในพื้นที่ชุมชน

พัฒนาเส้นทางเดินถนนชุมชนสีเขียว
ที่พัฒนาเป็นถนนกินได้ตลอด
แนวทางเดิน ตัวเคีตขวางประมาณ
นอก ในระยะทาง 900 เมตร

4.3 แนวคิดหลักในการออกแบบโครงการ

มองจากลักษณะของการพัฒนาพื้นที่ชุมชน 2 ประเด็น

1. สร้างความแข็งแรงจากภายใน

แก้ไขและพัฒนาคุณภาพของพื้นที่ระบบนิเวศน์เชื่อม คน-คลอง-ร่องสวน

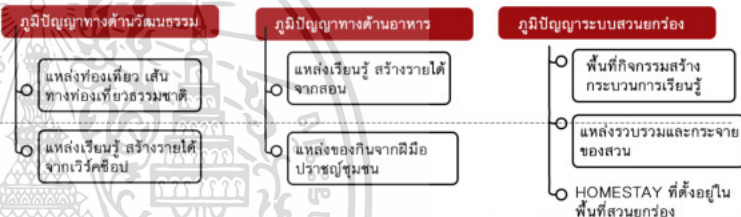

พัฒนาพื้นที่วิสาหกิจชุมชน
พัฒนาพื้นที่แลกเปลี่ยน
ของสวน

2. พัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ใช้ภูมิปัญญาเป็นตัวขับเคลื่อน

ACTIVE LEARNING + CREATIVE ECONOMIC

พื้นที่การเรียนรู้บนรากฐานของอดีต

โดยในการออกแบบพื้นที่จะใช้หลักแนวความคิดการพัฒนาใน 2 มิติ คือ รูปแบบโครงการที่สร้างให้ชุมชนมีพื้นฐานแข็งแรง และต่อยอดให้เกิดระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่สร้างสรรค์เพื่อต่อยอดสู่การรุกตัวของภาคเติบโตที่รวดเร็วของเมือง

4.4 รายละเอียดโครงการ โครงการพัฒนาภูมิทัศน์สวนในบางกอก

แบ่งออกเป็น 3 โปรแกรมหลัก

01 The Orchard Community Learning Center

เป็นพื้นที่ศูนย์กลางคอมมูนิตี้อยานฝั่งธนที่มีบทบาทเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสวนยกระดับเป็นเกษตรมรดกโลก ต่อยอดการสร้างแหล่งเรียนรู้ตั้งแต่การผลิตไปจนถึงขั้นแปรรูป

02 Orchard Heritage And Recreation Park

พัฒนาพื้นที่สวนที่มีศักยภาพในการเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการและพักผ่อนรับรองผู้ใช้งานในระดับย่าน ในมิติสวนที่เป็น **ป่าในเมือง** ของพื้นที่ย่านฝั่งธน

03 Living Heritage Museum Of Bangprathun

พื้นที่อนุรักษณ์และรวบรวมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวสวนฝั่งธน รวมทั้งเป็นพื้นที่ถ่ายทอดภูมิปัญญา พัฒนาเป็นแหล่งให้ความรู้เชิงวัฒนธรรม ของ สวนในบางกอกหนึ่งเดียวของกรุงเทพมหานคร

หนึ่งในพื้นที่ออกแบบเพื่อพัฒนาสู่วิสัยทัศน์เป็นการสร้างเพื่อต่อยอดคุณค่าของภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่โดดเด่น 3 ด้านในพื้นที่ชุมชน **คลองบางประทุน**

ลักษณะโครงการ
แหล่งการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ด้านเกษตรกรรมรองและมรดกวัฒนธรรม

IN VALUE OF
BANGKOK INNER
ORCHARD

FOOD SECURITY

ECOLOGICAL

CULTURAL
LANDSCAPE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อื่นๆ ทั้งนี้ขอสงวนสิทธิ์ในใช้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 แนวคิดเพื่อนำมาสู่พื้นที่ออกแบบ

การผสมผสาน ภูมิปัญญาการใช้งานในอดีต ร่วมกับออกแบบ
 พื้นที่ปัจจุบันและเสริมศักยภาพในการพัฒนา

สวนผสมแบบยกร่องเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของชาวสวน

และพื้นที่แห่งการสะสมความรู้

องค์ประกอบของโครงการ

ACTIVE LEARNING

คน
 ธรรมชาติ

ประสบการณ์เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวสวนของบางปะทุน
 ที่เรียนรู้กันแบบตัวต่อตัว จากสถานที่จริงในสวน
 และใกล้ชิดกับคนในชุมชน

อาคารศูนย์เกษตร พื้นที่เพื่อสนับสนุนกิจกรรม
 พื้นที่ลานเกษตร การลงทุนของคนในชุมชน
 พื้นที่ส่วนจัดแสดง ลานกิจกรรม

พื้นที่เพื่อส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาภูมิปัญญา
 ด้านการทำขนม และงานหัตถกรรม รวมถึงวิถีชีวิต
 การทำสวนของชุมชนบางปะทุน

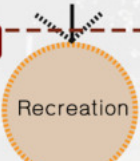

เรียนรู้จากการปฏิบัติ
 พื้นที่เพื่อต่อยอดระบบของสวน
 ทั้งชาวสวนภายในชุมชน
 - ภายนอกชุมชน

อาคารวิจัยและพัฒนา
 พื้นที่แปรรูปผลผลิต

CREATIVE ECONOMIC

Recreation

เรียนรู้จากภูมิทัศน์วัฒนธรรม
 พื้นที่ท่องเที่ยวสัมผัสความเป็น
 สวนยกร่องผสมผสาน
 ร้านค้าและร้านอาหารชุมชน

พื้นที่เพื่อต่อยอดระบบของสวน
 ทั้งชาวสวนภายในชุมชน
 - ภายนอกชุมชน

สวนโครงการปลูกผัก
 พื้นที่เรียนรู้

Conservation

เรียนรู้จากประวัติศาสตร์ของพื้นที่
 พื้นที่จัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์บางปะทุน
 เส้นทาง ลำประโดง ทิวทัศน์ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ
 พื้นที่ค้าขายชุมชน

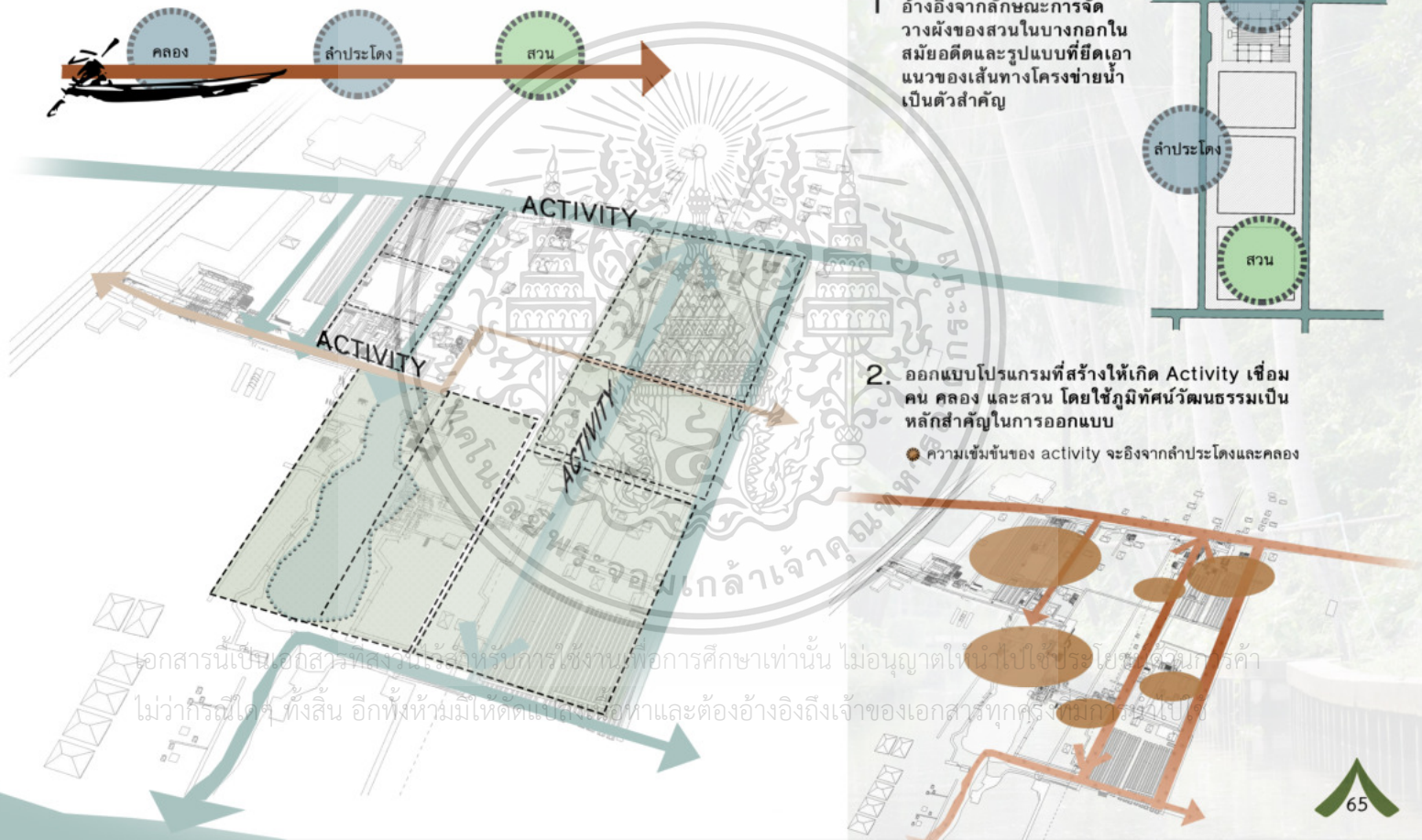

พื้นที่เพื่อต่อยอดระบบของสวน
 ทั้งชาวสวนภายในชุมชน
 - ภายนอกชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยโครงการวิจัยฯ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 การแปรรูปผลผลิต การทำขนมขึ้นชื่อบางปะทุน การทำหัตถกรรม ลานจอบ และทางมะพร้าว

4.6 แนวคิดการออกแบบวางผัง

ภูมิทัศน์วัฒนธรรมในการเชื่อม คน คลอง สวน

4.7 แนวคิดการออกแบบ อัตลักษณ์ของพื้นที่

ARCHITECTURE CHARACTURE

แบบดั้งเดิมในอดีต

- เรือนไทยที่มีอยู่ในพื้นที่

- ห้างสวนสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของชาวสวน

ผลงาน สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

สถาปัตยกรรมโครงสร้างไม้ วัสดุที่หาได้ง่าย และปลูกทดแทนได้ ใช้สร้างเรือนหรือศาลา นั่งร้าน ที่สามารถซ่อมแซมได้ง่าย

สถาปัตยกรรมโครงสร้างไม้ วัสดุที่เป็นเอกลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นชาวสวน ใช้วัสดุจนถึงคาด้วย จากหรือแฝก

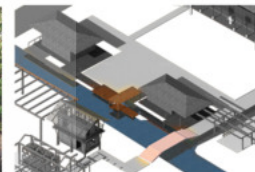

AGRICULTURE CONDITION

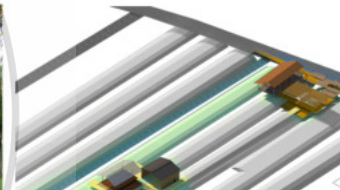
ลักษณะการใช้พื้นที่ไม้ในสวนยกทรงแบบผสมผสาน

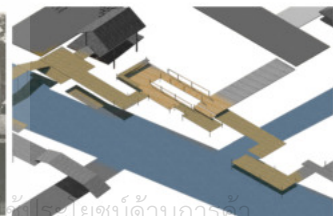
SPACE ELEMENTS ที่นำมาใช้ในโครงการ

รูปแบบการใช้ทางน้ำ คลอง- ลำประโดงในการสัญจร สะพานปีกนกทางข้ามคลอง

รูปแบบการใช้ขนาดสวน สร้างพื้นที่ออกแบบที่อิงจากรูปแบบการใช้งานเดิม ขนาดสวนพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม

รูปแบบการใช้ทำน้ำหน้าบ้าน

สำหรับการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพในการใช้งานทำน้ำเพื่อรองรับผู้ใช้งานได้ในหลากหลายมิติ

4.8 วิเคราะห์ผู้ใช้งานโครงการ

ประเภทผู้ใช้งาน	ลักษณะการเข้าใช้งาน			ช่วงเวลา	รูปแบบการเข้าถึงโครงการ
	COMMUNITY LEARNING CENTER	ORCHARD PARK	MUSEUM		
กลุ่มแปรรูปผลผลิต	■	■	■	0.80-18.00	ทางเดินในชุมชน
วิทยากรหรือผู้ให้ความรู้	■	■	■	10.00-15.00	ทางรถ
ชาวสวนทั้งในและนอกพื้นที่	■	■	■	0.60-18.00	ทางเดินในชุมชน
ชาวบ้านและคนในระแวกใกล้เคียง	■	■	■	0.60-18.00	ทางเดินในชุมชน
กลุ่มนักท่องเที่ยว คนไทย- ต่างชาติ	■	■	■	10.00-15.00	ทางเรือ
กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ดูงาน	■	■	■	10.00-15.00	ทางเรือ
กลุ่มนักอนุรักษ์และผู้สนใจ	■	■	■	10.00-15.00	ทางเรือ

■ จำนวนมาก ■ ปานกลาง ■ น้อย

ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม เวิร์คชอป 600 บาท

ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมลงมือ-เรียนรู้ 1200 บาท / 1week
 ค่าใช้จ่ายห้องพัก สำหรับโอบสแตย์ 600- 1500บาท / 3 days

ลักษณะผู้ใช้งานภายในโครงการ

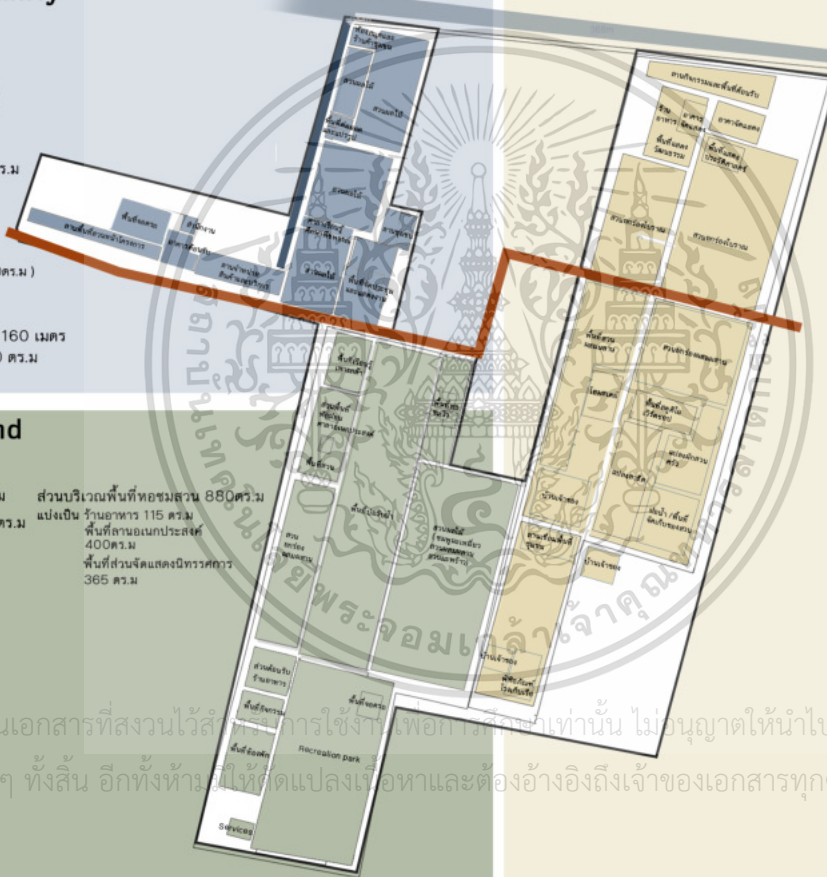
4.10 ขนาดพื้นที่การใช้งานโครงการหลัก ขนาดพื้นที่โครงการ 115 ไร่

The Orchard Community Learning Center

ZONE1

พื้นที่ห้องสมุดและร้านค้าชุมชน 250 ตร.ม
 พื้นที่ต่อยอดและแปรรูปผลผลิต 203 ตร.ม
 (ภายในอาคาร 150 ตร.ม นอกอาคาร 53ตร.ม)
 พื้นที่จัดประชุมและแสดงงาน 1000 ตร.ม
 พื้นที่ศาลาเรียนรู้และศึกษาพืชพันธุ์ 234 ตร.ม
 ลานชุมชน 140 ตร.ม
 สวนผลไม้โครงการปลูกผัก 5.15 ไร่

ลานพื้นที่ส่วนหน้าโครงการ 1200 ตร.ม
 (ภายในอาคารมีอเนก 150 ตร.ม นอกอาคาร 1050ตร.ม)
 อาคารสำนักงาน 100 ตร.ม
 พื้นที่จอดรถ 450 ตร.ม (25 คัน)
 ทางขนส่งสินค้าโดยคลองโดยใช้ลำประโดง 160 เมตร
 ลานจำหน่าย -ขนส่งสินค้าและบริการ 900 ตร.ม

Living Heritage Museum Of Bangprathun

ลานกิจกรรมและพื้นที่ต้อนรับ 1200 ตร.ม
 อาคารจัดแสดง รวม 397 ตร.ม
 สวนยกทรงโบราณ 8.15 ไร่
 สวนยกทรงโบราณ 8.15 ไร่
 พื้นที่แสดงวัฒนธรรม 800 ตร.ม
 คาเฟ่และร้านอาหาร 130 ตร.ม
 อาคารจัดแสดงห้องสวน 80 ตร.ม
 พื้นที่แสดงประวัติศาสตร์ นอกอาคาร 500 ตร.ม

Orchard Heritage And Recreation Park

พื้นที่เรียนรู้ เพาะกล้า พวงดอกไม้ 1070 ตร.ม
 ส่วนพื้นที่พักผ่อน ศาลาเอนกประสงค์ 115 ตร.ม
 พื้นที่สวน 1 ไร่
 ลานชุมชน 140 ตร.ม
 สวนยกทรงผสมผสาน 2.4 ไร่
 พื้นที่ปอรวินน้ำ 18000 ลบ.ม
 (สำหรับเก็บกักเพื่อใช้ในสวนยกทรงได้ 50 ไร่)
 พื้นที่เยี่ยมชมสวนผลไม้ 6 ไร่
 (ชมทุมะเหมี่ยว สวนผสมผสาน สวนมะพร้าว)

ส่วนบริเวณพื้นที่หอมสวน 880ตร.ม
 แบ่งเป็น ร้านอาหาร 115 ตร.ม
 พื้นที่ลานเอนกประสงค์ 400ตร.ม
 พื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ 365 ตร.ม

พื้นที่ส่วนบริการที่พัก 3800 ตร.ม
 แบ่งเป็น ห้องอาคารต้อนรับ 115 ตร.ม
 พื้นที่ร้านอาหาร และพื้นที่กิจกรรม 300 ตร.ม
 พื้นที่ห้องพัก จำนวน 9.ห้อง 350 ตร.ม
 พื้นที่ Services 250ตร.ม
 สวนมะพร้าว 1.80 ไร่
 พื้นที่ Recreation park
 พื้นที่จอดรถ 700 ตร.ม

Permaculture village

พื้นที่สวน 5.95 ไร่
 พื้นที่โคมสเคยในสวน 500 ตร.ม
 พื้นที่สตูดิโอ เวิร์คช็อป 900 ตร.ม
 แปลงผักสวนครัว 1 ไร่
 แปลงสาธิต 1.5 ไร่
 ลานพื้นที่ชุมชน 600 ตร.ม
 พิพิธภัณฑ์โรงเก็บเรือ 300 ตร.ม

นี่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

ผลงานการออกแบบ

5.1 ผังโครงการ

1 The Orchard Community Learning Center

- พื้นที่วิสาหกิจชุมชนและศูนย์การเรียนรู้เกษตรกรรม
- พื้นที่วิจัยและพัฒนาพืชไม้ผล
- พื้นที่ประชุมและจัดแสดงงาน
- พื้นที่สวนเกษตรในโครงการ ปักปลูกภาค ระดับชุมชน
- พื้นที่แลกเปลี่ยนและแปรรูปผลิตภัณฑ์
- พื้นที่เรียนรู้สวนยกทรง

2 LIVING HERITAGE MUSEUM OF BANGPRATHUN

- พิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต
- พื้นที่ส่วนให้บริการข้อมูล
- อาคารจัดแสดงของโบราณ บ้านชาวสวนดั้งเดิม
- พื้นที่จัดเวิร์คช็อปการทำอบ จักรสานจากทามะพร้าว
- พื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์
- ทางเดินชมสวนโบราณ
- ห้องสวน (Cafe and gallery)
- อัมฟิเธียเตอร์ (Amphitheatre)
- กลุ่มบ้านสวนในนาเกษตร (Permaculture village)

3 ORCHARD HERITAGE AND RECREATION PARK

- เส้นทางศึกษาและเรียนรู้วัฒนธรรม
- พื้นที่สวนชุมชนเขียว
- ป้อมน้ำชุมชน
- โถงเก็บประพจน์
- หอชมวิว และร้านอาหาร
- พื้นที่จัดกิจกรรม และพื้นที่จัดนิทรรศการ
- พื้นที่แสดงเรือโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาต ทั้งนี้ อีกทั้งยังอาจมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกฉบับ

ทางเดินในชุมชน

ท่าเรือโครงการ

จุดรับ-ส่ง

ท่าเรือโครงการ

ทางเดินในชุมชน

1. เดินทางจาก ถนนกัลปพฤกษ์

จะเข้าถึงโครงการได้จาก พื้นที่โซน1 ศูนย์การเรียนรู้สวนयर่อง

2. เดินทางด้วยเรือจาก คลองบางประทุน

จะเข้าถึงโครงการได้จาก พื้นที่โซน2 พิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิตสวนในบางกอก

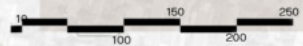
เดินทางด้วยเรือจาก คลองบางระณะ

จะเข้าถึงโครงการได้จาก พื้นที่โซน3 ปอร์ับน้ำชุมชนพื้นที่สาธารณะ

รูปแบบการเข้าถึงพื้นที่

- การเดินทางด้วยทางเท้า
- การเดินทางด้วยทางเรือ
- การเดินทางด้วยรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นทางภายในโครงการ

- ทางเดินถนนชุมชนหลัก
- ทางเดินรองภายในพื้นที่
- ทางเดินยกระดับ
- จุดเชื่อมต่อหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำไปตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

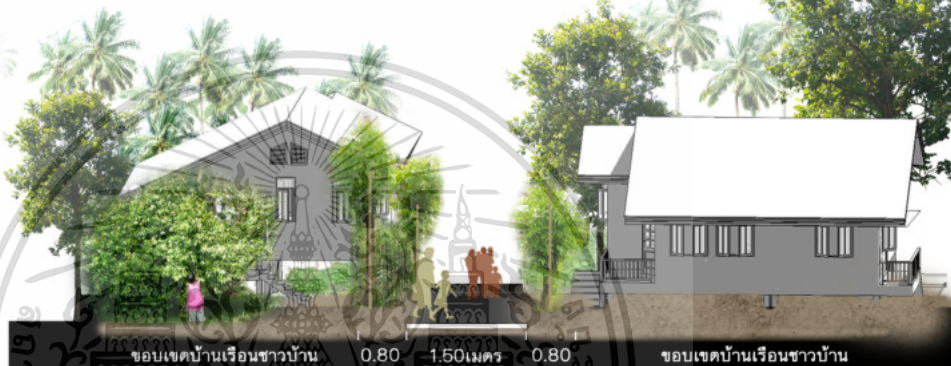
TYPICAL ถนนทางเดิน

ถนนกินได้
พื้นที่ทางเดิน ถนนเอกชัย16 ทางเดินเข้า
พื้นที่โครงการจากฝั่งถนนใหญ่เอกชัย

รูปแบบการพัฒนา ถนนกินได้
ต้นไม้ทำรั้ว เพื่อสร้างความปลอดภัย
ให้กับบ้านเรือนรอบโครงการ

ชะอม ยอดผักเหลียง กระถิน ฝรั่ง

ถนนทางเดินในหลักในพื้นที่
มีลักษณะการใช้พรรณไม้แบบดั้งเดิม
และมีการออกแบบทางขึ้นบริเวณจุด
ที่มีศักยภาพ เช่นทางเดินริมสวน
ลิ้นจี่ เมื่อช่วงของฤดูเก็บเกี่ยวจะออก
ดอกสีแดงทั่วพื้นที่ มีการใช้พรรณไม้ที่
เป็นสัญลักษณ์ของการกำหนดขอบเขต
สวนแต่ละชนิดด้วยช้อย ภูระหง

ทองหลางใบมน ลิ้นจี่ ช้อย

ภูระหง มะพร้าว

เอกลักษณ์นี้เป็นเอกลักษณ์ที่สงวนไว้สำหรับคนในพื้นที่เท่านั้น เมื่อปีถัดมา...

ในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้...

ลำประโดง 2.20เมตร 0.60เมตร 1.200เมตร

TYPICAL ถนนทางเดิน

ถนนทางเดินรองในพื้นที่

ถนนทางเดินตามขนาดสวน มีการใช้พรรณไม้ที่ยึดตามพืชพรรณเดิม เช่น ทองหลวง ช่วยบำรุงผิวดิน มะพร้าว ปลูกตามขวาง กันลมและพืชผลใบแตก

ลักษณะชนิดพันธุ์ที่ปลูกในท้องร่อง เช่น ลั่นจี่ ล้มเขี้ยวหวาน มะกอก สะเดา

ส่วนพืชในระยะสั้น เช่น มะพร้าว และกล้วยเป็นต้น

มะพร้าว

ทองหลวงโบมน

มะกอก

ถนนทางเดินยกระดับ

ทางเดินสำหรับพื้นที่ชมสวน เช่น นั่งร้านสวนชมพุ้มะเหมียว เป็นการเชื่อมระหว่างการใช้งาน ในหลายรูปแบบ ทั้งการเดินชม ของบุคคลภายนอก หรือเป็นพื้นที่

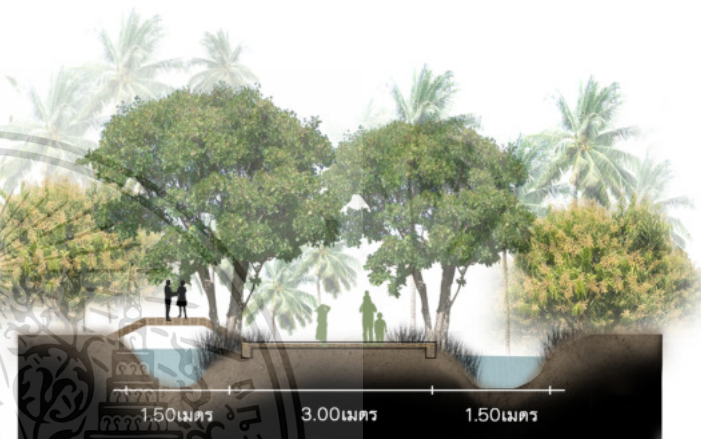
ชมพุ้มะเหมียว

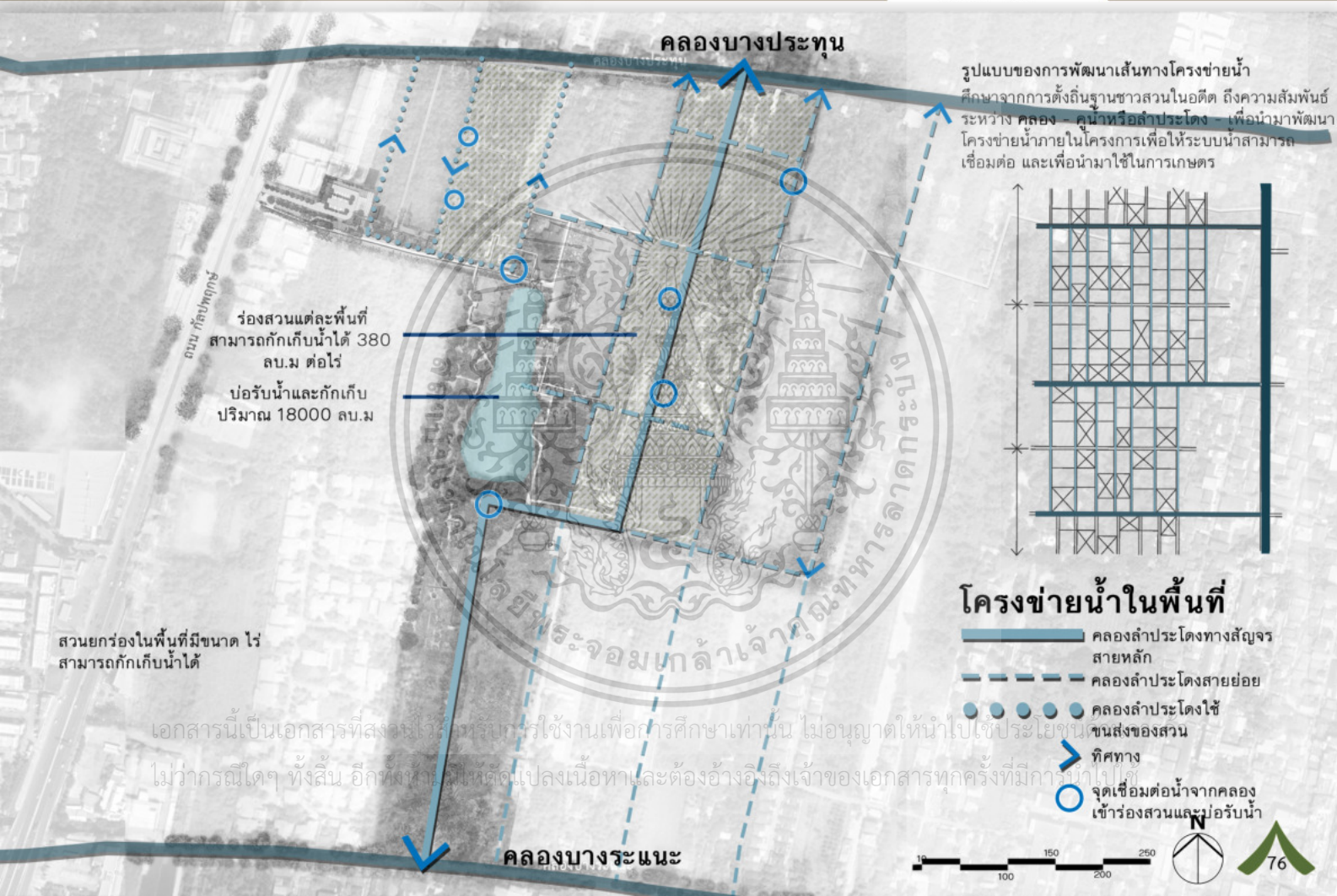

มะพร้าว

ลักษณะชนิดพันธุ์ที่ปลูกในท้องร่อง เช่น ลั่นจี่ ล้มเขี้ยวหวาน มะกอก สะเดา

ส่วนพืชในระยะสั้น เช่น มะพร้าว และกล้วยเป็นต้น

คลองบางประทุน

คลองบางประทุน

ถนน กิ่งเพชร

ร่องสวนแต่ละพื้นที่
สามารถกักเก็บน้ำได้ 380
ลบ.ม ต่อไร่

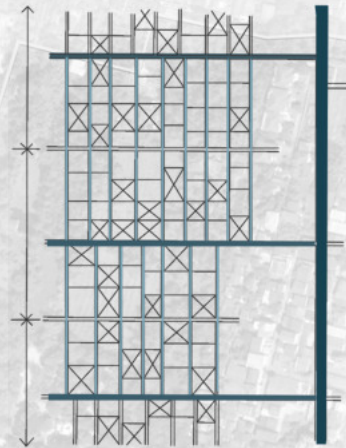
บ่อรับน้ำและกักเก็บ
ปริมาณ 18000 ลบ.ม

สวนยกร่องในพื้นที่มีขนาด ไร่
สามารถกักเก็บน้ำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำไปตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คลองบางระแนะ

รูปแบบของการพัฒนาเส้นทางโครงข่ายน้ำ
ศึกษาจากการตั้งถิ่นฐานชาวสวนในอดีต ถึงความสัมพันธ์
ระหว่าง คลอง - คูน้ำหรือลำประโดง - เพื่อนำมาพัฒนา
โครงข่ายน้ำภายในโครงการเพื่อให้ระบบน้ำสามารถ
เชื่อมต่อ และเพื่อนำมาใช้ในการเกษตร

โครงข่ายน้ำในพื้นที่

- คลองลำประโดงทางสัญจรสายหลัก
- คลองลำประโดงสายย่อย
- คลองลำประโดงใช้ขนส่งของสวน
- ทิศทาง
- จุดเชื่อมต่อจากคลองเข้าร่องสวนและบ่อรับน้ำ

ผังการใช้พันธุ์ไม้ ในโครงการ

- 1 พืชผลไม้ทานได้ดั้งเดิมของพื้นที่
- 2 ต้นไม้ที่ช่วยค้ำยันตสวนและให้จุลินทรีย์แก่ท้องร่อง
- 3 ไม้ริมน้ำ ริมคลอง ริมบ่อน้ำ
- 4 ต้นไม้ที่ให้ความสูงและใช้ Buffer อากาศด้านนอกโครงการ
- 5 ต้นไม้บอกอาณาเขตชาวสวนแต่ละชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหาใดๆ ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1

พืชผลไม้ รวบรวมแหล่งเรียนรู้สายพันธุ์

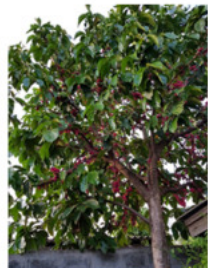
ต้นส้มโอ
Citrus maxima

พันธุ์	แหล่งปลูก
พันธุ์ขาวทองดี	นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี
พันธุ์ขาวหอม	นครปฐม ราชบุรี
พันธุ์ทับทิม	นนทบุรี
พันธุ์ขาวใหญ่	สมุทรสงคราม
พันธุ์ขาวแดงกวา	ชัยนาท
พันธุ์ขาวน้ำผึ้ง	นครปฐม
พันธุ์ขาวพวง	นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี ปราจีนบุรี

ต้นมะยงชิด
Bouea burmanica Griff
 พันธุ์

พันธุ์	แหล่งปลูก
พันธุ์บางขุนนนท์	นนทบุรี
พันธุ์ทุลกล้ำ	นครนายก

ต้นชมพูมะเหมี่ยว
Eugenia malaccensis Linn

พันธุ์	แหล่งปลูก
ชมพูมะเหมี่ยว	สมุทรสงคราม
ชมพูเพชรสายรุ้ง	ราชบุรี

ลิ้นจี่
Litchi chinensis sonn

พันธุ์	แหล่งปลูก
พันธุ์ค่อม ลำไยแก้ว กระโดน	สมุทรสงคราม
ทองพระโรง เขียวหวาน สาแหรกทอง จีน ไทยธรรมดา ไทยใหญ่	
กะโหลกใบไหม้ กะโหลกใบเตา	
ช่อระกำ และพันธุ์ทิพย์ เป็นต้น	

ส้มเขียวหวาน
Citrus Reticulata Blanco.

พันธุ์	แหล่งปลูก
ส้มเขียวหวาน พันธุ์บางมด	ธนบุรี
ส้มเขียวหวาน พันธุ์แหลมทอง	ราชบุรี

ต้นมะม่วง
Mangifera indica

พันธุ์	แหล่งปลูก
มะม่วงเขียวเสวย	นครปฐม
มะม่วงอกร่อง	ราชบุรี
พราหมณ์ชายเมี่ยง	นนทบุรี
มะม่วงพืชมะลิ	นนทบุรี

ต้นกระท้อน
Sandoricum koetjape

พันธุ์	แหล่งปลูก
พันธุ์ฝูฝาย	ลพบุรี
พันธุ์ทับทิม	ลพบุรี
พันธุ์นิมวาล	ลพบุรี
พันธุ์อีล่า	ลพบุรี

เพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการ
 ั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและ

พันธุ์ใช้ประโยชน์ด้าน
 ร์พันธุ์ที่มีการนำไป

1 พืชผลไม้ทานได้ดั้งเดิมของพื้นที่

ต้นกล้วย
Musa sapientum L.

ต้นมะกอก
Spondias pinnata (L.f.) Kurz

ต้นสะเต๋า
Kurzadirecta indica A. Juss. var.

ต้นมะพร้าวน้ำหอม
Cocos nucifera L.

ต้นมะพร้าว
Cocos nucifera L.

ถั่วพู
Psophocarpus tetragonolobus (L.)

พืชผักสวนครัว ทานได้

ต้นคะน้า
Brassica oleracea Albo-glabra Group

ต้นหอม
Allium cepa var.

ผักบุ้ง
Ipomoea aquatica

ต้นมะนาว
Citrus aurantifolia

ต้นพริกชี้หู
Capsicum annuum

ต้นมะระ
Momordica charantia L.

TYPICAL รูปแบบสวนยกร่อง

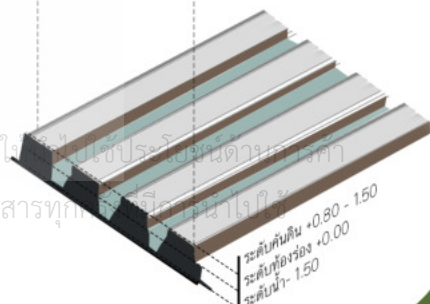
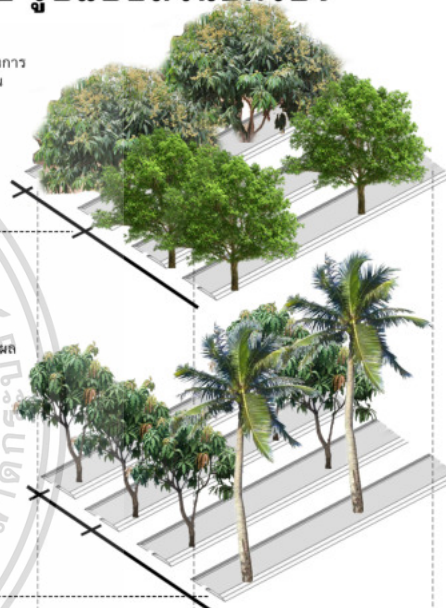
1. แปลงสำหรับต้นไม้ที่ต้องการห่างต้นมาก เช่น ถิ่นจีนและส้มโอ

ระยะห่างระหว่างต้น 8*7 เมตร

2. แปลงทั่วไปสำหรับไม้ผลที่ปลูกผสมผสาน เช่น มะม่วง ชมพู กล้วย

ระยะห่างระหว่างต้น 6*6 เมตร

ปลูกมะพร้าวแนวบังลม ริมน้ำ

ใช้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา เนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกประการ

5.2 พื้นที่ภายในโครงการ

แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 โซน ภายในโครงการ

The Orchard Community Learning Center

Living Heritage Museum of Bangprathun

Orchard Heritage And Recreation Park

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

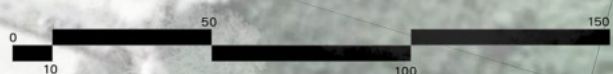
5.3 The Orchard Community Learning Center พื้นที่วิสาหกิจชุมชนและศูนย์การเรียนรู้สวนยกร่อง

1. จุดนัดพบ
2. อาคารต้อนรับ
3. อาคารสำนักงาน
4. ศาลาอเนกประสงค์
5. ลานชุมชน
6. พื้นที่โครงการปลูกผัก
7. อาคารจัดประชุมและจัดงาน
8. ลานอเนกประสงค์
9. อาคารวิจัยและพื้นที่เพาะเลี้ยงกล้า
10. โรงคัดแยกผลผลิตชุมชน
11. ศาลาเรียนรู้และศึกษาพืชพันธุ์
12. โรงเก็บวัตถุดิบ
13. พื้นที่ต่อยอดและแปรรูปผลผลิต
14. ห้องสมุดและร้านค้าชุมชน (Public library)

ถนน รัชดาภิเษก

KEYPLAN

อาคารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้...
ผังรายละเอียด

ภาพทัศนียภาพพื้นที่ทางเข้าโครงการ

เอกสารถูกสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้พิมพ์หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
แม้กรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ทางเข้าโครงการจากถนนกัลปพฤกษ์ถูกออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับ drop-off และใช้ลักษณะของร่องสวนเป็นตัวดึงเข้าสู่โครงการ
ผู้คนจะได้รู้สึกถึงการเดินผ่านร่องสวนเข้าสู่ชุมชน

THE ORCHARD COMMUNITY LEARNING

พื้นที่ต้อนรับส่วนหน้าโครงการ

บริเวณที่ใช้งานรองรับการเข้าถึงโครงการจากบริเวณพื้นที่จอดรถยนต์ เป็นตัวเชื่อมต่อระหว่าง พื้นที่ชุมชนกับส่วนติดกับถนนใหญ่ด้วย ทางเดินและโถงต้อนรับที่มีลักษณะงานออกแบบให้เข้ากับบริบทของชุมชน เน้นการให้แสงเงา และใช้ลักษณะของร่องสวนสอดประสานกับอาคาร

ใช้ลักษณะของทิวสาน ซึ่งบรรจงงานไม้เป็นอันภาคสนามที่เอ้าตมาเป็นตัวกวางของacademyเพื่อกำหนดมุมมองที่ส่งไปยังพื้นที่ต่อไป

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณอาคารต้อนรับ

● ลานหน้าทางเข้า เป็นตัวเชื่อมสู่ทางเดินร่องสวน

● โถงอาคาร ใช้สำหรับเป็นจุดเชื่อมต่อกันภายนอก และสามารถเป็นพื้นที่ขายอาหารสินค้าเกษตรสำหรับในชุมชนสู่ภายนอกโดยรถยนต์ได้

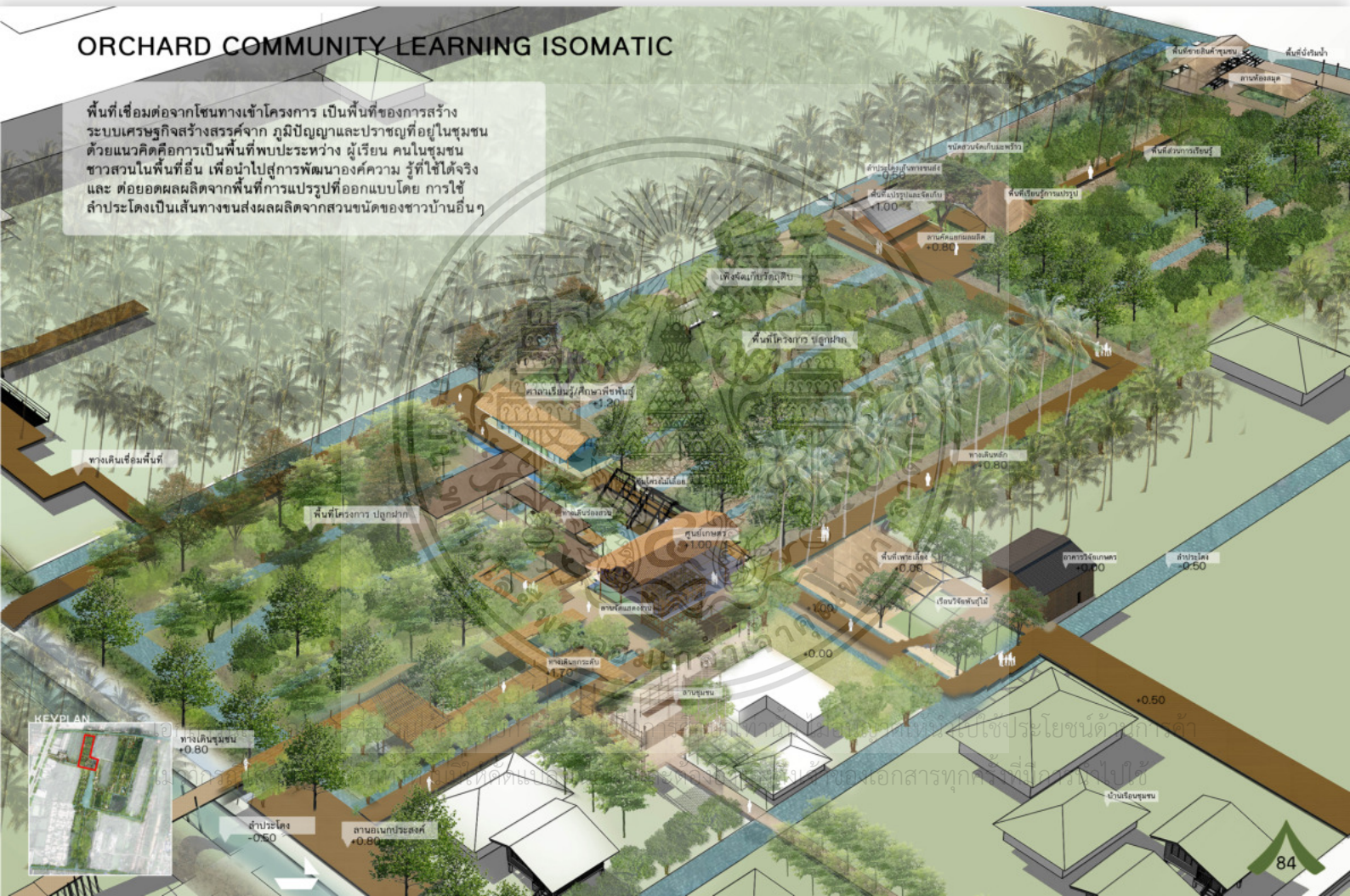
● ทางเชื่อม มีการออกแบบให้ขนานไปกับลำปะโดงเพื่อเชื่อมจากพื้นที่ต้อนรับสู่โซนด้านใน จะเห็นบริบทของสวนมะพร้าวอนุรักษ์ผืนใหญ่ของชุมชนบางปะทุน

รูปตัด ก

ORCHARD COMMUNITY LEARNING ISOMATIC

พื้นที่เชื่อมต่อจากโซนทางเข้าโครงการ เป็นพื้นที่ของการสร้างระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์จาก ภูมิปัญญาและปราชญ์ที่อยู่ในชุมชน ด้วยแนวคิดคือการเป็นพื้นที่พบปะระหว่าง ผู้เรียน คนในชุมชน ชาวสวนในพื้นที่อื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้จริง และ ต่อยอดผลผลิตจากพื้นที่การแปรรูปที่ออกแบบโดย การใช้ลำประโดงเป็นเส้นทางขนส่งผลผลิตจากสวนของคนของชาวบ้านอื่นๆ

THE ORCHARD COMMUNITY LEARNING

LEARNING SEQUENCE

การเรียนรู้แบบครบวงจร

จุดเริ่มต้นจาก ศูนย์เกษตร เป็นตัวหลักของพื้นที่ ด้านซ้ายเป็นทางเดินร่องสวน ที่ออกแบบให้เกิดการใช้งานเป็นพื้นที่พักผ่อนและเชื่อมโยง ศาลาเรียนรู้ ใช้สำหรับเป็นแหล่งศึกษาพืชพันธุ์ ที่ตั้งอยู่บนเนินดิน ที่เรียกในสมัยก่อนว่า **ขวางใหญ่** ใช้เป็นพื้นที่ของการทำงานกิจกรรมในอดีต เดินผ่าน ขวางมายังเรือนวิจัยพันธุ์ไม้ พื้นที่สวนของชาวสวนและนักวิจัย และใช้ทางเดินร่องสวนไปยังโซนพื้นที่การแปรรูป คู่มือการสาธิตการแปรรูปของสวน และห้องของฝากที่ศาลาริมน้ำพื้นที่พักผ่อนและเป็นห้องสมุดชุมชน

รูปแบบของพืชสวน

ต้นส้มโอ *Citrus maxima*   ลิ้นจี่ *Litchi chinensis*   ส้มเขียวหวาน *Citrus Reticulata*   ต้นมะม่วง *Mangifera indica*   ต้นชมพูมะเหมี่ยว *Eugenia malaccensis* Linn

ต้นมะยงชิด *Boueaburmanica*   ต้นกะท้อน *Sandoricum koetjape*

ต้นกล้วย *Musa sapientum* L   ทุเรียน *Durio zibethinus* Murray

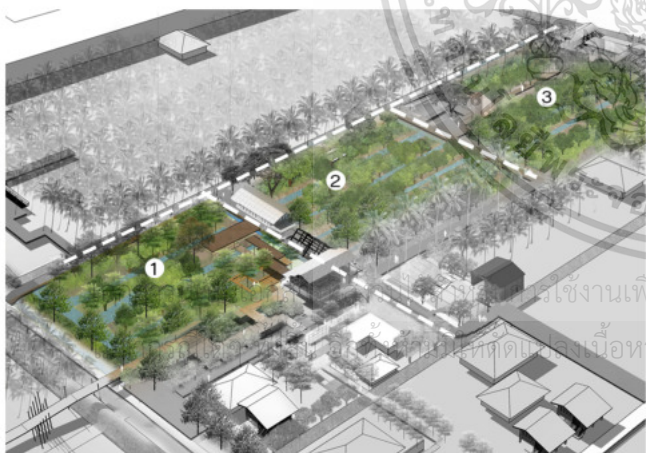
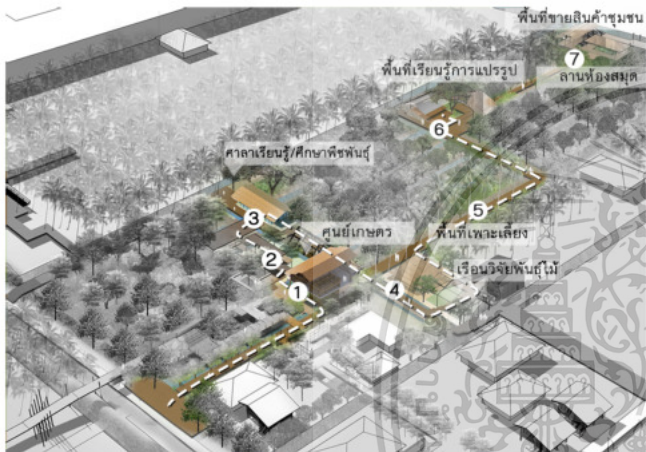
โครงการพืชปลูกฝาก 3โซนพื้นที่

โครงการที่เกิดจกการนำพืชพันธุ์ในสวนของตัวเองไปฝากยังสวนของพื้นที่อื่น เพื่อให้พื้นที่ต้นไม้อิงสวนพื้นที่ตนเอง ไม่สูญหายไปและเป็นการต่อยอดและใช้เพื่อการศึกษาในพื้นที่อื่นๆได้ ก่อเกิดเป็นชนิด 3 ชนิดเพื่อสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้

1 PLOTS ของการใช้เพื่อศึกษา/เรียนรู้ แปลงสาธิตระบบการทำสวนกร่อง

2 PLOT ของการใช้เพื่อวิจัยพืช ในหลายหลายสายพันธุ์(ต่าง ๆ)

3 PLOTS ของการใช้เพื่อการต่อยอด พัฒนาในรูปแบบของการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณศูนย์เกษตร

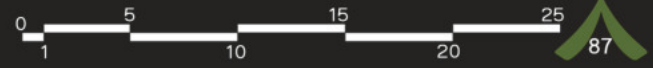
พื้นที่เพาะพันธุ์กล้า ลานดินที่เป็นพื้นที่ศึกษาของชาวสวน หรือผู้ที่สนใจในรูปแบบการทำเกษตรแบบสวนยกร่อง เป็นการพัฒนาให้ชาวบ้านได้นำความรู้ถ่ายทอดผ่านรูปแบบของการเรียนการสอน เป็นอีกหนึ่งช่องทางของการกระจายความรู้และรายได้เสริม

THE ORCHARD COMMUNITY LEARNING CENTER

พื้นที่เชื่อมต่อนอกโซนทางเข้าโครงการ เป็นพื้นที่ของการสร้างระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์จาก ภูมิปัญญาและปราชญ์ที่อยู่ในชุมชน ด้วยแนวคิดคือการเป็นพื้นที่ Meeting space ระหว่าง ผู้เรียน คนในชุมชน ชาวสวนในพื้นที่อื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่ใช้ได้จริงและ ต่อยอดผลผลิตจากพื้นที่การแปรรูปที่ออกแบบโดยการใช้สำปะตงเป็นเส้นทางขนส่งผลผลิตจากสวนชนนิตของชาวบ้านอื่นๆ

รูปตัด ก

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณศูนย์เกษตร

พื้นที่ Corridor ที่เชื่อมจากศาลาเรียนรู้ มายังพื้นที่อาคารประชุม โดยใช้ชนิดร่องสวนสร้างพื้นที่ทางเชื่อม ซึ่งเป็นตัวแสดงให้เห็นว่าลักษณะของพื้นที่สีเขียวร่องสวนสามารถใช้เพื่อเป็นพื้นที่พักผ่อนของคนได้หลากหลายรูปแบบ

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณศูนย์เกษตร

พื้นที่ลานศูนย์เกษตร ถูกพัฒนาให้เป็นพื้นที่คอมมูนิตีสำหรับชุมชนได้นั่งพักผ่อนและประชุม โดยออกแบบจากโครงสร้างไม้ในบริบทที่กลมกลืนกับสวน

ภาพทัศนียภาพพื้นที่แปรรูปผลผลิตสวน

ทางเดินที่เชื่อมมาจากศูนย์เกษตร
เส้นทางศึกษาเรียนรู้

• โรงผลิต ตั้งที่หน้าอาคาร สำหรับ
การคัดขนาดและบรรจุของสวนแปรรูป

• พื้นที่งานของอาคารเพื่อแยกฟังก์ชัน
การใช้งาน ของสวนแปรรูป เป็นที่รวม
ผลผลิตชาวสวน

• ลานคัดแยกผลผลิตของสวน
จะใช้พื้นที่สวนเป็นจุดถ่าย
ผลผลิตจากชุมชน

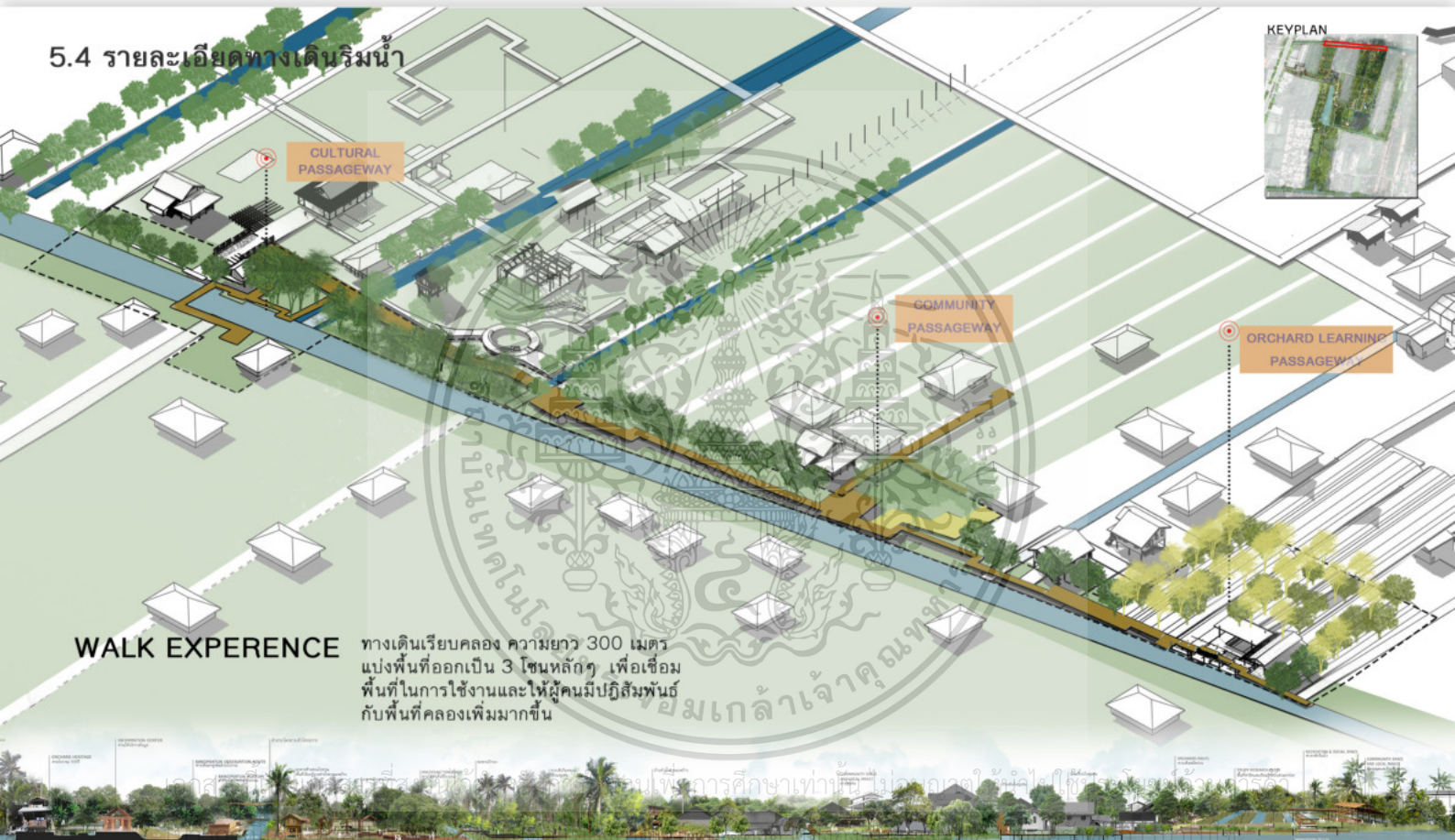
พื้นที่สวนแปรรูปและรวบรวมสินค้าเกษตร โดยชาวบ้านสามารถใช้เส้นทางจากลำประโดง หรือทางเดินชมสวนเพื่อมายังแหล่งแลกเปลี่ยนนี้ได้

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณศูนย์เกษตร

ทางเดินไม้ที่เชื่อมจากพื้นที่แปรรูป ผ่านสวนยกทรง ของศูนย์เกษตร ที่เชื่อมไปสู่ พื้นที่ร้านค้าชุมชนที่มีฟังก์ชันการใช้งานเพื่อชุมชนเป็นพื้นที่ห้องสมุดริมน้ำ ที่รองรับการใช้งาน และให้ความรู้แก่คนในชุมชนและเยาวชน

5.4 รายละเอียดทางเดินริมน้ำ

WALK EXPERIENCE

ทางเดินเรียบคลอง ความยาว 300 เมตร แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 โซนหลักๆ เพื่อเชื่อมพื้นที่ในการใช้งานและให้ผู้คนมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่คลองเพิ่มมากขึ้น

ภาพทัศนียภาพริมน้ำบริเวณ ศูนย์การเรียนรู้สวนยวร่อง

บรรยายการควมรื่นภายในสวนผลไม้ยวร่อง ซึ่งเป็นพื้นที่ในโครงการปลูกผัก

เรือค้าขายของชาวบ้านที่สามารถนำมาจอดเทียบท่าบริเวณด้านหน้าได้

พื้นที่ค้าขายชุมชนสำหรับชาวสวนทั้งใน-นอกสวนวาด

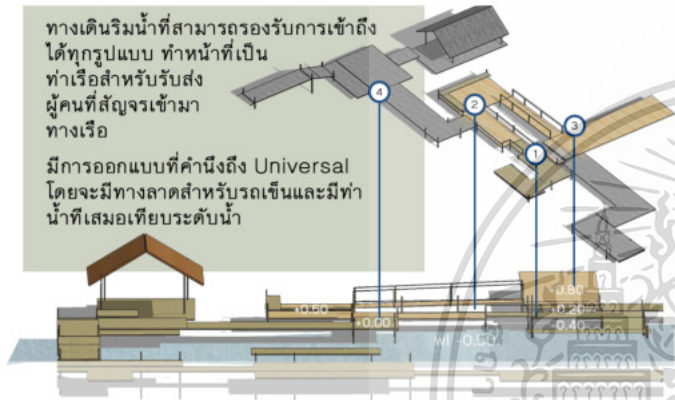
- พื้นที่ริมคลองบริเวณศูนย์การเรียนรู้เกษตรยวร่อง เป็น hub ของคนในชุมชนและบุคคลภายนอก เป็นพื้นที่ห้องสมุดชุมชนสำหรับทุกคน และพัฒนาให้เป็นร้านค้าชุมชน เนื่องจากอยู่ติดกับคลองบางปะทุนซึ่งเป็นทางสัญจรที่ใช้งานเยอะในช่วงเช้า

Cultural Passage Way

ทางเดินริมน้ำที่สามารถรองรับการเข้าถึง
 ได้ทุกรูปแบบ ทำหน้าที่เป็น
 ท่าเรือสำหรับรับส่ง
 ผู้คนที่สัญจรเข้ามา
 ทางเรือ

มีการออกแบบที่คำนึงถึง Universal
 โดยจะมีทางลาดสำหรับรถเข็นและมีท่า
 น้ำที่เสมอเทียบระดับน้ำ

PLANTING CONCEPT

ไม้น้ำ-ไม้ชายน้ำ และ
 ต้นไม้ที่ยึดเกาะหน้าคันดิน
 ส่วนมากจะใช้ต้นไม้เดิมในพื้นที่

ทองหลาง
Erythrina variegata

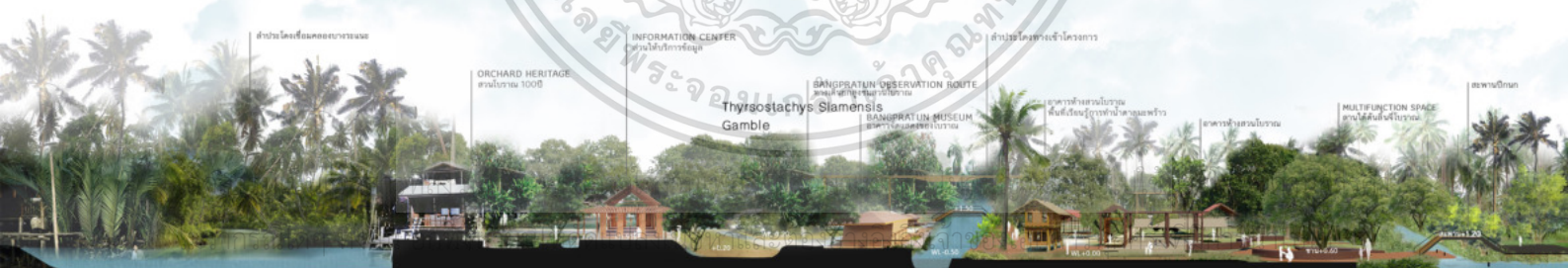
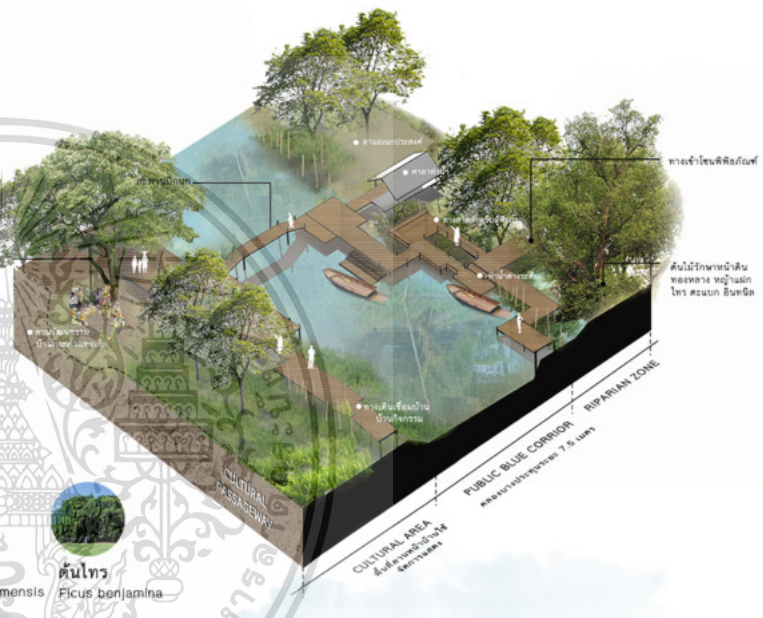
หญ้าแฝก
Chrysopogon zizanioides

ไผ่รวก
Thyrsostachys Siamensis

ต้นโพ
Ficus benjamina

พื้นที่บางแห่งเดิมของเจ้าของ
 มีการปลูกส้มและใช้คันไม้ที่เป็น
 สัญลักษณ์ของการแบ่งอาณาเขตระหว่าง
 บ้าน และ ไร่สวนอื่นๆ

พื้นที่บางแห่งเดิมของเจ้าของ
 เป็นสัญลักษณ์ของสวนพื้นที่
 จะบ้านเดิมได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น

สะพานปึกก ทางข้ามคูน้ำ
 ชาวบ้านสร้างขึ้นตามภูมิปัญญา
 ตกสูงเพื่อให้อาสาสมัครสัญจร
 เข้าไปได้

LANDSCAPE CHARACTER

แบบขยายทางเดินริมน้ำที่เชื่อม
 ไปสู่บ้านปราชญ์ชุมชน ซึ่งสร้างพื้นที่
 ที่บริเวณทำน้ำให้เป็นพื้นที่ต้อนรับ
 ผู้ที่สนใจเข้าร่วมเวิร์คช็อปสำหรับ
 ภูมิปัญญาขนมใส่ไส้ของลุงเปียก
 ออกแบบจากทำน้ำหลายระดับ
 ของชุมชนชาวคลอง

Node workshop museum

bang prathun บ้านลุงเปียกยังเป็น
 โหนดของการเชื่อมต่อน
 พื้นที่สองฝั่งคลอง
 สามารถใช้ทางเดิน
 ขนส่งสวนเพื่อเดินไป
 ชุมชนชนในอีกฝั่งได้

DETAIL PLAN

แบบขยายทางเดินริมน้ำที่เชื่อมไปสู่บ้านปราชญ์ชุมชน ซึ่งสร้างพื้นที่บริเวณทำน้ำให้เป็นพื้นที่ต้อนรับผู้ที่สนใจเข้าร่วมเวิร์คช็อปสำหรับภูมิปัญญาขนมใส่ไส้ของลุงเปียก

อาคารนี้เป็นอาคารที่สร้างขึ้นสำหรับกิจกรรมเพื่อชุมชนและนักท่องเที่ยวที่ทางเข้าหลัก...
 ...อาคารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 LIVING HERITAGE MUSEUM OF BANGPRATUN

พิพิธภัณฑ์สวนในบางกอกที่มีชีวิต

14. ทำน้ำ
15. พื้นที่สวนให้บริการข้อมูล
16. อาคารจัดแสดงของโบราณกลุ่มช่างฝีมือต่างๆ
17. พื้นที่อนุสรณ์สถานบุคคลสำคัญของชุมชน
18. ทางเดินชมสวนโบราณ
19. อาคารจัดแสดงท่างสวน
20. พื้นที่ร้านอาหารและของฝาก
21. ลานต้นลิ้นจี่โบราณ
22. พื้นที่อัลบั้มสำหรับจัดแสดงวัฒนธรรม
23. ศาลาเวิร์คช็อปภูมิปัญญา จักรสานจอบและทวงมะพร้าว
24. ชานนั่งเล่นสวนโบราณ

PERMACULTURAL OF BANGPRATUN

25. ทางเดินเข้าพื้นที่ชุมชน
26. ลานกิจกรรม
27. สตูดิโอ
28. พื้นที่เรียนรู้อะบบการทำปุ๋ย
29. สวนเกษตรเก็บเกี่ยวตามฤดูกาล
30. ปอกกักเก็บน้ำ และอาคารใช้สอย
31. ที่พักชุมชน
32. สวนป่า

ผังรายละเอียด

KEYPLAN

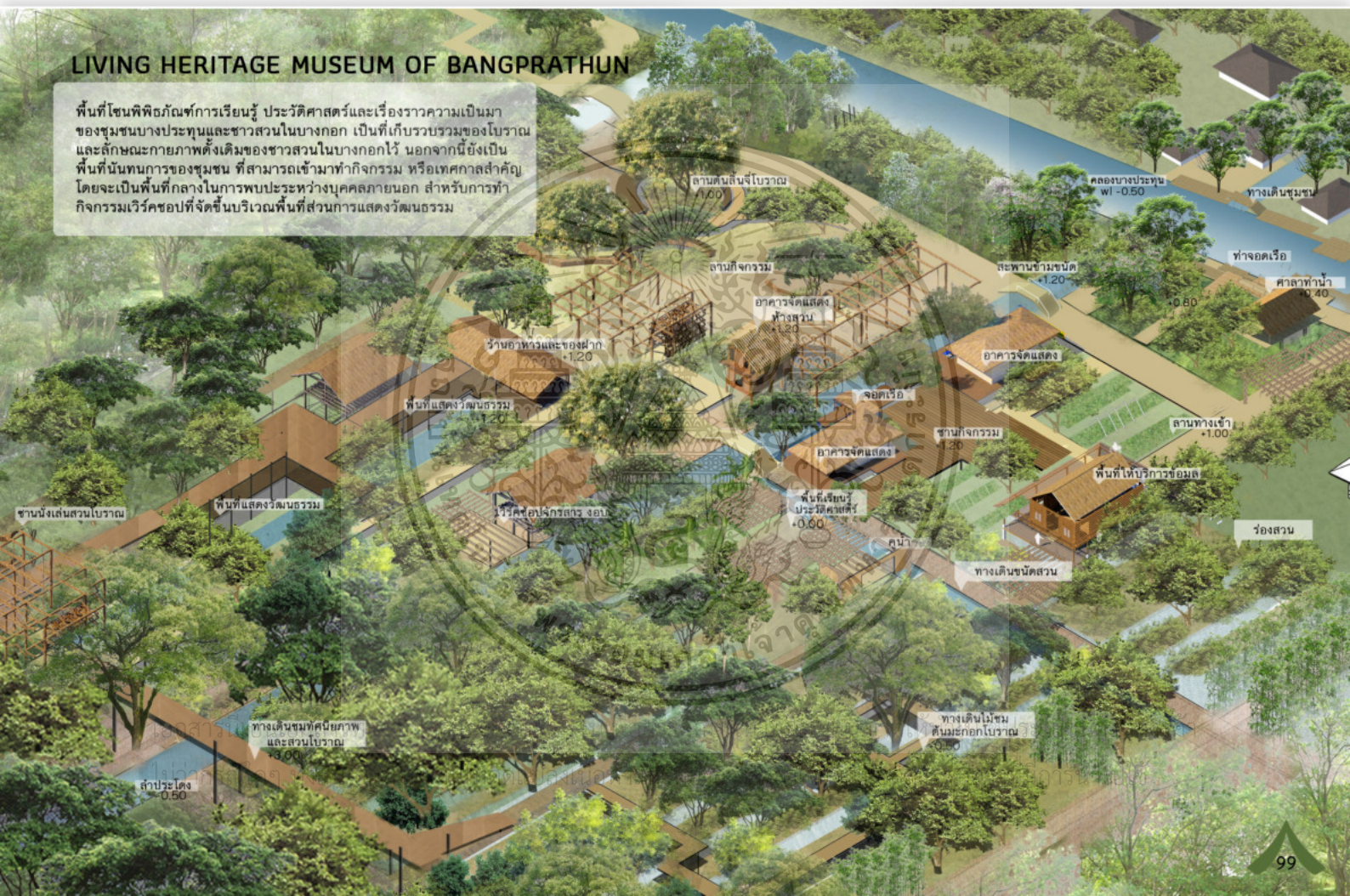

DETAIL PLAN 2

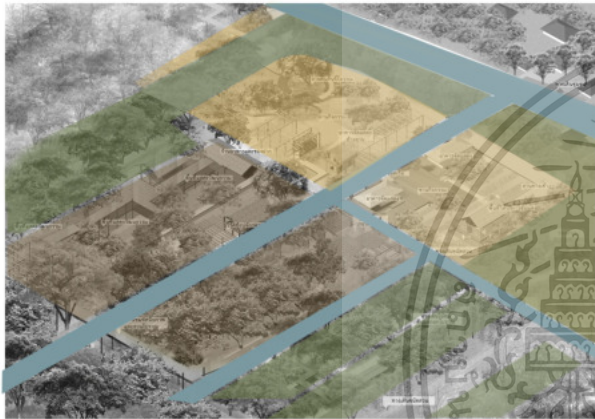
พื้นที่แห่งนี้จะใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และการบริการ โดยที่พื้นที่อื่นก็ยังมีให้คิด
และพื้นที่อื่นก็ยังมีให้คิด
และพื้นที่อื่นก็ยังมีให้คิด

LIVING HERITAGE MUSEUM OF BANGPRATHUN

พื้นที่โซนพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ ประวัติศาสตร์และเรื่องราวความเป็นมาของชุมชนบางปะทุนและชาวสวนในบางกอก เป็นที่เก็บรวบรวมของโบราณและลักษณะกายภาพดั้งเดิมของชาวสวนในบางกอกไว้ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่นันทนาการของชุมชน ที่สามารถเข้ามาทำกิจกรรม หรือเทศกาลสำคัญ โดยจะเป็นพื้นที่กลางในการพบปะระหว่างบุคคลภายนอก สำหรับการทำกิจกรรมเวิร์คช็อปที่จัดขึ้นบริเวณพื้นที่ส่วนการแสดงผลวัฒนธรรม

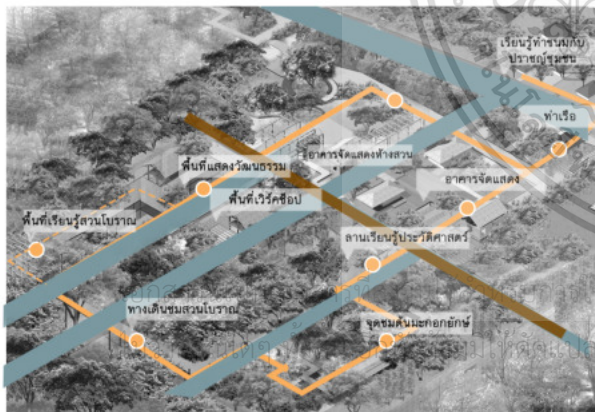

LIVING HERITAGE MUSEUM OF BANGPRATUN DIAGRAM

รูปแบบการวางผังพื้นที่

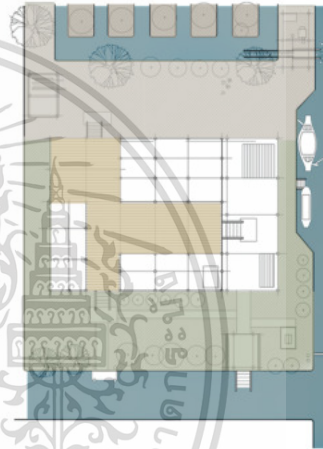
- พื้นที่บริเวณอาคารเรียนรู
- พื้นที่สวนและพื้นที่ริมน้ำ
- พื้นที่วางที่ใหญ่สุดสำหรับสร้างพื้นที่ทำกิจกรรม

รูปแบบเส้นทางศึกษา

- เรียนรูที่พิพิธภัณฑ์มีชีวิต
- ทางเส้นเขียวเชื่อมพื้นที่
- เส้นทางการเรียนรู
- จุดสำคัญ

LANDSCAPE CHARACTER DESIGN

รูปแบบการวางโซนมีแนวคิดมาจาก
 รูปแบบการใช้พื้นที่ของคนในสมัยก่อน
 ที่จะใช้วางที่ใหญ่สุดในการทำกิจกรรม

โดยจะทำการออร์ทรังสาคการใช้งาน

พื้นที่สีเขียว
 พื้นที่สวนของ
 ชานบ้านใช้ทำ
 กิจกรรมในบ้าน
 และเป็นพื้นที่
 เชื่อมต่อบ้านและ
 ผนังสวน

พื้นที่สีน้ำตาล
 แนววาง
 สำหรับทำ
 กิจกรรมในสวน

พื้นที่สีเขียว
 พื้นที่ลานรอบ
 บ้านในอดีตใช้
 เป็นพื้นที่ปลูก
 ผักสวนครัว
 และทางเข้าบ้าน

งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เรียนรูที่พิพิธภัณฑ์มีชีวิตอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณลานกิจกรรม

ทำเรือสำหรับการเปลี่ยนถ่ายน้ำเรียงแนว เพื่อเข้าไปชมพื้นที่ในส่วนจอร์เจียนฟาร์ม ส่วนประทุนบริเวณด้านใน โดยจะผ่านเส้นลำประโดงซึ่งเป็นทางน้ำเชื่อมโย่งต้นที่หัวโครงการ

ลานหน้าทางเข้าอาคารให้บริการข้อมูล ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้เป็นโซนที่ใช้จัดแสดงงาน ทั้งภายในอาคาร และพื้นที่นอกอาคาร

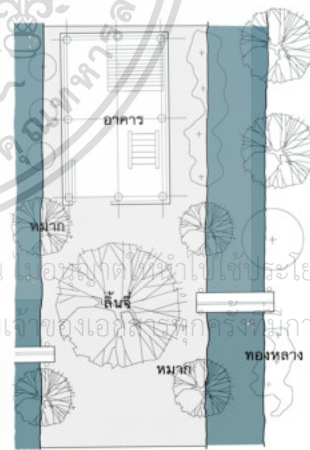
ภาพทัศนียภาพบริเวณหน้าโซน พืชไร่กันชน

พื้นที่ ลานกิจกรรม สำหรับจัดนิทรรศการหรือเทศกาลสำคัญในชุมชน เป็นที่รวมตัวรวมถึงเป็นที่เรียนรู้และบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนบางปะทุน

ภายในยังมีอาคารที่เก็บไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ของชาวสวนในบางกอก คือ อาคารห้างสวน ซึ่งเป็นอาคารที่พบเจอได้ยาก นำมาอนุรักษ์ให้เป็นอาคารสถาปัตยกรรมในอดีตเพื่อการศึกษา

ภาพบริเวณ ลานที่นั่งเล่นใต้ต้นลิ้นจี่

PLANTING CONCEPT

พื้นที่บริเวณห้างสวนเป็นพื้นที่สำหรับพักผ่อนของชาวสวนในสมัยก่อนจะมีลักษณะพิเศษที่ตั้งอยู่บนร่องสวน เป็นอาคาร2ชั้น ขนาดข้างด้วยท้องร่องและจะมีต้นลิ้นจี่เป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่

ภาพทัศนียภาพลำประโดงบริเวณทางเข้าพื้นที่

- พิพิธภัณฑ์หมู่บ้านโบราณมาพัฒนาให้เป็นอาคารจัดแสดงของใช้วิถีชีวิตชาวสวนในบางกอก

- พื้นที่จัดกิจกรรมเวิร์คช็อปริมสายน้ำลำประโดง

KEYPLAN

- ลำประโดง เส้นทางน้ำที่ใช้ชักน้ำเข้าสวน ทำให้เกิดทัศนียภาพสองข้างทางที่มีลักษณะต้นไม้โค้งเข้าหากัน เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ จึงเป็นที่มาของสายน้ำแห่งบางปะทุน ที่ยังคงหลงเหลือวิถีชีวิตริมน้ำ

ภาพทัศนียภาพพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์

ลานแสดงเรื่องราวความเป็นมาของพื้นที่บางปะขุน และเป็นพื้นที่อนุสรณ์ บุคคลที่เป็นตำนานของพื้นที่ชุมชนชาวสวนแห่งนี้
ผนังดินทางเข้า แสดงด้วยบทกวีที่ปรากฏในนิราศเมืองเพชร ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่บางปะขุนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน

ภาพทัศนียภาพสวนยกร่องโบราณโซนพิพิธภัณฑ์

- ทางเดินชมสวนยกาะดับ เพื่อให้คนสามารถเข้ามาสัมผัสประสบการณ์สวนรูปแบบดั้งเดิม โดยที่ไม่เป็นการทำลายระบบนิเวศน์บริเวณชั้นดิน

พื้นที่บริเวณ สวนยกร่องโบราณ ซึ่งเหลือเพียงไม่กี่แห่งในชุมชนชาวสวนนี้ เป็นพื้นที่ควรค่าในแง่การอนุรักษ์ไว้ เพราะประกอบไปด้วยพืชพันธุ์ที่อยู่มานานเกิน 100 ปี เช่นต้นมะกอกยักษ์ และมีระบบนิเวศน์ที่ยังคงสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ทั้งนกและ ปลา

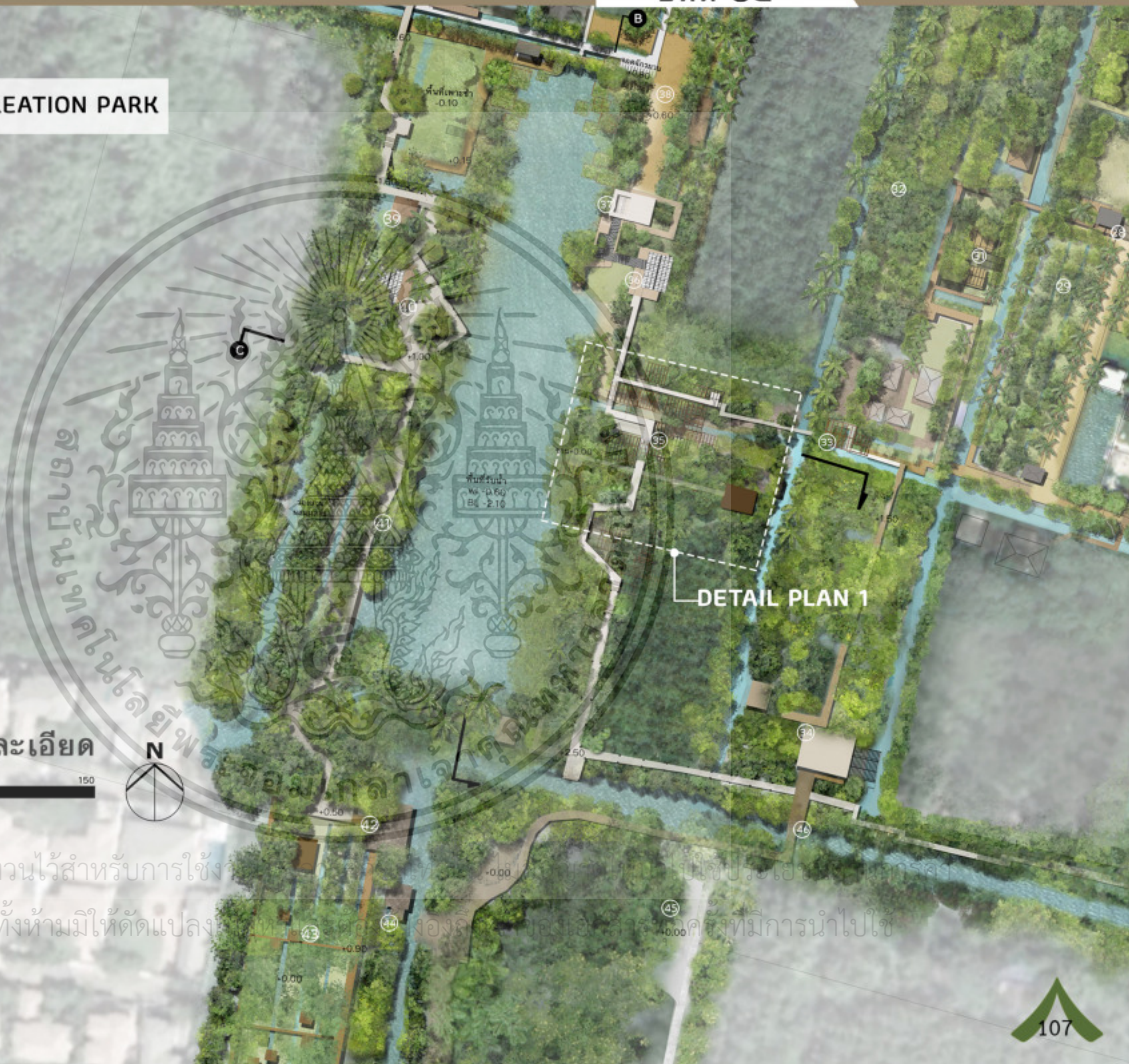
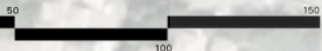
5.6 ORCHARD HERITAGE AND RECREATION PARK

33. จุดขึ้น-ลง ทางเดินยกระดับ
34. โรงเก็บเรือโบราณ
35. นั่งร้านสวนชมพู่ห่มเมฆ
36. ร้านค้าและร้านอาหาร
37. หอชมสวน
38. ลานจัดเทศกาลชุมชน
39. ศาลาเนกประสงค์
40. ส่วนบริการและให้ความรู้
41. ทางเดินศึกษาธรรมชาติ
ร่องสวนผสมผสาน
42. คาเฟ่สวนยกทรง
43. ส่วนห้องพัก
44. พื้นที่จัดกิจกรรม
45. พื้นที่จอดรถ
46. ทางข้ามสะพานปีกนก

ผังรายละเอียด

KEYPLAN

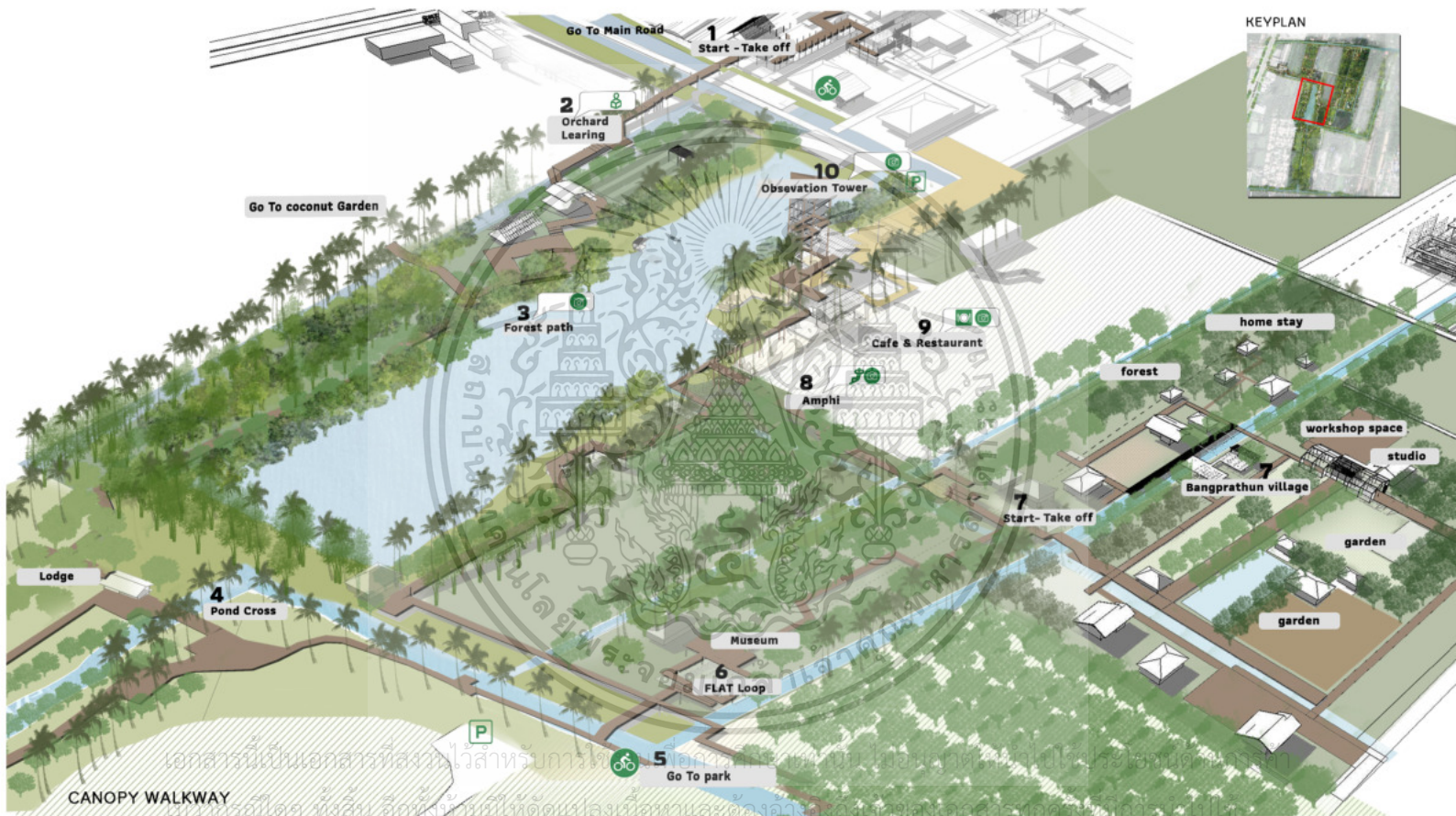
DETAIL PLAN 1

อาคารนี้เป็นอาคารที่สงวนไว้สำหรับการใช้...
ไม้กระถินโตๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลง...
องค์...
ค้ำที่ทำการนำไปใช้

ภาพรวม การใช้งานในพื้นที่โซนสวนกรองอนุรักษ์ เป็นการสร้างประสบการณ์
สำหรับผู้ใช้งานได้สัมผัสกับสวนในหลากหลายรูปแบบ ทั้งทางเดินยกระดับ
พื้นที่สวนไฮมสเคย์ พื้นที่สวนชมพุ่มะเหมียว ร้านค้าและร้านอาหารเพื่อรองรับ
คนเข้ามาท่องเที่ยว และทอมสวน ซึ่งเป็นไฮไลต์ของพื้นที่โซนนี้

KEYPLAN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
 แผนผังโครงการนี้จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนbangprathzun และต้องการที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

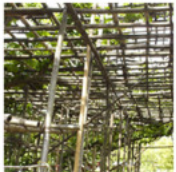
ทางเดิน canopy จะผ่านการใช้งานทั้งหมด 10 รูปแบบ ผู้ใช้งานสามารถ เดินศึกษาพฤกษศาสตร์ของพืชพันธุ์ผลไม้ที่อยู่ในสวนยกร่อง(3) สวนชมพู่(8) ที่น่านั่งร้านมาพัฒนาเป็นทางเดิน
 ศึกษาศาสตร์และใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น และไฮไลต์จะอยู่ที่ หอชมสวน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถมองทั่วทั้งคนได้360 องศา นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางที่ผ่าน พิพิธภัณฑ์จัดแสดงเรือโบราณ (6)
 และ เปลี่ยนไปยัง ส่วนพื้นที่ชุมชนบางประทุน(7) กลุ่มรูปแบบของชาวสวนต้นแบบที่เปิดให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้สวนยกร่องของชาวบ้าน และผู้ที่สนใจศึกษา โดยจะมีการจัดการเรียน
 การสอนภายในพื้นที่

Material Concept

วัสดุท่ประยุกตเตแกรงเหล็กฉีกให้ความ
 รัสึกโปร่งและมองทะลุเห็นร่องสวนและการใช้งานด้านล่าง

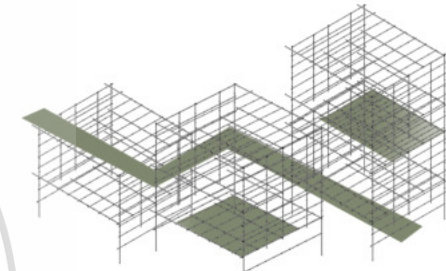

ใช้ไม้ไผ่ขนาดยาว 8 เมตร
 ในการทำนั้งร้าน 1 ต้น ใช้ไม้ไผ่ประมาณ 100 ลำ
 (ต้นขนาดใหญ่) โดยจะมีอายุการใช้งานทุกๆ 3 ปี

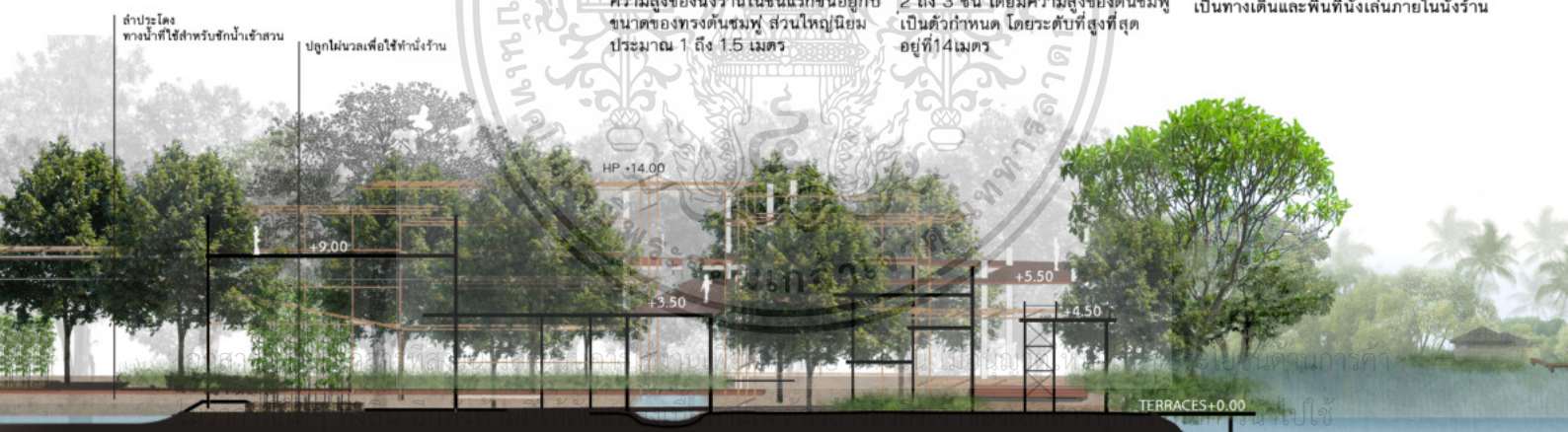

ผูกยึดกันคล้ายตาหมากรุกในทรงพ่ม
 ความสูงของนั้งร้านในชั้นแรกขึ้นอยู่กับ
 ขนาดของทรงต้นชมพู ส่วนใหญ่นิยม
 ประมาณ 1 ถึง 1.5 เมตร

ขนาดใหญ่ทำเป็นชั้นขึ้นไปอีก
 2 ถึง 3 ชั้น โดยมีความสูงของต้นชมพู
 เป็นตัวกำหนด โดยระดับที่สูงที่สุด
 อยู่ที่ 14 เมตร

ใช้ต้อเป็น module เพื่อสร้างความเชื่อมต่อเกิด
 เป็นทางเดินและพื้นที่นั่งเล่นภายในนั้งร้าน

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณทางเดินเรียนรู้สวน

REVPLAN

สวนชมพู่ะเหมี่ยว โครงสร้างไม้บังคับที่ลูกนำมาใช้เพื่อการเป็นทางเดินยกระดับเพื่อเดินชมสวนชมพู่ ซึ่งจะเห็นบริบทของชาวสวนแบบใกล้ชิด และยังสามารถเป็นพื้นที่พักผ่อน อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นทางเชื่อมพื้นที่เพื่อไปยังหอมสวนบริเวณพื้นที่ฟลาซา

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณทางเดินเรียนรู้สวน

- พื้นที่ทางเดินชมสวนริมบ่อรับน้ำของชุมชน เป็นพื้นที่สาธารณะที่ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ระบบนิเวศน์ของสัตว์ต่างๆ เช่น นกกวัก หิ่งห้อย สัตว์น้ำ

ภาพทัศนียภาพพื้นที่บริเวณทางเดินเรียนรู้สวน

เป็นพื้นที่กิจกรรมวิถีชีวิต
การขึ้นมะพร้าวที่หาได้ยาก
ในกรุงเทพมหานคร

ทรงกลมและว้า360องศาของ
พื้นที่สวนในบางกอก
ชุมชนคลองบางประทุน

ทางเดินจะหุบเชื่อมอาคาร
จัดแสดงงานอาร์ตและร้านอาหาร

พื้นที่ลานสาข่า สำหรับรองรับเทศกาลของสวน
ในรูปแบบต่างๆเป็นพื้นที่นอกอาคารที่ใช้เป็นลาน
อเนกประสงค์

เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

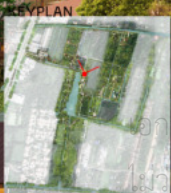
ภาพทัศนียภาพมุม 360 องศาของพื้นที่สวนบางประทุน

หอชมสวน พื้นที่สำหรับชมสวนยกร่องผืนสุดท้ายในย่านกัลปพฤกษ์ ที่แสดงให้เห็นมิติของสวนในระดับที่หลากหลาย อีกทั้งยังเห็นการเชื่อมโยงระหว่างวิถีชีวิตสองฝั่งคลองบางประทุน โดยมีสายน้ำ คูน้ำเชื่อมเข้ามาเป็นพื้นที่สวนยกร่องที่ยังคงอุดมสมบูรณ์ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่สวนยกร่องที่ทรงคุณค่าแห่งนี้

The Orchard Community Learning Center

Bangprathun

Living Heritage Museum Of Bangpraturon

บทที่ 6

ผลสรุปโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปเพื่อการอื่นใดในเชิงพาณิชย์

6.1 การประเมินผลและผลสรุปโครงการ

ภาพรวมของโครงการ

ต่อการส่งเสริมบทบาทเศรษฐกิจครัวเรือนชุมชนบางปะทุน

จากการที่โครงการต้นแบบนี้เป็นการวางโครงข่ายให้ชุมชนเข้มแข็งจากภายในโดยการพัฒนาระบบวิสาหกิจของชุมชน จะทำให้คนในชุมชน มีโอกาสในการสร้างรายได้ที่มากกว่าผลผลิตของสวน โดยจะพัฒนาให้พื้นที่เกิดเป็นมูลค่าของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และต่อยอดให้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองที่กำลังเกิดขึ้น

ต่อยอดพื้นที่ชาวบ้าน

ต่อยอดพื้นที่ชาวบ้าน

ต่อยอดพื้นที่ชาวบ้าน

โครงข่ายที่เป็นรากฐานให้ชุมชนเข้มแข็ง

พื้นที่ศูนย์กลาง
โครงการต้นแบบ
ของการพัฒนา

ต่อยอดพื้นที่ชาวบ้าน

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใด

การศึกษาและ
การส่งเสริมให้
ผู้เกี่ยวข้อง

6.1 การประเมินผลและผลสรุปโครงการ

ภาพรวมของโครงการ

ต่อการส่งเสริมบทบาทของเยาวชน

กล้าพันธุ์แห่งปัญญา เยาวชนบางประทุน จูเนียร์ จะมีพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทุน ที่เยาวชนรุ่นต่อไปสามารถเติบโตด้วยความเข้าใจและมีสำนึกในความห่วงใยพื้นที่แห่งนี้ นอกจากการเรียนรู้จากตำราในห้องเรียน โครงการที่พัฒนานั้นจะสร้าง ส่วนผสมแบบยกร่องที่เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้นอกห้องเรียนของชาวสวน และเยาวชนรุ่นหลังสืบต่อไป

ภาคผนวก

บทความที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

บทความที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นมาของพื้นที่ชุมชนคลองบางประทุน ที่กำลังพบเจอกับสถานการณ์ของเปลี่ยนแปลง เล่าบริบทของพื้นที่ และการร่วมกันพัฒนาโครงการ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบางประทุนขึ้น เพื่อฟื้นฟู โดย Community Act Network (ASA-CAN) ร่วมมือกับ อาศรมศิลป์ สร้างกิจกรรมขึ้นเพื่อนำเสนอแนวคิดในการสร้างศูนย์การเรียนรู้

บทความที่พุดเกี่ยวกับสวนเมืองบางกอก ภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่อยู่ร่วมกับ บางกอกมาตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยพูดถึงลักษณะของสวนในบางกอก ในบริบทที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่จนเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น

Yingyong Poonnopatham และ Arsonsilp Community and Environmental Architects
คือสาระที่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาร่วมกัน ไม่สงวนลิขสิทธิ์ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
: จดหมายข่าวมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ ๓.๑๑๕ (ก.ค.-ก.ย.๒๕๖๐)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

วุฒิพงษ์ ทวีวงศ์ และสิกิด อธิพิโตโต. "ภูมิทัศน์สวนในบางกอก: การตีความจากแผนที่และภาพถ่ายโบราณ." วารสารหน้าจั่ว ฉบับที่ 17 (2563)

วรภรณ์ มนต์โคโรเวศย์. โครงการสวนชานเมืองสู่สวนกลางเมือง: การดำรงอยู่ของการทำสวนในพื้นที่ธนบุรี. คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
ค้นหาวันที่ 1 เมษายน 2564 จาก <https://www.sac.or.th>

ญาณี สรประไพ. การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมชาวสวน จังหวัดนนทบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา ภาควิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2538)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงวุฒิพงษ์ ทวีวงศ์. โครงการ ภูมิทัศน์สวนในบางกอก: การศึกษาคุณค่าด้าน นิเวศวิทยาของสวนผลไม้ในการเป็น
ป่าในเมืองบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ค้นหาวันที่ 1 เมษายน 2564 <http://researchgateway.in.th>

แวนรวี ลากเก็บ และรุ่งทิพย์ พุ่มดนตรี. "ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของชาวสวนเมืองนนท์." วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561)

พรพรรณ รูปกลม. รูปแบบการจัดการสวนผลไม้เพื่อการท่องเที่ยวที่ส่งผลถึงสหกรณ์และคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศิลปากร
ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง. "สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนนทบุรี : ความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลง." วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2557)

ดร. ณัฐวุฒิ ปรียานิตย์. "สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานที่บางกอก". วารสารหน้าจั่ว ฉบับที่ 9 (กันยายน 2555-สิงหาคม 2556)

ณัฐวุฒิ หลายเจริญโชคชัย และอังคณา ราชนิยม. สวนयर่อง มรดกวัฒนธรรมเกษตร เพื่อรับมืออนาคต. (ห้างหุ้นส่วน สามลดา. 2563)

สามารถนำไปสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ
สามารถนำไปใช้ตัดแปลงเนื้อหาและสิ่งอื่น ๆ ได้

บางประทุนเหมือนประทุนได้อุ่นจิต
หนาวน้ำค้างพร่างพรอมลนราเฝย

พอปองปิดเป็นหลังคามัจจาเอัย
พึงเขยนอนอุ่นประทุนบัง

นิราศเพชรบุรี

บทสรุปโครงการ วิทยานิพนธ์

โครงการ พัฒนาภูมิทัศน์สวนในบางกอก ภายใต้พลวัตชุมชน คลองบางประทุน จ. กรุงเทพมหานคร (Bangkok's inner orchard development project based on the evolving dynamics of the Bangprathun community)

สวนในบางกอก ภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยา พื้นที่ระบบนิเวศน์สวนยก ร่อง ที่เกิดขึ้นมาจาก ภูมิปัญญาการปรับตัวอยู่ร่วมกับธรรมชาติในการดำรงชีวิตของคน สวนยกร่องเป็นภูมิทัศน์ วัฒนธรรม ที่ส่งต่อภูมิปัญญามาตั้งแต่สมัยอยุธยา ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นของพื้นที่ในบริเวณบางกอก โดยแสดง ถึงความสมบูรณ์ของทรัพยากร และให้ภาพจำบางกอกว่า เป็นเมืองแห่งผลไม้ แต่ในปัจจุบันกำลังเจอปัญหาที่ รุนแรงจากการเติบโตของความเป็นเมืองที่รวดเร็ว รวมถึง ขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของมรดกภูมิปัญญา ทำให้สวน ในบางกอกที่มีคุณค่าทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และคุณค่าระบบนิเวศน์ในการเป็นพื้นที่สีเขียวของเมือง ถูก ทำลายและเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับเรื่องราวของชุมชนชาวสวน

จึงเป็นที่มาของโครงการ พัฒนาภูมิทัศน์สวนในบางกอก ภายใต้พลวัตชุมชน คลองบางประทุน จ. กรุงเทพมหานคร ซึ่งชุมชนริมคลองบางประทุนเป็นชุมชนที่แสดงให้เห็น อัตลักษณ์ของการเป็นสวนในบางกอกที่ เด่นชัด ทั้งในแง่กายภาพของพื้นที่และประวัติศาสตร์ ในสภาพปัจจุบันนี้ กำลังได้รับผลกระทบ และอยู่บนความ เปลี่ยนแปลงของพื้นที่อย่างรวดเร็ว โดยโครงการนี้จะป็นโครงการต้นแบบของการ อนุรักษ์และพัฒนาใน แงการส่ง ต่อภูมิปัญญา ให้กับพื้นที่สวนยกร่องในฝั่งธนอีกกว่า 100แห่ง โดยมีแนวคิดหลักในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นมรดกทาง การเกษตร ระดับภาพใหญ่ คือ การทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งจากภายใน จากการพัฒนาสภาพแวดล้อม เชื่อมต่อ คน คลอง และสวน เพื่อให้มีโครงข่ายระบบนิเวศน์สวนยกร่องที่สมบูรณ์ ต่อการดำรงชีวิตบนพื้นฐาน วัฒนธรรมชาวสวนริมคลอง รวมถึงพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ขับเคลื่อนไปพร้อมกับระบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ โดยมีแนวคิดโครงการออกเป็น 3 โปรแกรมการออกแบบ 1.พื้นที่ศูนย์กลางคอมมูนิตีเกชตรย่านฝั่งธน 2.พื้นที่สวน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยผลสุดท้าย โครงการนี้จะทำให้ชุมชนชาวสวนในบางกอก มีมรดกทางเกษตรกรรม มรดกวัฒนธรรม ชุมชน เป็นพื้นฐานของการการพัฒนา ที่ให้ก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างประโยชน์ที่มากกว่ากระแสของการ เปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ในสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต

น.ส วราพร โคมทองสถิตย์ รหัส 59020092

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The beginning of the project comes from a envision of the value of the Ecological Poldered Raised Bed Orchard, which is derived from the wisdom that adapted with natural to subsist. The cultural landscape has been transmitting wisdom since the Ayutthaya kingdom which is an outstanding area in Bangkok that shows the abundance of resources and makes Bangkok become land of fruits. But now Bangkok facing a problem from urban sprawl include misunderstanding about the intangible cultural heritage affecting the orchard in Bangkok that has historical value, way of life, and the value of the ecosystem to be the green area of the urban was destroyed and has been changed together with the story of orchardist community.

That reflects how Bangkok's inner orchard development project based on the evolving dynamics of the Bangpratum community has been derived, a community along the Bangpratum canal is a community that's show the identity of the orchard in Bangkok on the physical side, space and history. In the current situation, it is affected in rapidly changing the areas. This project will be a prototype of conservative and development wisdom transmitted to raised bed orchard area in Thonburi side more than 100 places with the concept of developing the area as an agricultural heritage, overall is to create a stronger community from within, from developing it.

The environment connect the people, the canal and the orchard to make the perfect ecological of poldered raised bed orchard to sustain life on the orchardist along with the canal basic culture, including developing the community enterprises that are driven along with the creative economy and sustainable with the concept into 3 design programs 1. Area of the center of the agricultural community in the Thonburi side 2. area of the orchard that has potential for being an urban forest 3. area of learning center and knowledge transfer traditional way of life of Thonburi side orchardist, by using orchardist's original layout to layout the project, in the end this project will make orchard community in Bangkok have agricultural heritage and community cultural heritage be a basis of development that cause value and benefits than the trend of changing the land use in the current and future.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องข
Waraporn Khomthongsatid No. 59020092